

MANCOMUNITAT
DE CATALUNYA
CRÒNICA OFICIAL

SUMARI

	<u>Planes</u>		<u>Planes</u>
PRESIDÈNCIA	61	Vària.....	71
Assumptes generals.....	61	Premis, beques i subvencions	71
Visites i assistència a actes.....	61	Visites i assistència a actes	71
CULTURA I INSTRUCCIÓ.....	62	AGRICULTURA.....	71
Museus, Biblioteques i Arxius.....	62	Escola Superior d'Agricultura.....	71
Escola Superior de Bibliotecàries.....	62	Projecte de reorganització de l'Escola Superior d'Agricultura.....	72
Biblioteques Populars.....	62	Serveis tècnics d'Agricultura.....	74
Biblioteca Popular del Vendrell.....	62	Serveis de Ramaderia.....	74
Servei Central de Biblioteques Populars.....	62	Cursos organitzats pels Serveis tècnics d'Agricul- tura	74
Resum estadístic comparatiu de la vida de les Biblioteques Populars de la Mancomunitat en els anys 1919 i 1920.....	63	Acció Social Agrària.....	75
Biblioteca de Catalunya.....	64	Serveis de Ramaderia.....	75
• del Consell de Pedagogia.....	64	Els Concursos de bestiar de Pons i Balaguer....	76
• Popular del Vendrell.....	64	Cursos d'Ensenyament agrícola.....	76
• de Valls.....	65	Institut de Mecànica aplicada Agrícola.....	77
• de Sallent.....	65	Exposició de Maquinària agrícola i Concurs de Tractors.....	77
• de Borges Blanques.....	65	Personal	78
• d'Olot.....	65	TELÈFONS.....	78
• de Canet de Mar.....	66	Treballs en curs i obres acabades.....	79
Junta de Museus de Barcelona.....	66	FERROCARRILS.....	79
Serveis científico-administratius	66	Comunicació de la Cambra de Comerç i Indústria de Saragossa a Casp.....	80
Mapa Geogràfic de Catalunya.....	66	Treballs en curs i obres acabades.....	81
Servei de Meteorologia	66	CARRETERES, CAMINS I PONTS.....	81
Oficina d'Estudis Jurídics.....	67	Construccions.....	81
Ensenyament.....	68	Conservació i reparació.....	82
Ensenyament superior:		Arbrat.....	84
Cursos monogràfics d'Alts estudis i d'Intercanvi de la Mancomunitat de Catalunya	68	BENEFICÈNCIA I SANITAT.....	84
Ensenyament normal.....	69	Beneficència.....	84
Ensenyament primari:		Juntes de Govern dels Establiments de Benefi- cència:	
Edificis escolars.....	69	Lleyda.....	85
Ensenyament professional:		Tarragona	86
Escola de Funcionaris d'Administració Local... ..	69	Girona.....	86
Escola Provincial de Tall de Girona	69	Sanitat	87
Ensenyament tècnic-industrial:		Paludisme.....	87
Escola Elemental del Treball.....	69	Tuberculosi.....	87
Ensenyament artístic:		Discurs del Dr. D. Lluís Sayé.....	88
Escola Catalana d'Art Dramàtic.....	70	HISENDA.....	90
Ensenyament comercial	70	Caixa de Crèdit Comunal.....	91
Educació física.....	70	Sessió del Comitè administratiu.....	91
Serveis de difusió i vulgarització.....	70		
Secció d'Ensenyament domèstic.....	70		

CRÒNICA OFICIAL MANCOMUNITAT DE CATALUNYA

ANY II

MARÇ MCMXXI

NÚM. 3

PRESIDÈNCIA

ASSUMPTES GENERALS

Acords del Consell Permanent

Aprovà el Consell:

Per constar en acte el sentiment de la Mancomunitat per l'assassinat de què ha estat víctima D. Eduard Dato, delegant-se el Conseller Sr. Bartrina, que es troba a Madrid, perquè representi el Consell en l'acte de l'enterrament del qui fou primer Ministre del Govern d'Espanya.

— Trametre al Dr. Vidal i Barraquer, Arquebisbe de Tarragona, la felicitació de la Mancomunitat pel seu enlairament a la dignitat cardenalícia; facultant-se la Presidència perquè, dins els termes de patriotisme i discreció que estimi més avinentes, faci arribar a la Santa Seu l'expressió de l'agraïment dels catalans per l'alta honor atribuïda a la nostra terra.

— Accedint al prec del Grup Nacionalista Radical de Santiago de Cuba, passar a l'Arxiver la comunicació rebuda d'aquella entitat interessant la remesa de les publicacions de la Mancomunitat de Catalunya, a l'objecte que la petició quedi atesa.

— Facultar la Presidència perquè, en el moment i forma que estimi convenient, organitzi algun acte d'obsequi de la Mancomunitat als senyors Delegats estrangers que es troben a Barcelona, amb motiu de la Conferència Internacional del Trànsit, i alguna festa de caràcter popular en obsequi del personal d'oficines d'aquella Conferència, instal·lat en el Palau de la Generalitat.

(Sessió del dia 9 de març de 1921.)

Pendre esment d'una comunicació de la Junta Permanent del Segon Congrés Universitari Català, felicitant la Mancomunitat per la creació d'un Institut Escolar d'Estudis Superiors, iniciativa que fou aprovada per la darrera Assemblea, i per la fundació de l'Institut de Fisiologia dintre la Facultat de Medicina, oferint, amb tot entusiasme, la seva col·laboració a la primera d'aquestes obres, de tanta transcendència universitària.

— Enterar-se de les gestions que venia realitzant la Presidència per a preparar una excursió de tot el personal d'oficines adjuntat a la Conferència Internacional del Trànsit, a la muntanya de Montserrat, atenent l'acord pres en sessió de 9 de març darrer.

(Sessió del dia 16 de març de 1921.)

Donar-se per informat de diverses cartes i visites rebudes de senyors Delegats estrangers de la Conferència Internacional del Trànsit, especialment la del seu President Mr. Hanotaux, regradiant les atencions de què han estat objecte, per part de la Mancomunitat, amb motiu de l'excursió a Montserrat, amb què aquesta els obsequià.

— Assistir oficialment a l'acte inaugural de l'Exposició de Maquinària Agrícola i Concurs de Tractors de Lleida, i encomanant la representació del Consell al senyor President D. Josep Puig i Cadafalch.

— Pendre esment d'una comunicació del centre Unió Catalana, de Sao Paulo del Brasil, regradiant l'interès de la Mancomunitat per la vida d'aquella Entitat i per les activitats dels catalans que hi estan adscrits.

— Donar-se per assabentat de les manifestacions del Conseller Sr. Bartrina, donant compte de les gestions practicades a Madrid, per comanda del Consell en sessió del dia 12 de febrer darrer, per a l'aprovació d'alguns arbitris especials a favor de la Mancomunitat i altres assumptes d'indole administrativa que afecten la nostra Corporació.

(Sessió del dia 30 de març de 1921.)

Designar el senyor Diputat D. Joan M.ª Roma per a assistir, en representació del Consell, a l'acte de la subhasta de les obres a realitzar en la Sala de l'Assemblea i Departaments annexos, del Palau de la Generalitat.

Notícies i documents

VISITES I ASSISTÈNCIA A ACTES

Amb motiu de la inauguració a Barcelona d'una Exposició d'Art belga, organitzada pel Círcol Artístic, va venir S. E. l'Ambaixador de Bèlgica, el qual, acompanyat del senyor President de la Mancomunitat, visità la Universitat Industrial i l'Institut d'Estudis Catalans.

— El senyor President assistí al banquet que donà el Círcol Artístic amb motiu de la festa de la clausura de l'Exposició esmentada. L'acompanyaren els diputats senyors Escalas, Grañé i Pich, el Secretari del Consell i el Cap del Cerimonial.

— El senyor President assistí a la sessió inaugural de la Conferència General de Comunicacions i Trànsit de la Societat de les Nacions. Tots els Ministres i Delegats vinguts a aquesta Conferència han visitat al senyor Pre-

sident en el Palau de la Generalitat, així com també el President de la dita Conferència M. Hanotaux, els Vice-presidents i Secretaris.

— El senyor President invità el dia 17 de març a seure a la seva taula, en àpat íntim que els oferí en el Palau de la Mancomunitat, al President de la Conferència i a la seva senyora Mme. Hanotaux, als Vice-presidents senyors

Ferraris, Loudon, Sir Francis Dent, Adatci i senyora i als Srs. Prof. Attolico, Robert Haas i a D. Josep Gallos-tra, delegat del Ministeri d'Estat.

— També el dia 20 de març foren invitats tots els senyors Delegats i personal d'ofícines de la Conferència a una excursió a la muntanya de Montserrat, per a la qual es formaren trens especials tant d'anada com de tornada.

CULTURA I INSTRUCCIÓ

MUSEUS, BIBLIOTEQUES I ARXIUS

Acords del Consell Permanent

ESCOLA SUPERIOR DE BIBLIOTECÀRIES

Acordà el Consell:

Pendre esment d'una comunicació del Govern civil de la província de Barcelona, traslladant una R. O. del Ministeri de la Governació desestimant el recurs de queixa interposat davant d'aquell Ministeri per D. Eugeni d'Ors contra un acord de la Mancomunitat deixant sense curs una alçada interposada també davant el Ministeri de la Governació contra l'acord en què es separava el referit senyor del càrrec de Professor de l'Escola de Bibliotecàries.

(Sessió del dia 30 de març de 1921.)

BIBLIOTEQUES POPULARS

Acordà el Consell:

Encarregar al Consell de Pedagogia les gestions necessàries perquè siguin atorgades pels Ajuntaments les oportunes escriptures de cessió de terrenys en què s'hagin construït o s'hagin de construir Biblioteques Populars o altres edificis de caràcter docent, a base dels concursos oberts per la Mancomunitat.

(Sessió del dia 10 de març de 1921.)

Havent-se presentat algun dubte en la interpretació de l'art. 18 del Reglament de Bibliotecàries en l'extrem que es refereix a la quantitat destinada als serveis de porteria i neteja de les Biblioteques Populars; atès l'informe del Secretari general d'Ensenyament primari i secundari del Consell de Pedagogia, i de conformitat amb la proposta de la Ponència d'Instrucció pública:

Per constar que la quantitat de 700 pessetes que es fixa en Pressupost a favor de les senyorettes Directores de Biblioteca pel servei de porteria i neteja, s'entén com a quantitat màxima. Les senyorettes Directores de Biblioteca vindran així obligades, en començar cada exercici, a detallar les partides que hagin de necessitar pels esmentats serveis sobre les 700 pessetes consignades a l'efecte. S'entén, però, que si la consignació ofereix sobrant les senyores Directores de Biblioteca podran sol·licitar-lo durant l'exercici, sempre que justifiquin atencions imprevistes en els serveis a què es destina la consignació.

(Sessió del dia 17 de març de 1921.)

BIBLIOTECA POPULAR DEL VENDRELL

Acordà el Consell:

Aprovar la recepció definitiva de l'edifici destinat a Biblioteca Popular en la vila del Vendrell, de conformitat amb els actes signats pel senyor Conseller representant de la Mancomunitat D. Anselm Guasch, l'Arquitecte director de les obres D. Ramon Puig i Gairalt, i el contractista D. Salvador Serra.

(Sessió del dia 10 de març de 1921.)

Notícies i documents

SERVEI CENTRAL DE BIBLIOTEQUES POPULARS

El Consell de Pedagogia, fent ús de l'autorització del Consell Permanent, data de 8 de juliol de 1920, en sessió de 9 de març de 1921 va aprovar el següent pla de Conservació de les Biblioteques Populars:

Biblioteca Popular de Canet de Mar. — En aquest edifici convindria repintar els paraments interiors per treure unes taques produïdes per la mullena que contenen les parets i sostres i haver-se pintat sense poder esperar que estiguessin seques. Pel mateix motiu cal repassar la pintura de les aletes inferiors de les vigues de ferro. — Pressupost presentat per D. Joaquim Rovira, a 16 de febrer de 1921: 300 pessetes.

Biblioteca Popular d'Olot. — Serà necessari repassar els porticons de les finestres de la part alta de l'edifici que, degut a estar col·locat a la part de fora, sofreixen les inclemències del temps i es malmeten més de pressa. Per protegir-los fóra convenient forrar-los amb una planxa de ferro galvanitzat i col·locar a sobre de cada obertura un salvapols que trencant les aigües de pluja que s'escorren per les parets de façana, guardessin la part de fusteria. Atès al rigorós de la temperatura durant l'hivern, el paviment de linoleum no guarda el calor de la calefacció, ans el contrari, conserva el fred, per la qual cosa és de gran necessitat substituir-lo per un empostissat que sempre guarda més el calor. — Pressupost de la part de fusteria, 350 pessetes; pressupost de l'empostissat, 1,500 pessetes.

Biblioteca Popular de Valls. — Les obres a fer poden reduir-se a ribotejar les portes i finestres que per moviment natural de la fusta influïda per la humitat fan que ajustin massa fort i dificulten el seu funcionament. — Pressupost, unes 75 pessetes.

Biblioteca Popular de Borges Blanques. — És convenient repassar tota la part de fusteria de les finestres altes de l'edifici i col·locar ganxos que les subjectin un cop siguin obertes i no quedin a mercè de l'acció dels vents. Caldrà construir una porta en el terrat. També es fa necessari repassar la pintura de les parets que pel

salobre que expel·leix l'obra del país durant els primers anys de la construcció priva de l'adherència completa de la pintura a les parets. — Pressupost de fusteria, 125 pessetes; pressupost de pintura, 150 pessetes.

Biblioteca Popular de Sallent. — Seria convenient col·locar el parallamps que avui està en un angle de la part alta de l'edifici, al centre del mateix. També seria convenient que es modifiqués la xemeneia de l'estufa, a fi que no fos visible des de l'exterior. — Pressupost del parallamps, 125 pessetes; pressupost de la xemeneia, 40 pessetes.

RESUM ESTADÍSTIC COMPARATIU DE LA VIDA DE LES BIBLIOTEQUES POPULARS DE LA MANCOMUNITAT EN ELS ANYS 1919 I 1920.

Memòria presentada al Consell de Pedagogia pel Director del Servei central de Biblioteques Populares, Dr. Jordi Rubió. — Durant l'any 1919 funcionaven normalment les Biblioteques Populares de Valls, Olot, Sallent i Borges, inaugurades en 1918. A les darreries del de 1919 s'obria la de Canet de Mar, essent cinc, llavors, les que en 1920 ens permeten cercar en la comparació de llurs estadístiques elements d'experiència a tenir en compte en el planejament de Biblioteques noves. La de Vendrell, inaugurada en la tardor de 1920, no la incloem en les informacions que segueixen perquè en els primers mesos de vida d'una Biblioteca la curiositat dels habitants sol imprimir al gràfic indicador de l'actuació d'aquella oscil·lacions que res tenen que veure amb el seu desenvolupament normal un cop adquirit l'equilibri. En fer el resum de l'any 1921 serà arribada l'hora de posar-la de costat amb les seves germanes.

Vegeu primer el quadre comparatiu de lectors i llibres llegits en les cinc primeres Biblioteques Populares de la Mancomunitat. Posem el costat la xifra de la població de cada localitat, ja que no s'ha d'oblidar la valor relativa que té el total de lectors de cada Biblioteca.

	Lectors		Llibres		Habitants de fet Cens 1910
	1919	1920	1919	1920	
Valls....	5.933	8.185	7.658	10.976	10.250
Olot....	3.157	3.408	4.338	6.714	8.588
Sallent...	3.766	3.414	4.627	3.683	3.537
Borges...	3.041	3.258	3.599	4.006	4.444
Canet....		5.895		7.354	3.488

Valls és la Biblioteca que presenta major progrés en 1920 respecte de 1919; els lectors han augmentat en més de dos mil, i en més de tres mil els llibres consultats. A Olot la millora és escassa en els lectors i més important, senyalant-se un augment de més de dos mil números, en els llibres. Vénen després les Borges amb un augment d'uns dos cents lectors i mig miler de llibres. Sallent, per raons ja conegudes del Consell, senyala un retrocés transitori, que no és més gran per la promptitud amb què s'aplicà el remei a les irregularitats que treien eficàcia a la Biblioteca. Canet de Mar s'ha guanyat des del primer dia un lloc d'honor entre les nostres Biblioteques, i de segur que hi pot haver influït molt l'acció persistent de la Directora, organitzant concerts, conferències i curssets d'ensenyaments especials.

Comptant 350 dies hàbils de lectura, ço que no és exagerat, ja que els diumenges les Biblioteques són també obertes durant tres hores, tenim el següent promedi diari de lectors:

	1919	1920
Valls.....	17	23
Olot.....	9	9
Sallent.....	10	9
Borges.....	8	9
Canet.....		16

Però aquests números no tenen valor absoluta, sinó que se'ls ha de considerar en funció de la respectiva xifra de població. Feta la proporció a base d'aquest promedi, resulta que el número de lectors diaris que corresponen a cada població per miler d'habitants del seu cens, és el següent:

	1919	1920
Valls.....	1'66	2'24
Olot.....	1'05	1'05
Sallent.....	2'83	2'54
Borges.....	1'80	2'02
Canet.....		4'58

Tenim que tant en 1919 com en 1920 la població més reduïda és la que senyala un tant per mil més gran de lectors: Sallent (3.537 habitants) en 1919 i Canet (3.488 habitants) en 1920. Raons molt diverses podrien explicar, en part, aquesta aparent contradicció.

Els promedius esmentats estan molt lluny dels que es consideren corrents en països de cultura normal, ja que en les Biblioteques municipals angleses es calcula que un 12'50 per 1.000 de la població les visita diàriament. Però aquesta desproporció ha de servir-nos d'exemple i estímul. Som al principi d'una obra i no hem d'enganyar-nos sobre el camí que ens queda a fer per a rescabalar el temps perdut. Per altra banda, no s'ha d'oblidar que la Biblioteca és un instrument que pressuposa certa cultura en el qui hagi d'utilitzar-lo, i que en contra de l'analfabetisme, la Popular, per ben dotada i dirigida que sigui, sols pot lluitar d'una manera indirecta. I ja se sap que molts dels qui en el cens apareixen com sabent llegir i escriure, són pràcticament analfabets i incapaces de trobar interès en una lectura.

Estudiem ara l'ordre de preferència dels llibres llegits en la taula següent. Les xifres de les columnes indiquen el lloc que en l'ordre de freqüència de consulta ocupen les matèries expressades a l'esquerra.

	Valls		Olot		Sallent		Borges		Canet	
	1919	1920	1919	1920	1919	1920	1919	1920	1919	1920
Obres generals	4	3	2	1	3	4	4	5	5	5
Filosofia.....	10	9	9	10	8	8	9	9	8	8
Religió.....	7	6	10	9	10	10	10	10	10	10
Dret, Ciències socials.....	5	2	6	8	9	7	6	1	4	4
Filologia.....	9	10	8	5	6	9	5	6	9	9
Ciències pures.	8	8	7	7	7	6	8	8	7	7
Ciències aplicades.....	6	7	5	6	1	2	7	7	6	6
Belles Arts...	3	5	3	3	5	5	5	4	2	2
Literatura....	1	1	1	2	2	1	1	2	1	1
Història i Geografia.....	2	4	4	4	4	3	2	3	3	3

La conseqüència més palesa que es dedueix d'aquesta taula, és el predomini de les obres literàries entre els llibres llegits. En els dos anys als quals s'estenen aquestes notes, sols tres vegades han estat sobrepassades per altres obres.

Aquest predomini, serà definitiu? Un canvi o una diferent ponderació dels fons de llibres de les Biblioteques, no podria alterar la proporció que veiem ara

establerta? Jo no comparteixo la idea que difongué entre els bibliotecaris cert fariseisme molt en boga fa vuit anys, de què perden el temps els lectors que llegeixen novel·les i obres d'imaginació. Per altra banda, a totes les Biblioteques Populares del món es llegeixen per damunt de tot, obres d'aquest gènere. Però a casa nostra podem presentar el cas de la Biblioteca de Catalunya, on les obres de ciència són molt més llegides que les d'imaginació. Aquest cas podria repetir-se en les Populares, si els lectors hi trobessin el fons de llibres requerit per al perfeccionament autodidacte de llur tècnica respectiva, i prova d'això en tenim a la Biblioteca de Sallent, on les obres de ciències aplicades ocuparen el primer lloc en la sèrie de les llegides en 1919, i el segon en 1920. Recordi's que Sallent, demés del fons de llibres donat per la Mancomunitat, posseeix una important Biblioteca local, formada per l'Ajuntament, incorporada avui a aquell, en la qual hi són molt ben representades les obres de tècnica. Creiem, doncs, que s'ha de procurar enrobustir aquest nucli en les Populares, segons les necessitats i el caràcter de la indústria o agricultura de cada localitat.

Servei de préstec. — El tenen establert les Biblioteques de Valls i Olot. Aquest servei no és actualment més que una ombra del que hauria d'ésser. A Olot es deixaren 236 llibres i 161 a Valls en el darrer semestre de l'any passat. Aquestes xifres són insignificants. Actualment creiem que això no és de lamentar, ja que les nostres Populares, en actuar principalment com a biblioteques de presència, influeixen sobre el poble educant-lo en les normes de la convivència civil en un local suggestiu d'estudi, sempre preferible a les instal·lacions rudimentàries de la majoria de les cases del nostre obrer. Però estem certs que amb el temps el moviment de llibres deixats a domicili ha d'igualar almenys als que es consulten en la sala de la Biblioteca. El Servei de préstec tal com s'ha establert a les nostres Populares, en un règim de completa liberalitat, era una novetat a Espanya, on res de semblant s'hi és encara assajat. Malgrat això, el públic s'ha mostrat digne de la confiança en ell posada i no hi ha que lamentar la pèrdua de cap llibre. Falta sols que faci l'aprenentatge i remeti tot el profit que a l'estranger se'n deriva en totes les Biblioteques Populares.

Llibres per a infants. — Sols se'n porta estadística des d'abril de 1920. Les xifres són les següents:

	Lectors	Llibres llegits
Valls.....	1,772	2,616
Olot.....	306	367
Sallent.....	907	772
Borges.....	1,532	1,745
Canet.....	1,022	2,607

Aquests números són ben expressius de la importància que ja té la Biblioteca infantil a les Populares. Per a donar-li camp suficient per a desenrotllar-se, a suprimir els inconvenients de tot ordre que porta aparellada la convivència en un mateix local de grans i petits, és necessari anar, quant abans millor, a establir una sala a part destinada exclusivament als infants en les Biblioteques Populares.

BIBLIOTECA DE CATALUNYA

Llista de donadors de llibres, corresponent al present mes de març: Sr. President de la Mancomunitat; A. Rubió

i Lluch, S. Bonavia, A. Maseras, T. Llorente, J. Givanel i Mas, P. Castan Tobeñas, F. Hernández Sanz, A. Bofill i Poch, J. B. Aguilar-Amat, L. Soler March, F. Camps Mercadal, R. P. L. Navàs, R. Campalans, R. P. Martín de Barcelona, Cambra de Comerç i Navegació de Barcelona, Càmera Oficial de Comercio e Industria de Sabadell, Yale University Library, Laboratori d'Estudis i Investigacions, Escola Municipal de Sords-Muts, Academia das Ciencias de Lisboa, Library of Congress, Instituto Geográfico y Estadístico.

— La Fundació Carnegie per la Pau Internacional de Washington ha comunicat a la Biblioteca la pròxima remesa de totes les seves publicacions, que constitueixen una col·lecció riquíssima per l'estudi del Dret Internacional.

— S'ha donat a l'estampa el *Bulletí d'adquisicions* de la Biblioteca, corresponent a l'any 1920.

— Ha terminat la impressió del *Bulletí de la Biblioteca*, anys V-VI, i del *Catàleg dels Manuscrits de la col·lecció Pedrell*, per Mn. Higiní Anglés. Pròximament es donaran al públic un i altre.

— Obres registrades durant el mes, 507.

Llibres servits a la Biblioteca, 1,949.

Llegidors de la Biblioteca, 3,838.

Servei de Préstec, 412 obres.

BIBLIOTECA DEL CONSELL DE PEDAGOGIA

Heu's aquí el moviment d'aquesta Biblioteca durant el present mes de març:

Les matèries dels llibres consultats a la Biblioteca es distribueixen així: Obres generals i Llibres d'infants, 32; Filosofia, 8; Religió, 1; Pedagogia i Ciències socials, 92; Filologia, 13; Ciències pures, 51; Ciències aplicades, 25; Belles Arts, 25; Literatura, 32; Història i Geografia, 35; els quals sumen un total de 314 llibres.

Corresponen al Servei de préstec, els següents llibres: Obres generals i Llibres d'infants, 63; Filosofia, 32; Religió, 7; Pedagogia i Ciències socials, 93; Filologia, 5; Ciències pures, 73; Ciències aplicades, 24; Belles Arts, 17; Literatura, 110; Història i Geografia, 62; sumant en conjunt 486 llibres.

Els lectors inscrits han estat 17, i els assistents a la Biblioteca, 564.

BIBLIOTECA POPULAR DEL VENDRELL

Durant el mes de febrer han acudit a aquesta Biblioteca 856 lectors (186 homes, 216 dones i 454 infants), els quals han consultat les obres següents: Llibres d'infants, 805; Obres generals, 147; Filosofia, 6; Religió, 4; Ciències socials i Dret, 14; Filologia, 5; Ciències pures, 25; Ciències exactes, 32; Belles Arts, 63; Literatura, 262; Història i Geografia, 68. Total, 1,431 llibres.

Altra volta, durant les hores de la vetlla, la Biblioteca s'omple, a l'extrem de què molts se n'han de tornar. Els infants són els que han tingut sempre més constància, però quan saben que han arribat llibres per ells, vénen tots els del poble.

Dels darrers lots rebuts de la Central de Biblioteques Populares, els autors més llegits són Torras i Bages, Pereda i Alarcón.

— La nostra Biblioteca continua veient-se molt concorreguda, especialment al vespre, fent-se difícil el trobar seient.

Durant el darrer mes de març han vingut 939 lectors; entre ells 179 homes, 231 dones i 529 criatures. Les obres consultades són les següents: 1,013 Llibres d'infants, 181 Obres generals, 1 de Filosofia, 5 de Religió, 18 de Ciències socials, 6 de Filologia, 24 de Ciències pures, 17 de Ciències exactes, 54 de Belles Arts.

293 de Literatura, 88 d'Història i Geografia. Total, 1,700 obres.

L'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana ens ha regalat un mapa de les terres de llengua catalana, que resulta en extrem interessant.

La part forana de la Biblioteca (en el clos que marca la línia del carrer paral·lel a la via fèrria) ha estat embellida plantant-s'hi quatre fènixs i alguns arbustes més regalats pels Srs. M. Berenguer, A. Martorell i J. Carbonell, d'aquesta vila.

BIBLIOTECA POPULAR DE VALLS

Durant el mes de febrer han concorregut a la Biblioteca 712 lectors (321 homes, 61 dones, 330 infants), que han consultat 881 obres, corresponent a les diferents matèries: Obres generals, 82; Filosofia, 20; Religió, 4; Ciències socials i Dret, 8; Filologia, 25; Ciències pures, 27; Ciències aplicades, 11; Belles Arts, 52; Literatura, 174; Història i Geografia, 69; Llibres per a infants, 499.

Han estat deixades en préstec 42 obres, sol·licitades per vint-i-quatre lectors.

Durant aquest mes ha estat tancada sis dies la Biblioteca amb motiu de l'exposició de fotografies, per la qual cosa resulta un terme mig de trenta dos lectors diaris.

Darrerament la nostra Biblioteca ha estat considerablement enriquida. D. Fidel de Moragas, President del Patronat, ha fet donatiu d'un gran nombre de documents i fotografies de la seva rica col·lecció; i D. Indaleci Castells, membre del Patronat, ha ofert també a la Biblioteca una gran col·lecció d'impresos, fulles i programes curosament recollits per a dit senyor i que constituiran un fons de valor inestimable per la Història de la vida valenciana.

S'està fent gestions perquè siguin cedides a la Biblioteca les fotografies premiades en el concurs celebrat darrerament. Fora una gran adquisició, puix que demés de la seva valor, quedaria permanent aquesta manifestació artística en la població.

—El dia 13 de març tingué lloc a la sala d'actes d'aquesta Biblioteca Popular una interessant conferència a càrrec d'En Manuel de Montoliu, el qual dissertà bellament sobre el Dant.

La sala estava completament plena d'una selecta concurrència, entre la que hi abundava l'element femení.

Amb belles i senzilles paraules féu la presentació del conferenciant D. Fidel de Moragas, President del Patronat, començant el Sr. Montoliu a desenrotllar el seu treball en mig d'un silenci i atenció generals.

Parlà successivament de les diferents opinions que s'han sostingut sobre l'obra del Dant i la figura de Beatriu.

Rebutjà les escoles que solen considerar a la figura de l'obra magna del gran poeta com una simple al·legoria, o també una forma purament humana. Volen els primers considerar a Beatriu, com l'al·legoria de la *Vida Nova* per exemple, en la qual l'autor mateix manifesta que es refereix a la Filosofia; si hagués volgut significar la mateixa cosa en la *Divina Comèdia*, per què no havia de fer altre tant?

Demés, quan Dant en la seva joventesa, als nou anys, veu per primera vegada a Beatriu i es queda prendat d'ella, com pot considerar-se que en aquesta edat, un infant, quedés enamorat de la Filosofia?

Fa també referència l'autor a la mort de Beatriu; no podem creure en cap manera que parlés de la mort de la filosofia, en ple segle XIII, trobant-se la filosofia escolàstica en un període de puixança. Ço que és més probable — opinió sostinguda pel Sr. Montoliu — és,

que essent el seu amor purament ideal, la figura humana s'anés esbaint quedant més tard solament el símbol, ja divinitzat, quan esplendorosa, acompanya el Dant a les regions celestials.

Parlà que el Dant, en la seva obra, enalteix la dona, regenerada pel Cristianisme, i la presenta com una llum guadora, desfent la idea que dominava en algunes obres mestres de la literatura antiga, que la presenten com un entorpinent per a realitzar un ideal de l'home. Cita a Helena de la *Iliada*, a Calipso de l'*Odissea*, a Dido de l'*Eneida*...

Ja en aquella meravellosa lírica de la Provença, sorgida dels trobadors, on cada poeta parla de la dama dels seus pensaments trobem aquesta regeneració i enaltiment de la dona; el Dant fa més encara, arriba a divinitzar-la i diu ell mateix que dirà de Beatriu ço que jamai ha estat dit de cap altra.

Rebutjà també la idea dels que volen presentar-nos l'obra del Dant com un enigma i que ell mateix s'hagués proposat dificultar la comprensió de la seva obra, o transtornar el cervell de les generacions futures, cercant la clau d'aquest intrincat enigma, que segons la qual ens portaria a les més estranyes versions.

Acabà dient que no hem de creure el Dant un esperit tan migrat i que queda en una situació molt més noble si acceptem la idea de l'existència de Beatriu.

El Sr. Montoliu fou molt aplaudit i felicitat. La seva dissertació fou notabilíssima.

BIBLIOTECA POPULAR DE SALLENT

En el present mes, la Biblioteca s'ha vist més concorreguda que en el mes passat, notant-se un augment de lectors i obres llegides.

El total de lectors puja a 521; essent d'aquests 203 homes, 59 dones i 259 infants. Les obres consultades han estat 528, repartides en la següent forma: Llibres d'infants, 257; Obres generals, 20; Filosofia, 8; Religió, 5; Ciències socials i Dret, 22; Filologia, 11; Ciències pures, 23; Ciències aplicades, 43; Belles Arts, 29; Literatura, 58; Història i Geografia, 44.

BIBLIOTECA POPULAR DE BORGES BLANQUES

L'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana, seguint instruccions rebudes del Dr. Antoni Aleu, de Buenos Aires, ha tramès a aquesta Biblioteca un exemplar del mapa de les terres de llengua catalana.

—Durant el mes de març han concorregut a la Biblioteca 668 lectors: 79 homes, 14 dones, 575 infants. Han consultat 794 obres, distribuïdes en la forma següent: 692 Llibres per a infants, 24 d'Obres generals, 2 de Ciències socials, 1 de Ciències pures, 5 de Ciències aplicades, 11 de Belles Arts, 45 de Literatura, 14 d'Història i Geografia.

BIBLIOTECA POPULAR D'OLOI

Durant aquest mes s'han servit de la Biblioteca 492 lectors: 209 homes, 43 dones, 240 infants.

A la sala de lectura s'han consultat 953 llibres, corresponents a les següents matèries: 391 Llibres d'infants, 255 Obres generals, 7 de Filosofia, 5 de Religió, 25 de Dret i Ciències socials, 18 de Filologia, 21 de Ciències pures, 8 de Ciències aplicades, 93 de Belles Arts, 75 de Literatura, 55 d'Història i Geografia.

S'han deixat en préstec 64 llibres. Se n'han registrat 15.

El doctor N'Antoni de P. Aleu, de Buenos Aires,

ha remès a aquesta Biblioteca un exemplar del mapa de les terres de llengua catalana, publicat per l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana.

BIBLIOTECA POPULAR DE CANET DE MAR

El dia 4, a les set del vespre, es reuní el Patronat de la Biblioteca al seu local. Hi assistiren els senyors D. Francisco Serra de Barrechguren, President; D. Josep Fors, Secretari; D. Anton Armadà, Dr. D. Moisès Jaumejoan, D. Tomàs Jover i D. Carles Mora, Vocals, i la Directora de la Biblioteca.

Hom prengué els següents acords: Encarregar al President, Sr. Serra, de la cura dels cabals que recapta el Patronat. Estudiar els mitjans per a procurar un mobiliari per a la sala de conferències, adequat a la bellesa de l'edifici i als mobles de la sala de lectura.

El dia 7 finalitzà solemniament el Curs d'Ensenyament domèstic, organitzat pel Patronat de Cultura i donat a la Biblioteca. Les Professores Srtes. Concepció Farran, Directora, i Montserrat Sastre i Carme Rodon, auxiliars, han tingut, amb les seves lliçons, un sorollós èxit.

El dia 13 va tenir lloc la primera sessió del curs musical, dirigit per N. E. Roig. Començà la sessió per la dissertació d'En Pau Romeva, sobre «La socialització de les valors espirituals».

Les notes explicatives anaren a càrrec de N. E. Roig.

Les audicions musicals foren les següents: *VI Suite* francesa (Allemanda, Courante, Sarabanda, Gavotta, Polonesa, Bourrée, Menuet, Giga), de Bach, a piano sol, per En Josep Prat.

Sonata en si menor (Fuga, Andante, Allegro final), de Bach.

Sonata en fa major (Preludi, Allegro, Largo, Allegro), de Haendel, a violí i piano, per N. Enric Roig i En Tomàs Jover.

La Biblioteca ha rebut els següents donatius: Càmera de Comerç i Navegació de Barcelona. Memòria de 1919; de l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana, un mapa de les terres de llengua catalana. També s'ha rebut de la Universitat Catalana el cartell anunciant els cursos organitzats per aquesta entitat.

Durant el mes de març han concorregut a la sala de lectura 159 homes, 133 dones i 159 infants. En conjunt, 451 lectors.

S'han utilitzat en el mateix local 581 llibres, repartits de la següent manera: Llibres d'infants, 322; Literatura, 112; Belles Arts, 40; Filologia, 32; Obres generals, 31; Geografia i Història, 24; Ciències teòriques, 11; Ciències aplicades, 3; Ciències socials, 3; Religió, 2; Filosofia, 1.

El nombre d'inscrits al préstec és de 52, havent-lo utilitzat 39 lectors.

S'han deixat 73 llibres, repartits així: 54 de Literatura, 10 de Ciències aplicades, 3 de Pedagogia, 2 de Ciències teòriques, 2 de Geografia i Història i 1 de Religió.

Han fet donatius per a la col·lecció local la Srta. Mercè Enric i els Srs. Francisco Serra i Pare Joan Isern, S. J.

JUNTA DE MUSEUS DE BARCELONA

Extracte dels acords presos en reunió celebrada el dia 11 del present mes. — Fou presidida pel M. Il·ltre. Sr. D. Josep Llimona, amb assistència dels Il·ltres. Srs. Vocals D. Lluís Nicolau d'Oliver, D. Josep Barbey, D. Cassimir Giralt, D. Josep M. Bassols, D. Manuel Rodríguez Codolà, D. Lluís Masriera, D. Jeroni Martorell, D. Francesc Pujols i el Director dels Museus (Secretari) D. J. Folch i Torres.

Adoptar els acords proposats per la Ponència d'habilitació del pavelló de la Junta, conegut per Pavelló Regi del Parc o Palau del Governador, determinant la repartició, utilització i restauració de l'edifici, locals i mobiliari, i, referentment a l'ocupació de part de la planta baixa del dit edifici pel Cos Municipal de Bombers, posar-los-hi en condicions habitables la capella de la Ciutadella, perquè s'hi puguin traslladar mentrestant tinguin construït son quarter general.

Adquirir, per a la Biblioteca dels Museus, tres obres il·lustrades, de la Llibreria Verdaguier, i una d'un particular.

Adquirir, a proposta de la Comissió d'Art contemporani, una aquarel·la i dos aiguaforts d'En Fortuny, dos paisatges d'En Vayreda i una pintura d'En Nonell datada l'any 1908.

Adquirir, a proposta de la Comissió d'Art medieval i modern, una placa d'esmalt aragonès (segle XVI-XVII), un píxix d'esmalt «champlevé» (segle XIII), un fragment de teixit hispano-àrabig (segle XIV), un calze del segle XV, una placa mudèjar esmaltada, una guarnició de cavall (segle XV-XVI), un fragment de brocat del segle XVI, un brançal de pou, cordobès, exemplar ceràmic datable en el segle XV, una col·lecció de rajoles valencianes (segles XV-XVI), dos «socarrats», una imatge en talla policromada (segle XVI) i una col·lecció de vint-i-tres exemplars reconstruïts, de ceràmica de Manisses.

SERVEIS CIENTÍFICO-ADMINISTRATIUS

Acords del Consell Permanent

MAPA GEOGRÀFIC DE CATALUNYA

Acordà el Consell:

Pendre esment d'una comunicació del Servei Geogràfic de la Mancomunitat, adjuntat un report de les gestions darrerament realitzades per enllestir la publicació dels Mapes geogràfic i geològic de Catalunya, que té al seu càrrec; i aprovar la proposta de publicació immediata de sis fulles que l'essentat Servei formula, per un pressupost de 41.700 pessetes (quantitat encara disponible de la subvenció inclosa en el Pressupost de 1920-21, partida 145), autoritzant el seu Director interí D. M. Ferrer de Franganillo per a ultimar els tractes i les disposicions necessàries que permetin començar els treballs definitius ben aviat.

(Sessió del dia 17 de març de 1921.)

SERVEI DE METEOROLOGIA

Acordà el Consell:

I. — Crear amb el nom de Servei Meteorològic de Catalunya una Institució que tindrà per objecte establir i realitzar a Catalunya, a mesura que les circumstàncies ho facin possible, els serveis de Meteorologia i anexo, previstos en l'acord de l'Assemblea de la Mancomunitat de setembre de 1919, propulsant i encoratjant en la nostra terra els treballs originals d'investigació científica en el camp de la seva activitat.

II. — La Mancomunitat de Catalunya atindrà el funcionament d'aquesta Institució, procurant-li estatge en el clos de la Universitat Industrial, i consignant-li les partides dels seus pressupostos destinades a les finalitats del referit acord.

III. — Ultra les consignacions de la Mancomunitat, i previ acord favorable del Consell Permanent, el Servei podrà acceptar subvencions i donatius de Corporacions i particulars.

IV. — La Direcció del Servei Meteorològic de Catalunya estarà a càrrec d'un Director, el qual serà ajudat en les seves tasques pel personal auxiliar i subaltern que requereixi dintre les plantilles anualment establertes en els Pressupostos de la Mancomunitat.

V. — El Director del Servei serà nomenat pel Consell Permanent a proposta del ple de l'Institut d'Estudis Catalans i previ l'informe escrit de la Secció de Ciències, que actuarà amb caràcter de Ponència, justificant la proposició pels mèrits de l'escollit.

El nomenament de Director estarà subjecte als terminis i condicions assenyalats en el Reglament d'Oficines de la Mancomunitat.

VI. — Els nomenaments del personal adscrit seran fets per la Secció de Ciències de l'Institut d'Estudis Catalans, a proposta de la Direcció del Servei, entenent-se que llur validesa serà pel terme d'un any, podent-se renovar els nomenaments en la mateixa forma. Les propostes de personal que la Direcció faci s'entendran acceptades per la Secció de Ciències, si dintre del termini d'un mes després de llur presentació la Secció no recaba del Consell Permanent l'acord de declinar-les.

El Director podrà destituir el personal auxiliar i subaltern, comunicant-ho en forma raonada a la Secció.

VII. — La Comptaduria i Depositaria de la Mancomunitat curarà de la comptaduria i depositaria del Servei, satisfent la nòmina de personal que cada mes li comuniqui el Director, i pagant les factures de material i altres despeses dintre les consignacions del Pressupost anual aprovat per la Mancomunitat. Anualment, i en època oportuna, la Direcció haurà d'establir un projecte de pressupost pel manteniment del Servei en el pròxim exercici, trametent-lo al Consell de Pedagogia amb el vist del President de la Secció de Ciències.

VIII. — La inspecció tècnica del Servei estarà encomanada al ple de l'Institut d'Estudis Catalans, el qual l'exercirà per mitjà d'un delegat, membre de la Secció de Ciències, qui haurà de vetllar pel compliment de les Bases transcrites, i redactar en informe anual de les tasques realitzades.

Per facilitar al delegat el compliment de la seva missió, el Director procurarà assabentar-lo anticipadament de totes les oportunitats que s'ofereixin amb interès especial per a poder apreciar la valor de les tasques de la Institució, havent igualment de facilitar-li, per escrit, les dades i notícies que el delegat per la seva documentació li demani, en igual forma.

Anualment el Director farà remesa al delegat, perquè la traslladi a la Secció de Ciències i al Consell Permanent, d'una memòria sobre el funcionament del Servei.

IX. — El Director farà remesa al Consell Permanent d'un exemplar de totes les publicacions del Servei Meteorològic, i d'una còpia de les memòries i documents que al seu criteri mereixin ésser conegudes. El delegat de l'Institut d'Estudis Catalans trametrà igualment al Consell Permanent una còpia del seu report anual sobre les tasques del Servei.

X. — En tot ço que no estigui previst en les Bases anteriors, regirà un Reglament intern formulat pel Director, el qual serà remès, junt amb l'informe de la Secció de Ciències de l'Institut, al Consell Permanent per a la seva aprovació.

XI. — L'incompliment per part d'alguna de les persones afectes a la Direcció i al Servei Meteorològic de Catalunya, de les obligacions assenyalades en les Bases anteriors, serà prou perquè el Consell Permanent pugui deixar sense efecte el nomenament respectivament.

— Nomenar interinament per al càrrec de Director del Servei Meteorològic de Catalunya, el Dr. D. Eduard Fontseré, que ha vingut dirigint, fins ara, els Serveis de Tereorologia encomanats a la Secció de Ciències de l'Institut.

La durada d'aquest nomenament serà per un any, prorrogable mitjançant l'informe de la Secció de Ciències de l'Institut d'Estudis Catalans, sobre la prestació del Servei.

(Sessió del dia 31 de març de 1921.)

Notícies i documents

OFICINA D'ESTUDIS JURÍDICS

Seguint el pla exposat en el report que l'Oficina d'Estudis Jurídics presentà al Consell Permanent, report que fou més tard publicat sota el títol *El Dret català i la codificació*, ha aparegut suara el primer volum de la sèrie que ha de contenir les institucions cabdals del Dret de Catalunya.

Aquest primer volum és destinat a estudiar tot ço que fa referència als béns parafernals.

Justifica la preferència que l'Oficina li ha atorgat, entre altres raons, el fet de tenir aquesta mena de béns una consideració i, per tant, una regulació en molts punts essencialment contraposada en el Dret nostre i en el denominat, oficialment, comú.

L'Oficina ha iniciat, així, un nou ordre d'activitats en la seva tasca.

«El present volum — diu l'advertiment preliminar — no té per objectiu el formular un projecte de llei reguladora d'una institució, com és ara la dels parafernals, o el capítol del Codi català referent als parafernals, sinó aplegar i metoditzar els materials que cal tenir a l'abast per judicar si una fórmula reguladora determinada escau a la manera d'ésser de la Catalunya actual o si, en canvi, s'ha de modificar o complementar, o s'ha de procedir a una regulació novella.»

Atenent-se a aquest criteri bàsic, després d'estudiar l'essència de la institució, s'exposa la regulació que té en el Dret català comú, en l'especial (Barcelona, Girona, Tortosa i València) en el Dret canònic i en el Dret romà; s'estudien la doctrina dels autors catalans, clàssics i moderns; la dels canonistes i romanistes i les lleis aplicades després del Decret de Nova Planta; la Jurisprudència del Tribunal Suprem i la de l'Audiència de Barcelona. Es tracta després el fet jurídic i s'entra a continuació a un capítol de Dret civil compost, a base de la regulació que tenen els parafernals en el Codi civil espanyol, en els projectes d'Apèndix i en els textos legals d'Aragó, Biscaia, Galícia i Navarra, i en els Codis de França, Itàlia, Alemanya, Suïssa i Anglaterra.

L'Oficina d'Estudis Jurídics pel seu compte proposa una regulació dels béns parafernals a Catalunya, la qual comprèn els epígrafs següents: I. Béns parafernals. II. Drets de la muller. III. Intervenció del marit. IV. Administració pel marit. V. Restitució. VI. Contribució a les despeses familiars, i VII. Administració per la muller dels béns del marit.

— L'enquesta feta entre interessats i experts per mitjà de l'edició provisional del volum segon del *Cosumari català*, ve oferint aspectes interessantíssims.

Són ja molts els exemplars retornats, en alguns dels quals s'hi exposen punts de mira nous dictats per experiència professional o basats en diferenciacions comarcals.

Cal esmentar entre els col·laboradors: Joan Rubió, de Barcelona; Josep Gallifa, de Sant Hipòlit de Voltregà; Josep Callís i Manuel Anglada, de Vich; Bartomeu Ortall, de Vilanova i Geltrú; Marquès de Camps, Josep Vilaseca, de Salt; P. Prior del Monestir de Benedictins del Miracle, Francesc Camps, de Sant Esteve de Migjorn Gran (Menorca), Albert Rosàs, de Santa Eulàlia de Ronsana; Antoni Martí, de Barcelona; Pare Deodat Marcet, del Monestir de Montserrat; August

Matons, de Barcelona; Josep Danès Torras, d'Olot; Josep Draper, de l'Ametlla del Vallès; Joan B. Torroella, de Girona; Narcís Camps, de Bellcaire de l'Empordà; Pere Closet, de Berga; Emili Pascual i Amigó, del Bruch; Josep M.ª de Grassot, de Palafrugell; A. Campanyà, de Serchs; Ramon Albó, de la Calvaria de Sant Martí de Rindeperes; Joan Morera i Mestre, d'Igualada; Joan Arumí, de Vich; Josep Pon i Font, de Palautordera; Raimond Ferré, de Santa Bàrbara (Tarragona); A. Casas i Vinyas, de Sant Feliu de Guíxols; Joan Maluquer i Viladot i Ignasi de Fontcuberta, de Barcelona, i Francesc Mas, de Berga.

El nombre d'exemplars que es van rebent en aquests dies darrers fa preveure que caldrà afegir a aquesta llista d'altres encara més extenses.

— Signada pel professor de Heidelberg, Leopold Perels, ha aparegut en la *Zeitschrift für Rechtsgeschichte* una relació de l'estat del Dret civil a Catalunya, prenent com a base la «Declaració relativa al règim jurídic de Catalunya». — Acords de l'Assemblea de la Mancomunitat de maig de 1918.

Per més que el Prof. Perels es fixa principalment en el dret canònic vigent a Catalunya en la seva relació amb el *Codex iuris canonici*, no deixa de fer esment de l'especial situació del nostre Dret civil des del Decret de Nova Planta o, si hom vol, des de les Corts de Barcelona de 1599, passant per la promulgació del Codi civil espanyol de 1889, fins als diversos intents de codificació de les nostres institucions, intents plenament justificats, diu, per la complicació del Dret i el fort sentit d'individual independència dels catalans.

Lloa en aquest sentit la tasca empresa per la Mancomunitat, a la que qualifica de representació de la terra catalana.

ENSENYAMENT

ENSENYAMENT SUPERIOR

Notícies i documents

CURSOS MONOGRÀFICS D'ALTS ESTUDIS I D'INTERCANVI DE LA MANCOMUNITAT DE CATALUNYA.

Vuitena estació: CURSOS DE PRIMAVERA DE 1921. — *Tecnologia*. — «Problemes de la tècnica i de l'arquitectura del ferro i de l'acer: Solucions modernes». Cinc lliçons en llengua francesa, per Arthur Viendeel, Director del Servei Tècnic de la Flandes Occidental, Professor a la Universitat de Lovaina.

I. El fenomen de la tracció i la magneto-elasticitat. — II. El fenomen del flambeig en les peces carregades per testa. — III. Les vigues de pont, sense diagonals. — IV. Els ponts penjants rígids. (Les dates d'aquestes lliçons s'anunciaran oportunament. A la Universitat Industrial, a les set del vespre. El preu de la inscripció és de 10 pessetes.)

Literatura, Art. — «La porcellana de França». Tres lliçons en llengua francesa, per Emile Bourgeois, Membre de l'Institut, Professor a la Sorbona.

I. Vincennes i els orígens de la pasta tendra. — Madame de Pompadour i la pasta tendra a Sèvres. — El biscuit; Boucher i Falconet (1738-1770). — II. Sèvres a l'època de Lluís XVI. — Maria Antonieta i M. d'Angivillers. — El biscuit i Boizot. — La pasta dura. — III. Sèvres en el vuitcent. — El govern de Brougniard. — Les transformacions de la porcellana i de l'art de Sèvres en la segona meitat del segle XIX. — La pasta nova de Lauth i Vogt. — El gran foc. (Dies 5, 7 i 9 d'abril.

A la Universitat Industrial, a dos quarts de sis de la tarda. Inscripció gratuïta.)

Ciències físico-matemàtiques. — «Poincaré i la teoria de les equacions diferencials». Sis lliçons en llengua francesa, per Jacques Hadamard, Membre de l'Académie des Sciences, Professor al Col·legi de França i a l'Escola Politècnica de París.

I. Esguard sobre l'evolució general de la integració de les equacions diferencials. — II. L'obra de Poincaré i les seves conseqüències ulteriors. — III. Les noves vies obertes per Poincaré: La teoria qualitativa de les equacions diferencials; el seu principi. — IV. Les seves aplicacions a les equacions de la mecànica analítica i al problema dels tres cossos. — V. Equacions de derivades parcials. — VI. Poincaré i la teoria de les equacions de derivades parcials. (Dies 8, 9, 11, 12, 15 i 16 d'abril. A l'Institut d'Estudis Catalans, a les set del vespre; les lliçons dels dies 11 i 16 hauran lloc a dos quarts de dotze del matí. Matrícula limitada. El preu de la inscripció és de 10 pessetes.)

Filosofia, psicologia, pedagogia. — «Els principis i els mètodes en l'ensenyament del francès». Deu lliçons en llengua francesa, per Paul Hazard, Professor a la Facultat de Lletres de la Universitat de París.

Primera sèrie: Els exercicis (*devoirs*). I. Els primers exercicis de composició francesa. Els vells errors i les noves teories. — II. Els temes: l'ensenyament per la imatge. — III. El trànsit de l'observació a la invenció. — IV. Els diversos aspectes de la narració francesa. — V. La composició francesa en l'examen final dels estudis secundaris: el batxillerat.

Segona sèrie: L'explicació francesa. VI. Principis generals: lloc i valor de l'explicació dels textos francesos en l'ensenyament. — VII. La preparació: l'estudi del text. — VIII. El punt d'obrir filològic, històric, psicològic, estètic. — IX. Exemple pràctic d'explicació francesa: Chateaubriand, «Atala». — X. Objecions eventuals i discussió. (Dies 18, 19, 20, 21, 22, 23, 25, 26, 27 i 28 d'abril. A la Universitat Industrial, a les set del vespre. Matrícula limitada. El preu de la inscripció és de 5 pessetes.)

«Examen crític del racionalisme modern». Vuit lliçons en llengua francesa, per Georges Dwellshauvers, Professor als Estudis Normals de la Mancomunitat.

En el desenrotllament d'aquest curs, el professor assajarà un estudi del racionalisme modern, analitzant i discutint les principals posicions de la crítica: És una veritable filosofia o simplement un mètode? Com a mètode, no condueix pas als errors del matemàticisme? No és pas insuficient per explicar els fenòmens biològics i la vida mental? En fi: sota la seva forma criticista, no ha oblidat un poc la valor de la raó, enfonsant-se d'una banda en les inconseqüències de la cosa en sí, i de l'altra en l'idealisme, el fenomenisme i l'agnosticisme, com a mal disfregades formes de la filosofia escèptica? (Dies 2, 4, 6, 8, 9, 11, 13 i 15 de juny. A la Universitat Industrial, a les set del vespre. Matrícula limitada. El preu de la inscripció és de 5 pessetes.)

Història. — «L'antiga escola poètica de Barcelona». Sis lliçons, per Jaume Massó Torrents, Membre de la Secció Històrico-Arqueològica de l'Institut d'Estudis Catalans.

I. Introducció: La llengua i la poesia dels trobadors. Els trobadors catalans. Els poetes de les darreries del segle XIII. — II. Els poetes del segle XIV. L'escola de Tolosa i la «Gaia Sciencia». Creació del Consistori. Els poetes catalans concurrents a Tolosa. Els tractats. La qüestió del llemosí. — III. Creació del Consistori a Barcelona. Els llibres del Gai Saber i ordre de la Cerimònia. El favor reial i la poesia cortisana. — IV. Els poetes catalans del segle XV. Fortuna i decadència dels Consistoris. Els reis i els ofertors de joies. Barcelona i Va-

lència. Els poetes cavallers i els artesans. — V. Relació dels principals poetes de l'Escola de Barcelona en el segle XV. Els poetes forans. Catalànització gradual de la llengua poètica. La cort del Magnànim a Nàpols. — VI. La poesia patriòtica i els esdeveniments importants de Catalunya. El príncep de Viana i les guerres de Joan II. El darrer Consistori. Els debats. Decadència de Barcelona. (Dies 29 i 30 d'abril, i 2, 4, 6 i 7 de maig. A l'Institut d'Estudis Catalans, a les set del vespre. Matrícula limitada. El preu d'inscripció és de 5 pessetes.)

Ciències biològiques. — «Els caràcters sexuals secundaris en els animals superiors». Sis lliçons en llengua francesa, per Albert Pézard, Professor al Col·legi de França.

El programa i les condicions d'inscripció d'aquest curs s'anunciaran oportunament. (Dies 9, 10, 11, 12, 13 i 14 de maig. A l'Escola Superior d'Agricultura.)

Les inscripcions podran fer-se, tots els dies feiners, a l'Institut d'Estudis Catalans, de sis a set de la vetlla, i en el Departament d'Ensenyament tècnic i professional del Consell de Pedagogia (Urgell, 187), de nou a una del matí.

Els cursos dels Professors Hadamard, Hazard, Bourgeois i Pézard, han estat organitzats sota els auspicis de l'Institut Francès en Espanya, per la valuosa col·laboració del seu Director, M. Henri Merimée.

ENSENYAMENT NORMAL

Acords del Consell Permanent

Aprovà el Consell:

Consignar al Consell de Pedagogia la quantitat de 1,500 pessetes a càrrec de la partida núm. 121 del Pressupost vigent, per a habilitació de la sala d'estudis i la de pràctiques de ciències naturals dels Estudis Normals. (Sessió del dia 10 de març de 1921.)

ENSENYAMENT PRIMARI

Acords del Consell Permanent

EDIFICIS ESCOLARS

Aprovà el Consell:

Encomandar al Conseller d'Instrucció pública, don Romà Sol, que formuli al Consell de Pedagogia una moció en sentit que aquell estudiï la manera de impulsar l'edificació escolar a Catalunya. (Sessió del dia 9 de març de 1921.)

ENSENYAMENT PROFESSIONAL

ESCOLA DE FUNCIONARIS D'ADMINISTRACIÓ LOCAL

Acords del Consell Permanent

Aprovà el Consell:

Donar-se per assabentat d'una comunicació de la Direcció de l'Escola de Funcionaris d'Administració Local, en la qual es notifica que les tres matrícules que s'acordà atorgar als tres deixebles que fossin designats per a cursar el primer any d'estudis d'aquella Escola, havien estat concedides als alumnes Francesc Arau, Joan Cufí Cervera i Jaume Masagué. (Sessió del dia 9 de març de 1921.)

Notícies i documents

ESCOLA PROVINCIAL DE TALL DE GIRONA

Continuen a aquesta Escola les classes corresponents, així com també les que, amb caràcter extraordinari, es donen bisetmanalment a la Casa de Beneficència.

Per a donar cabuda degudament a les moltes alumnes que assisteixen a aquesta Escola, es disposa d'un nou estatge per a les esmentades classes.

La Directora està organitzant una sèrie de Conferències culturals convenientes a l'Escola.

ENSENYAMENT TÈCNICO-INDUSTRIAL

Acords del Consell Permanent

ESCOLA ELEMENTAL DEL TREBALL

Aprovà el Consell:

Consignar, amb càrrec a la partida 132 del Pressupost vigent, la quantitat de 250 pessetes per tal de cobrir la diferència que hi ha entre la quantitat consignada en Pressupost i la que, segons els termes del seu nomenament, correspon percebre al Professor de tecnologia, coneixement de materials, mecànica i hidràulica de l'Ensenyament per Electricistes de l'Escola Elemental del Treball, per les sis dotzaves parts corresponents als mesos d'octubre de 1920 a març de 1921, amb dós inclosos.

(Sessió del dia 10 de març de 1921.)

Que amb càrrec a la partida 113 del Pressupost vigent, sigui satisfeta a l'Escola Elemental del Treball la quantitat de 400'50 pessetes, inport de la seva factura d'una tanla de classe, executada segons croquis i tenyida de noguera, per l'Escola de Comerç de Lleyda.

Que amb càrrec a la mateixa partida 113, es pagui a D. Pere Armengol, de Lleyda, la quantitat de 1,600 pessetes, montant de la factura que té presentada per la construcció, segons dibuix, de dinou bancs de color de noguera flandes, destinats també a l'Escola de Comerç de Lleyda.

(Sessió del dia 31 de març de 1921.)

Notícies i documents

El Curset d'Instal·lacions de fàbriques tèxtils que l'Enginyer industrial i Director de l'Escola d'Indústries tèxtils de la Universitat Industrial, En Manuel Massó i Llorens, donarà a aquesta Escola, sota els auspicis de la Cambra de Directors, Majordoms i Contramestres de l'Art tèxtil, es compondrà dels següents temes: Instal·lacions de fàbriques tèxtils. — Detalls de construcció. — Edificis a prova de foc. — Tipus principals de construcció de cement armat. — Tipus principals de cobertes. — Instal·lacions d'arruixadors apagafocs. — Il·luminació de les fàbriques. — Calefacció, ventilació i humidificació de les quadres. — Càlculs sobre els assortiments de màquines.

La inscripció, que és gratuïta, és oberta en les oficines de l'esmentada Escola, on poden adreçar-se de sis a vuit de la vetlla tots els dies els que desitgin conèixer al curset.

— Heu's aquí l'estadística de les obres deixades en el Servei de Préstec de la nostra Biblioteca durant el que ha transcorregut del present curs escolar.

Octubre de 1920: Ciències pures, 62; Ciències aplicades, 102; Literatura, 283; Història, 24; altres matè-

ries, 34. Novembre del mateix any: Ciències pures, 42; Ciències aplicades, 95; Literatura, 245; Història, 28; altres matèries, 45. Desembre del mateix any: Ciències pures, 12; Ciències aplicades, 32; Literatura, 60; Història, 6; altres matèries, 55. Gener de 1921: Ciències pures, 35; Ciències aplicades, 84; Literatura, 129; Història, 15; altres matèries, 20. Febrer del mateix any: Ciències pures, 41; Ciències aplicades, 55; Literatura, 121; Història, 12; altres matèries, 20. Essent el total de lectors inscrits, 395.

— El diumenge, dia 6 de març, acompanyada pel Secretari general del Departament d'Ensenyament tècnic i professional, Sr. Campalans, visità les Escoles tècnica d'Oficis d'Art i Elemental del Treball una representació corporativa del Gremi de Manyans, composta de més d'un centenar de membres, els quals manifestaren viu interès per les institucions visitades.

— El diumenge, dia 6 de març, va tenir lloc a l'Escola Elemental del Treball la inauguració d'un cursset dominical sobre «Instal·lació de fàbriques tèxtils i filatures», a càrrec de D. Manuel Massó i Llorens, Director de l'Escola d'Indústries tèxtils, i patrocinat per la Cambra de Directors, Majordoms i Contramestres de l'Art tèxtil, amb matrícula gratuïta i una inscripció molt nodrida. Aquest cursset de perfeccionament es realitza sense ocasionar cap despesa per a l'Escola.

ENSENYAMENT ARTÍSTIC

Notícies i documents

ESCOLA CATALANA D'ART DRAMÀTIC

Durant aquest mes de març s'han termenat la sèrie de cinc representacions públiques començades en el mes anterior.

Aquestes han tingut lloc, com les altres tres, en diumenges al matí en Eldorado.

El dia 13 es va representar l'obra en tres actes de Joan Maragall, *Nausica*.

El dia 20 es va posar en escena la tragèdia en tres actes de N'Àngel Guimerà, *Judith de Welp*.

Aquestes dues obres foren presentades escènica i segons un criteri artístic original separat de les fórmules correntment usades en les representacions teatrals.

Abans de cada una d'aquestes funcions, el Director de l'Escola, N'Adrià Gual, pronuncià, com de costum, una conferència.

En aquesta sèrie de representacions hi ha concorregut un públic nombrós que les ha aplaudides amb entusiasme. La crítica ha tingut unànimement paraules d'elogi per a la tasca de l'Escola en general i particularment per la d'aquestes manifestacions.

ENSENYAMENT COMERCIAL

Acords del Consell Permanent

Aprovà el Consell:

Acceptar la renúncia presentada per D. Josep M.ª Martí i Domingo del càrrec de bidell, conjuntament de les Escoles d'Alts Estudis Comercials i de la d'Infermeres Auxiliars de Medicina, a comptar del dia últim de febrer darrer.

Designar interinament, i per mentre duri la permanència de D. Joan Oliván i Cebrian en el servei militar, temps pel qual li fou concedida l'excedència, D. Josep Casals i Pons, per a suplir-lo en el referit càrrec de bidell,

amb l'haver total que queda cotisnat en cada un dels pressupostos interiors de les dues escoles esmentades, l'entenent-se, per als efectes de la nòmina, que el Sr. Casals i Pons començarà en l'exercici del seu càrrec el dia 1.er del corrent mes de març.

(Sessió del dia 10 de març de 1921.)

EDUCACIÓ FÍSICA

Acords del Consell Permanent

Vist l'informe del Departament d'Ensenyament tècnic i professional del Consell de Pedagogia, i a proposta de la Ponència de Instrucció pública, prengué el Consell els següents acords:

I. — Es crea una Ponència d'Educació física, que tindrà per missió l'estudi dels problemes relatius a l'orientació, coordinació i direcció de la cultura física i deportiva a Catalunya.

II. — Aquesta Ponència, amb caràcter d'organisme consultiu, estarà integrada per quatre vocals designats pel Consell Permanent, dos dels quals seran Diputats i els altres dos seran proposats l'un pel Consell de Pedagogia i l'altre per la Comissió d'Educació general. Pel seu regim intern la Ponència es dictarà un Reglament ella mateixa.

III. — Els càrrecs de vocals de la Ponència d'Educació física, seran honorífics.

IV. — Es destina a la Ponència d'Educació física per a atendre les seves finalitats, preparant la formació d'un arxiu de documents, i organitzar conferències i actes de propaganda, la quantitat de 1.800 pessetes, sobrant de la partida núm. 90, per no haver-se esmerçat les quantitats de 1.000 i 800 pessetes a què feien referència els acords del Consell Permanent de dates 15 de setembre i 13 d'octubre de l'any 1920.

V. — La Ponència d'Educació física podrà disposar per lliuraments parcials de la quantitat que en l'acord anterior li és assignada, prèvia l'aprovació pel Consell Permanent, dels corresponents projectes de despeses.

VI. — Per les seves relacions amb el Consell Permanent, la Ponència d'Educació física estarà afecta al Departament d'Ensenyament primari i secundari del Consell de Pedagogia.

El Consell, vista la Base II de l'acord anterior, designà els Diputats D. Enric Ràfols i D. Alfred Pereña per a formar part de la indicada Ponència.

SERVEIS DE DIFUSIÓ I VULGARITZACIÓ

Acords del Consell Permanent

Aprovà el Consell:

Donar-se per enterat d'una comunicació de l'Ajuntament de Canet de Mar regraciant i felicitant la Mancomunitat per la celebració i èxit del Cursset de Conferències d'Educació domèstica, que actualment ve donant-se en la Biblioteca d'aquella vila.

(Sessió del dia 10 de març de 1921.)

Notícies i documents

SECCIÓ D'ENSENYAMENT DOMÈSTIC

El Consell de Pedagogia, en sessió de 16 de març, a proposta del senyor Secretari del Departament d'Ensenyament primari i secundari i per indicació de la

senyoreta Directora del Servei, D.ª Concepció Farran, acorda la celebració d'un curs de Cuina en l'Escola Montessori, per les senyoretes Auxiliars de la Secció, i destina a l'efecte la quantitat de 500 pessetes a càrrec de la consignació respectiva. Així mateix s'acorda consignar 20 pessetes per dues matrícules al curs d'Ensenyament domèstic organitzat a l'Institut de Cultura, i 40 pessetes per dues matrícules al curs d'Indústries derivades de la Llet, de l'Escola Superior d'Agricultura.

— El Consell de Pedagogia, en sessió de 30 de març, atenant l'informe del senyor Secretari del Departament d'Ensenyament primari i secundari, i a proposta de la senyora Directora del Servei, aprova la celebració d'un curs d'Ensenyament domèstic com els de Vilanova i Canet a les Escoles de la Sagrada Família del Poble Nou i d'una conferència en la Biblioteca Popular de les Borges. S'autoritzen als fins esmentats les despeses de viatge i locomoció que calgui fer.

VÀRIA

Acords del Consell Permanent

PREMIS, BEQUES I SUBVENCIONS

Aprovà el Consell:

Concedir al Casal Català de Buenos Aires la quantitat de 500 pessetes, amb càrrec a la partida 372 del Pressupost vigent, per a premiar la composició que desenrotllà millor el tema «Biografia de catalans il·lustres a Amèrica», en els Jocs Florals que l'esmentada entitat celebra enguany.

(Sessió del dia 10 de març de 1921.)

Concedir a l'Escola de Funcionaris la subvenció de 3.806'47 pessetes, per a atendre les despeses que va ocasionar la celebració de la darrera Setmana Municipal, pagant-se aquesta quantitat amb càrrec al cap. X, art. 10, partida 372 del Pressupost vigent.

(Sessió del dia 17 de març de 1921.)

Pendre esment d'una instància de la societat Fomento y Turismo de Gran Canaria, interessant la cooperació

de la Mancomunitat al projecte d'enlairament a les Palmes d'un monument a D. Benito Pérez Galdós, acordant-se que aquesta petició passi a estudi i informe de la Ponència de Cultura.

(Sessió del dia 30 de març de 1921.)

Concedir al Sindicat d'Iniciativa de Barcelona, conegut també per «Atracció de Forasters», la quantitat de 2.000 pessetes, en concepte de subvenció, amb càrrec a la partida 372 del Pressupost vigent.

— Consignar a favor de D. Artur Rigol, la quantitat de 1.000 pessetes, a l'objecte de contribuir a les despeses que li ocasionarà el viatge d'estudi pels Jardins d'Espanya, i que en compensació a aquest ajut econòmic i moral, el subvencionat queda obligat a remetre al Consell de Pedagogia una memòria explicativa dels resultats obtinguts en el referit viatge.

— Transferir la quantitat consignada com a subvenció al Congrés Penitenciari, escoltat l'informe de la Secció d'Intervenció, i a proposta de la Ponència d'Hisenda, concedir a l'Associació d'Estudis Penitenciaris i Reabilitació del Delinqüent, la quantitat de 500 pessetes, amb càrrec a la partida 392, que és la mateixa quantitat que existia consignada en la 212 del Pressupost vigent.

(Sessió del dia 31 de març de 1921.)

Notícies i documents

VISITES I ASSISTÈNCIA A ACTES

El diumenge, dia 6 de març, el Secretari del Departament d'Ensenyament tècnic i professional va assistir, per encàrrec de la Presidència, i en representació del Consell, a l'àpat d'homenatge al Prof. E. Goblot de la Universitat de Lió, amb motiu de l'acabament del curs professat a la Universitat.

— El dia 14 de març visitaren la Universitat Industrial el Dr. Francesc Murillo Herrera, Professor de Teoria de la Literatura i de les Arts a la Facultat de Filosofia i Lletres de la Universitat de Sevilla i el Dr. Antoni de la Torre, que ho és d'Història d'Espanya a la Universitat de Barcelona.

Acompanyaren als visitants el Dr. Segalà i els senyors Campalans i Galf.

AGRICULTURA

ESCOLA SUPERIOR D'AGRICULTURA

Acords del Consell Permanent

Aprovà el Consell:

Autoritzar la inversió de la quantitat de 15.000 pessetes de la partida 330 del Pressupost vigent «Nous Laboratoris de l'Escola d'Agricultura», 4.000 pessetes de la partida 326 «Laboratori de Bacteriologia», i 2.000 pessetes de la partida 343 «Mobiliari», tal com proposava la Ponència d'Agricultura, i prèvia conformitat del Conseller-ponent d'Hisenda en compliment de l'acord pres pel Consell en data 4 de febrer darrer, referent a la inversió de partides del Pressupost extraordinari, atenant els treballs fets durant l'any per la

instal·lació dels nous Laboratoris d'Indústries agrícoles, Biologia aplicada, Degustació de vins, Fermentacions, de l'Escola Superior d'Agricultura, i del de Bacteriologia dels Serveis de Ramaderia, com també per al mobiliari de les noves dependències de l'Escola i Serveis tècnics d'Agricultura, i traslladant la resta de les partides que s'han esmentat a resultes per aquells treballs que més endavant el Consell pugui autoritzar.

— Vistes les peticions presentades en el Concurs per a l'adquisició d'una finca amb destinació als serveis d'Agricultura, i atenant la conveniència de sentir el parer del Director de l'Escola Superior d'Agricultura, del Cap de Ramaderia i del Director del Departament d'Agricultura per a arribar a un perfecte coneixement de les condicions de cada una de les ofertes, a proposta

de la Secció segona del Departament d'Administració, visada pel Conseller-ponent del Servei:

Trametre als senyors Director de l'Escola Superior d'Agricultura, del Departament d'Agricultura i al Cap de Ramaderia de la Mancomunitat, les propostes i altres documents que s'acompanyen presentades en el Concurs obert per a l'adquisició d'una finca destinada a les Escoles d'Agricultura i Zootècnia i als Serveis del Departament d'Agricultura, pregant-los que, assessorant-se si és necessari del personal dels respectius Centres i mitjançant el reconeixement de les finques que han estat objecte d'oferta i l'estudi dels esmentats documents, informin sobre les condicions de cada una d'elles i la vàlua que els hi atribueixin, emetent llur opinió sobre la que entenguin fóra més convenient adquirir.

(Sessió del dia 17 de març de 1921.)

Notícies i documents

PROJECTE DE REORGANITZACIÓ DE L'ESCOLA SUPERIOR D'AGRICULTURA

(Continuació)

VIII. *Adaptació del Professorat.* — Si és important el previ estudi de l'adaptació del nou pla, en ço que es refereix als alumnes i a la forma d'organitzar els primers cursos, no ho és menys l'acoblament a la projectada distribució d'assignatures del personal que constitueix el Professorat de l'Escola, que ha d'ocupar en el pla reformat el lloc pel que sigui més apte. Tenim avui onze Professors i quatre Ajudants, nomenats tots ells per concurs; aquests darrers, segons queda esmentat en un capítol anterior, des de la seva creació, vénen donant classes com els altres Professors. Per tant, creiem que pot acabar aquest equívoc i portar-los a ocupar de dret el càrrec que de fet sempre han tingut. Amb el personal actual, més una vacant de Zoologia i Histologia (que no s'haurà de proveir fins al curs 1921-1922, i potser serà més indicat crear-la a l'Escola de Zootècnia), es podrà atendre en forma adequada a totes les assignatures del Grau d'Enginyer, i del de Tècnic agrícola.

Potser, parlant d'una nova organització del Professorat, fóra pertinent tractar de dos punts que representen un anhel, no sols dels Professors de la nostra Escola, sinó de tots els que es troben en semblants condicions: una major garantia de permanència i un imprescindible millorament econòmic. El primer donaria fruits d'una més gran devoció a la tasca que el règim d'interinitat; volent fugir de la immoralitat i les greus conseqüències dels càrrecs vitalicis a la fàiso de l'Estat espanyol, s'ha caigut en el defecte contrari, perquè la inseguritat de l'esdevenidor mai pot ésser font d'estímul; indubtablement una solució que tot hi fent possibles les justes revocacions donés una sensació de major estabilitat, contribuiria en els Professors a una remesa total al càrrec, esmerçant-hi íntegra l'activitat personal i el treball de tota una vida. Apremiant és també el millorament econòmic, i tan sabudes les raons que l'exigeixen, que és endebades l'argumentació expositiva. La desvalorització de la moneda, la lògica conseqüència dels augments en les remuneracions de serveis — en les quals sols els Professors queden al marge —, la dignitat que deu revestir el caràcter docent del càrrec en són demostració. Una sola no esmentada fóra prou per a palesar-ne la urgència, i és la diferent condició en què avui ens trobem comparant-nos amb els Professors de l'Estat espanyol; i si profundes arrels de patriotisme mantenen i mantindran l'entusiasme, deure de patriotisme és també l'evitar que formin les nostres Escoles

una Universitat de segona categoria. No entra en el projecte de reforma cap article referent a aitals qüestions, perquè així ens ho dicta la discreció, perquè no són de caràcter particular i perquè no voldríem que mai pogués semblar aquest treball un pretext per arribar en aquests punts. Però, en canvi, no podem deixar de senyalar-los.

L'organització és feta, per tant — i a reserva de les mesures generals de millorament que en temps oportú prengui la Mancomunitat —, amb les condicions actuals. Amb el règim en vigència tenen els Professors de l'Escola Superior d'Agricultura un sou de 3.000 pessetes anuals, pels ensenyaments del Grau d'Enginyer agrícola, ultra el qual reben gratificacions per cada curs del Grau de Tècnic en ells encarregat. Com que en la transformació d'aquest Grau per una banda desapareixen aquests curssets, però, per l'altra és major el nombre d'assignatures, per l'augment d'anys de l'ensenyament superior i per la reunió dels dos Graus, es dibuixa tot seguit la solució justa, que consisteix en assignar el sou a l'explicació de dues assignatures, una trimestral i altra semestral, de sis hores setmanals, ço que representa tot l'any de classe, i acumular les assignatures sobrants gratificant-les d'una manera proporcionada a les normes establertes en la remuneració dels curssets del Grau de Tècnic vigents: a raó de 800 pessetes per assignatura trimestral i 1.600 pessetes per assignatura de semestre, i per classe de sis hores setmanal, comptant les de quatre hores en relació. Econòmicament la solució és poc favorable als Professors que en sa major part veuen reduïdes les seves retribucions, puix cal fixar-se en què el nombre d'assignatures acumulades és molt reduït, venint a ésser com a promedi d'un trimestre per Professor. Té per ells l'únic avantatge d'un temps quelcom menys ocupat, ja que desapareixen les repeticions de lliçons, a ventatge segurament encara major per l'Escola, puix que permetrà servir-la millor, amb major amplitud en els laboratoris i en els camps, sense l'obsessionant monotonia de les lliçons dobles.

Proposem aquesta solució per a fer-la immediatament viable, puix que permet plantejar la reforma sense augment de Pressupost, arribant a una xifra de despeses per a Professorat inferior a la d'avui. En efecte, prescindint de les despeses per als Preparadors i els estudis d'especialitat, que ja tenen les corresponents consignacions en el Pressupost vigent, la quantitat actualment esmerçada en l'ensenyament dels dos Graus, és la següent:

	Pessetes
Onze Professors (3.000 pessetes).....	33,000
Quatre Ajudants (2.000 pessetes).....	8,000
Gratificació als Professors que donen les assignatures de Física i de Química del curs Preparatori (600 i 500 pessetes).....	1,100
Gratificació als Professors encarregats dels curssets del Grau de Tècnic agrícola (500 pessetes cada curs).....	24,000
Total.....	66,100

I en canvi, amb la forma projectada l'ensenyament dels dos Graus, costaria:

Setze Professors (3.000 pessetes).....	48,000
Gratificacions als Professors encarregats de les assignatures acumulades.....	17,070
Total.....	65,070

o sigui més de 1.000 pessetes menys que amb l'organització vigent. És prou l'eloqüència de les xifres per

a dispensar-nos d'insistir en la demostració de la justícia en què es fonamenta aquest punt delicat del nostre projecte.

La distribució d'assignatures entre els Professors és precis fer-la segons la competència en les diferents matèries. Fou aquest el primer treball emprés un cop el pla enllestit, donant per resultat la confecció d'un projecte de repartiment de disciplines, en el qual es tenen en compte més que les consideracions personals, les aptituds i especialitzacions respectives.

Professors	Assignatures reglamentàries	Assignatures acumulades
Dr. Pòlit.....	Àlgebra (T). Complementaments de matemàtiques (S).	Meteorologia (T).
Sr. Tàrraga....	Problemes de matemàtiques (Tècnics) (T). Geometria i Trigonometria (S).	Nocions de matemàtiques (ingrés) (S). Francès (ingrés) (S), 4 hores.
Sr. Campalans.	Física general (T i S).	
Sr. Hebrard...	Electrotècnia (T). Física i Meteorologia (Tècnics) (S).	Agrologia (T).
Sr. Novellas...	Química general (T i S).	Indústries agrícoles (S).
Sr. Dou.....	Pràctiques de Química general (Tècnics) (T). Anàlisi químic (S).	Física i Química (ingrés) (S).
Sr. Pi i Suñer.	Construccions rurals (Tècnics) (T). Mecànica aplicada (S).	Topografia (T). Construccions rurals (S), 4 hores.
Dr. Girona....	Economia rural (T). Comptabilitat agrícola (S).	Legislació agrícola (T).
Sr. Nebot.....	Dibuix primer i segon (curs T i S).	
Dr. Faura.....	Geologia (Tècnics) (T). Geologia (S).	Nocions de Geografia (ingrés) (S), 4 hores.
Dr. Llenas....	Organografia i Fisiologia (T). Botànica descriptiva (S).	Organografia vegetal i Botànica (Tècnics) (T). Biologia aplicada (S), 4 hores.
Vacant.....	Organografia animal i Zoologia (Tècnics) (T). Organografia animal i Zoologia (S).	Histologia (T).
Sr. Angel.....	Fitotècnia especial (T i S).	Fitotècnia general (S).
Sr. Nubiola....	Arboricultura (T). Fitotècnia general (Tècnics) (T). Dibuix (Tècnics) (T).	
Sr. Rossell....	Zootècnia (T i S).	Nocions de Patologia animal (T).
Sr. Nonell....	Patologia vegetal (Tècnics) (T). Patologia vegetal (S).	Microbiologia agrícola (T).

(La lletra T, col·locada darrera el títol de l'assignatura, indica que corresponen a cursos trimestrals, i la

lletra S, a cursos semestrals. Totes les assignatures són de sis hores setmanals, excepte les que porten la indicació d'ésser de quatre hores.)

Aquesta distribució no ha de considerar-se com a cosa definitiva, ja que les contingències del futur poden aconsellar alguna modificació. De moment, l'any vinent, segons surt de l'adaptació per cursos, hi haurà algunes assignatures que no es donaran; en canvi, en tindrem d'altres d'especials, com la Química orgànica i algunes del segon curs del Grau de Tècnic. No serà encara necessari proveir la vacant de Zoologia que es donarà més reduïda i en forma d'acumulada. Fent un càlcul semblant a l'anterior es veu tot seguit que l'any de transició no sobrepassarà tampoc les consignacions establertes; al contrari, les despeses seran lleugerament menors que les calculades, en ço que podrà passar-se sense esforç d'un pla a l'altre.

Els estudis d'aplicació i especialitat que constitueixen el darrer any tenen ja la corresponent consignació en el Pressupost, i es faran adaptant-se a ella. Cada curs es retribuirà als Professors encarregats de les assignatures que segons les demandes dels alumnes s'hagi decidit donar — els que podran ésser extranyos a l'Escola, però, intel·ligents en les respectives matèries especialitzades — amb les mateixes gratificacions que les assignatures acumulades, exactament igual com es fa en l'actualitat i amb càrrec a la partida vigent destinada en aquest objecte. Convindria, però, que el Professor de Projectes de Explotació agrícola que es cursarà tots els anys i per tots els alumnes, fos nomenament fixe, perquè l'assignatura tingüés continuïtat, en ço que no hi hauria cap inconvenient econòmic, puix que la seva consignació es restaria de la general d'especialitats en què ara va englobada.

Amb l'organització detallada desapareixen els Ajudants i es creen els Preparadors, l'urgent necessitat dels quals hem demostrat repetidament. El nombre de Preparadors hauria d'ésser com a mínim de cinc, i amb la següent assignació d'assignatures:

Un Preparador de Ciències exactes i físiques: Matemàtiques, Física, Meteorologia, Electrotècnia, Topografia, Mecànica i Construccions.

Un Preparador de Ciències químiques: Química general, Anàlisi químic, indústries agrícoles.

Un Preparador de Ciències naturals: Geologia, Organografia i Fisiologia vegetal, Botànica, Organografia animal, Zoologia i Histologia.

Un Preparador de Fitotècnia: Fitotècnia general, Agrologia, Fitotècnia especial, Arboricultura, Cursos especialitzats.

Un Preparador de Biologia i Zootècnia: Microbiologia agrícola, Biologia aplicada, Patologia, Zootècnia.

Figura en el Pressupost vigent consignació per a quatre Preparadors, dels quals n'hi ha un de nomenat. Per tant, seria necessari en el Pressupost pròxim augmentar-la, afegint-hi la retribució d'un Preparador. Aquest insignificant augment, gairebé compensat amb el que hem mostrat que s'estalviava en altres conceptes, és tota la modificació econòmica que exigeix la implantació íntegra de la reforma projectada.

IX. *Articulat del Reglament.* — I. Finalitat de l'Escola. — 1. L'Escola Superior d'Agricultura per a complir íntegrament la seva funció ha de satisfer les següents necessitats:

a) Orientar i propulsar la investigació científica agrícola.

b) Donar l'ensenyament superior que forma el Grau d'Enginyer agrícola.

c) Donar l'ensenyament elemental i pràctic que forma el Grau de Tècnic agrícola.

d) Cooperar a la difusió de la cultura agrícola, in-

fluint en el desenrotllament progressiu i científic de l'Agricultura catalana.

2. Per a aconseguir els esmentats objectes, seran activitats ordinàries de l'Escola:

a) Cursos fixes dels plans reglamentaris del Grau superior i elemental.

b) Cursos de matèries complementàries, útils i d'aplicació, i cursos monogràfics, encarregats a personalitats competents.

c) Treballs de laboratori d'estudi i d'investigació.

d) Publicació d'uns arxius que recolleixin la tasca científica feta.

II. Direcció, Professors i Preparadors. — 3. El personal fixe de l'Escola el constitueixen els Professors i Preparadors, podent-se, però, a proposta del Claustre, encarregar cursos d'ensenyaments especials a altres persones de capacitat reconeguda.

4. El càrrec de Director de l'Escola recaurà en un dels Professors que componen el Claustre, tenint els drets i deures de consuetud: representar l'Escola en la vida de relació, servir dellaç d'unió entre ella i les direccions o corporacions de què depengui, treballar per al seu millorament, executar les decisions preses pel Claustre i pendre les que siguin de la seva atribució, i vetllar per l'estricta aplicació del reglament i la conservació de la disciplina en el règim intern de l'Escola.

5. Els Professors tindran els drets fixats per l'Estatut, i els deures de: revisar cada any el programa de l'assignatura, explicar-la íntegrament, assistir a classe tots els dies fixats i amb puntualitat, preguntar els alumnes per a capacitar-se de la seva aplicació i coneixements i portar la direcció de tots els treballs que es facin en els respectius laboratoris.

6. Les assignatures reglamentàriament assignades als Professors representaran un treball de sis hores setmanals de classe. Per les assignatures acumulades que expliquin rebran una gratificació proporcional a la durada del curs i el nombre d'hores setmanals.

7. La provisió de les vacants del Professorat es farà sempre per un procediment (concurs o oposició) que ofereixi prou garanties, constituint-se a l'efecte un Tribunal format per individus del Claustre d'assignatures afins, presidit per un Conseller de la Mancomunitat o per persona delegada pel Consell, el qual Tribunal farà la proposta corresponent.

8. Quan el Professor, per una causa qualsevol, no pugui donar la seva classe, tindrà que enviar-hi, a càrrec seu, un substitut, que podrà ésser el Preparador o una altra persona entesa en la matèria. Si la causa fos, a judici de la Direcció, ben justificada, s'encarregarà de la classe el Preparador, el qual haurà de donar-la, perquè no quedin desatesos els altres ensenyaments, fora de les hores de treball reglamentàries, retribuint-lo l'Escola proporcionalment segons les normes usals de gratificacions.

9. Els Preparadors es nomenaran en forma anàloga als Professors, i tindran com a obligacions:

a) Ajudar els Professors en les pràctiques de les respectives assignatures.

b) Orientar els alumnes en els treballs que emprenguin i es relacionin amb les assignatures corresponents.

c) Portar junt amb el Professor l'organització dels laboratoris-museus o dels camps d'experiències i la distribució de les seves tasques.

d) Permanèixer a l'Escola les hores necessàries perquè siguin ateses les anteriors funcions.

e) Substituir en els casos fixats als Professors en les seves càtedres i en les condicions esmentades.

10. Els Preparadors hauran de fer un treball de divuit hores setmanals de pràctiques i de laboratori. En el cas d'encarregar l'ensenyament d'una assignatura acumulada a un Preparador, se'l gratificarà amb la

mateixa reglamentació que als Professors, entenent-se que sols podrà fer-ho a part de les hores de treball fixat que haurà de complir íntegrament.

(No acaba.)

SERVEIS TÈCNICS D'AGRICULTURA

Acords del Consell Permanent

SERVEIS DE RAMADERIA

Aprovà el Consell:

Donar-se per assabentat que els Serveis de Ramaderia han celebrat, amb la Cooperació de l'Associació General de Ganaderos del Reino, els següents concursos per a la millora de bestiar:

Un d'animals de corral el dia 27 de febrer, a Prat de Llobregat; un de bestiar porquí el dia 3 de març, a Pons, i un de bestiar lleter suís el dia 6 de març, a Balaguer.

— Donar-se per assabentat i donar la seva conformitat als projectes de Concursos de bestiar llaner a Santa Coloma de Queralt, i de bestiar boví, lleter, suís, a Vich, que organitzen els Serveis de Ramaderia, per als dies 21 i 28 del mes que som, respectivament.

(Sessió del dia 10 de març de 1921.)

La designació dels Jurats encarregats de qualificar els Concursos de bestiar anunciats a Santa Coloma i Vich, en la següent forma, delegant la representació de la Ponència en el Conseller Sr. Guarro:

Pel de Santa Coloma: President, D. Josep Baptista i Molins; Vocal, D. Àngel Sabatés, i Secretari, D. M. Rossell i Vilà.

Pel de Vich: President, D. Baptista A. Comamala; Vocal, D. Salvador Martí, i Secretari, D. M. Rossell i Vilà.

(Sessió del dia 17 de març de 1921.)

Donar-se per assabentat d'una comunicació de don M. Rossell i Vilà, en la qual es dona compte que a causa de la denúncia de diferents casos de glossopeda bovina en un poble de la Plana de Vich, havia estat ajornat el Concurs de bestiar lleter suís anunciat per al dilluns de Pasqua, i circulades als pobles i entitats interessats notificaciones en aquest sentit.

(Sessió del dia 30 de març de 1921.)

Autoritzar la celebració d'un Concurs de bestiar boví lleter suís, a Granollers, el dia 10 d'abril vinent, carregant-se les despeses, que es calculen en 9,990 pessetes, al pròxim Pressupost; i assabentant-se d'aquest acord el senyor Governador civil de la província de Barcelona i al senyor Inspector d'Higiene i Sanitat pecuària de la dita província, als efectes de l'art. 113 del Reglament de 30 d'agost de 1917, per a l'aplicació de llei de Epizooties.

(Sessió del dia 31 de març de 1921.)

CURSETS ORGANITZATS PELS SERVEIS TÈCNICS D'AGRICULTURA

Aprovà el Consell:

Concedir els següents cursos:

Un de vuit lliçons al Sindicat de Marsà, sobre el conreu de la vinya i de les oliveres, les despeses del qual es calculen en 400 pessetes, amb càrrec a la partida 312 del Pressupost vigent de la Mancomunitat.

Un de vuit lliçons a l'Ajuntament de Bisbal del

Penedès, sobre els temes vinya, vi i oliveres, les despeses del qual es calculen en 400 pessetes, a càrrec de la mateixa partida.

Un de vuit lliçons a l'Ajuntament de Castelltorsol, sobre conreu de terra camps i ramaderia, les despeses del qual han estat calculades en 500 pessetes, a satisfer amb càrrec a la partida 312.

Un de vuit lliçons a l'Ajuntament de Palau d'Anglesola, sobre el conreu de terra camps i vinya, les despeses del qual es calculen també en 500 pessetes, i hauran de pagar-se amb càrrec a la partida 312.

— Aprovar el projecte de celebració d'un curs de durada (a començar dins el març corrent), dedicat a l'estudi especialitzat de les indústries derivades de la llet, a profit especial dels alumnes del grau de Tècnic agrícola de l'Escola d'Agricultura, i a càrrec del Professor d'aquella Escola D. Josep M. Soler i Coll, fixant-se el preu d'inscripció al dit curs en 20 pessetes, i carregant-se les despeses ordinàries, d'import 266 pessetes, a la partida 329 del Pressupost vigent.

(Sessió del dia 10 de març de 1921.)

Notícies i documents

ACCIÓ SOCIAL AGRÀRIA

Conferència a Igualada. — Invitat per l'Associació Cooperativa Agrícola d'Igualada, el dia 6 de març, el Cap d'Acció Social Agrària hi donà en aquella ciutat una conferència sobre «Cellers cooperatius».

Començà el dissertant dolent-se que allí, on hi ha Associacions culturals com l'Ateneu Igualadí de la classe obrera i cooperatives de consum com L'Econòmica, que són associacions potentíssimes i que per llur organització podrien servir de model i són un exemple patent del que pot l'associació, no hi hagi una associació agrícola dedicada a l'elaboració dels fruits de la terra que faci parella amb aquelles.

Excità als agricultors perquè no deixin resagada l'agricultura, doncs en períodes com l'actual en què la fabricació està poc menys que paralitzada, poden determinar una crisi ben fonda i difícil de remeiar.

Passà a l'objecte de la conferència explicant en la forma com es perden milers de pessetes, doncs amb els mitjans actuals en què es compta per a l'elaboració dels raïms, és impossible obtenir un rendiment normal.

Explicà el funcionament de la institució i la manera d'actuar perquè tothom cobri proporcionalment a la quantitat i qualitat de les bremes que hi aportí encarint la necessitat de què s'imposi la condició de què cap adherit pugui vendre ni reservar-se cap quantitat de raïms, puix que, a part del desgavell que representaria per l'administració, es donaria el cas que l'associat es reservaria la brema més sana i de més graduació i, portant al Celler la més dolenta i la més baixa, faria que aquest fes una mala classe i de dubtosa condició de conservació, cosa que, demés de contribuir al descòndit, seria de pèssims resultats econòmics.

Explicà en la forma que es podria amortitzar el capital i pagament d'interessos, i acabà dient-los que, suposant, ja per endavant, que se'ls presentarien dubtes per al desenrotllament del seu pensament, oferia el seu concurs en nom dels Serveis que representa.

Conferència a Sant Joan de Vilatorrada. — El dia 12 de març el Sr. Rendé, invitat pel Sindicat Agrícola d'aquell poble, hi donà una conferència desenrotllant el tema «L'esdevenidor dels Sindicats».

Començà dient que calia que tots els Sindicats de Catalunya fossin entitats ben organitzades, ben admi-

nistrades i ben fortes si es volia que l'organització social agrària fos perfecta. Condemnà la impaciència dels homes que voldrien que el Sindicat, de seguida d'estar implantat, donés tots els resultats que cal esperar-ne i digué que els pagesos, avesats a fer treballs a la terra perquè al cap d'un any ens els pagui i que sabem plantar arbres que quasi nosaltres no en veurem el fruit, hem de saber formar el Sindicat posant-hi tot el nostre entusiasme i sacrificant-nos per ell perquè més tard ens retorni amb escreix tot ço que abans li haurem donat.

Parlà de les orientacions que calien seguir i recomanà que el Sindicat es dediqui, tan de seguida com les seves forces li permetin i les necessitats ho demanin, a industrialitzar el principal fruit de la terra, que en aquell poble és el vi.

Insinuà el que podria ser la unió de tots els Sindicats de la Comarca de Bages units en una Federació, i recomanà que s'intenti de seguida per assolir l'organització de la vinya catalana en una gran confederació d'entitats vinícoles i Cellers cooperatius.

Per arribar al fi que tots ens proposem i entenent que això no podrà aconseguir-se sinó mitjançant l'associació, la Mancomunitat de Catalunya ha creat la Secció que ell té l'honor de dirigir i que posa a disposició de tota la Comarca per ajudar als seus pagesos en totes les seves iniciatives.

Conferència a Callús. — El dia 13, l'esmentat senyor donà la seva anunciada conferència a Callús, al qual acte hi van assistir nombroses comissions dels pobles de la contrada.

Començà el Sr. Rendé felicitant al Sindicat i al seu Consell directiu, doncs en la visita practicada a dita entitat s'ha pogut enterar amb goig de la bona administració que porten i de la claredat i honradesa amb què es duu la comptabilitat, afegint que la gent que saben obrar com ells, tenen el deure de fer quelcom més que el que fa un Sindicat modest com el de Callús i han d'escampar el bon exemple per tots els pobles dels voltants.

Parlà del Celler cooperatiu, dels seus aventatges, de la manera com podrien reunir el capital, i en la forma que aquest es pot amortitzar.

Recomanà que s'implantés de seguida la Caixa rural, explicant els aventatges que aqueixa modalitat de l'organització agrària podria reportar, i explicà son funcionament en els seus dos aspectes de reunir capitals sobrants del pagès i retornar-los als altres germans que els necessitin, en forma de préstec. Explicà el que podria ser l'Agricultura catalana si a cada poble hi hagués la seva Caixa rural i després la Caixa central de Catalunya.

Explicà els serveis que aqueixa podria fer al Sindicat el dia que implantés l'edifici Celler i acabà recomanant a tots els agricultors que hi dipositessin els seus estalvis, ja que enlloc més trobarien la garantia que trobaran aquells diners administrats per ells mateixos i enlloc més se'ls donaria l'aplicació que dintre del Sindicat se li donaran.

SERVEIS DE RAMADERIA

Pels Serveis de Ramaderia de la Mancomunitat s'han donat conferències a Aiguaviva, Fornells i Vidreres.

— Convidat per la Federació Sindical Agrària de Girona, el Prof. Rossell i Vilà donà una conferència tractant de vaques lleteres amb motiu de la inauguració del Gremi de criadors i explotadors de la vaca lletera.

— El Cap dels Serveis de Ramaderia ha estat a

Girona per a començar l'organització del Concurs bovi que es celebrarà en aquella capital, probablement per la tardor. Amb tal motiu, la Comissió de Foment de l'Ajuntament gironí i el Cap dels Serveis de Ramaderia tingueren una reunió en la que s'acordà la col·laboració de l'Ajuntament oferint alguns premis al Concurs de la Mancomunitat.

— Pel personal dels Serveis de Ramaderia es donaran tres lliçons el pròxim divendres, dissabte i diumenge a Castellersol, en el curset que s'hi està celebrant.

ELS CONCURS DE BESTIAR DE PONS I BALAGUER

El dia 3 del corrent es celebrà a Pons un Concurs de porcs, i el dia 6 un de vaques suïsses lleteres organitzats per la Mancomunitat de Catalunya amb la cooperació de l'Associació general de Ganaderos del Reino.

A la comarca zootècnica de Mig Segre, en la vila de Pons està enclavada, a excepció del municipi de Torà i algun altre, es pot dir que el bestiar porquí existent és una conseqüència de la labor dels Serveis de Ramaderia d'anys enrera, car no hi havia des de Pons a Oliana una cria de bestiar porquí. En l'actualitat solament a Pons hi ha un centenar de truges de cria.

Però els exemplars presentats al Concurs no responien del tot al tipus porquí desitjat, motiu pel qual els premis primers no pogué adjudicar-los el Jurat, donant-ne no obstant de més petits per a estimular d'aquesta forma els petits ramaders.

El Jurat, compost per D. M. Rossell i Vilà, President; D. Josep Vilanova, veterinari i criador de porcs d'Agramant, Vocal, i D. Lluís Ticó, alumne especialista ramader, Secretari, atorgà els premis d'aquesta forma, entre els tres verros i vint-i-cinc truges que hi obtenen:

Un premi de 300 ptes. al verro de D. Ramon Vilaplana, de Torà; un premi de 125 ptes. a una truja de D. Francisco Huguet; altre de 100 ptes. a una de donya Carme Porredon, de Pons; un altre de 100 ptes. a una de D. Aleix Torrà, d'Oliana; i altre de 75 a una de don Antoni Codina, de Pons.

Dels premis de l'Associació general de Ganaderos del Reino se n'adjudicaren un de 100 ptes. a la porcellada de D. Magí Castells, i altre a una de D. Joan Torrà.

Havent el Jurat de pernoctar a Pons, s'aprofità la vetlla per a celebrar un acte de divulgació ramadera, al Sindicat Agrícola, on el Prof. Sr. Rossell i Vilà, donà una conferència sobre el Concurs i les possibilitats ramaderes de la comarca.

— Referent al Concurs de Balaguer, hi havia por que l'assistència fos molt escassa. Per una part els ramaders s'han tirat a criar la raça holandesa, per altra part les vaques suïsses que hi havien foren venudes en gran quantitat als vaquers de Barcelona, no fa gaire temps.

No obstant, compareguren al Concurs un nombre superior d'exemplars al que s'esperava: en total quaranta dos caps de raça suïssa.

Els premis de la Mancomunitat atorgats foren els corresponents a dos toros, propietat un de D. Antoni Juny, de Balaguer, i un altre de D. Ignasi Girona, de Sant Jordi de Mollé.

Les onze vaques premiades eren una de D. Joan Fàbregas, de Vallfogona; altra de D. Francisco Sorribes, del mateix poble; dues de D. Josep Rubió, de Belleaire d'Urgell, i set de D. Ignasi Girona, de Sant Jordi de Mollé.

Els premis de l'Associació general de Ganaderos del Reino, foren concedits a tres anelles dues de D. Joan

Fàbregas, de Vallfogona, i una altra de D. Gaspar Lluç, de Ràpita, a 200 ptes. cada una.

El veredict del Jurat, que formaven els senyors D. M. Rossell i Vilà, President; D. Adolf Vives, veterinari a Ripollet, Vocal; D. Eduard Simó, Secretari i alumne especialista ramader, fou molt ben rebut pel públic que presencià l'acte, que fou nombros, assistint-li entre altres distingides personalitats el Conseller de la Mancomunitat D. Josep Cabecera i Borràs i el senyor Alcalde i Regidors de la ciutat.

— Els Serveis de Ramaderia de la Mancomunitat de Catalunya fan assaber als ramaders en general, com també als que s'hi han dirigit, que el semental premiat en el Concurs cavall de Lleyda, que estable al mas Lleó, d'Almacelles, cobrirà de franc les engues que s'hi presentin fins el nombre de cinquanta, tant si aquestes engues estigueren al Concurs com no, però, les que hi concorregueren, tenen dret preferent a les altres.

CURSETS D'ENSENYAMENT AGRÍCOLA

Des del dia 13 al 20 del corrent març s'ha celebrat un curset de vuit lliçons a Palau d'Anglesola. La xamosa població del Pla d'Urgell ha respost com un sol home a la crida que li feren l'Alcalde D. Josep Boldú i el President del Sindicat D. Joan Teixidó, omplint de gom a gom la sala del Sindicat durant tots els dies de les conferències amb una poc comú perseverància. Es pot calcular en uns tres-cents alumnes com a promedi els que han assistit a les lliçons, donant una bella mostra de lo que pot un poble unit, treballador.

Les lliçons han estat a càrrec dels Professors dels Serveis Tècnics d'Agricultura. Les quatre primeres de terra campa foren donades pel Cap dels Serveis de Terra Campa, D. Josep Poch de Felin; altres tres per l'Ajudant de Viticultura, D. Llorenç Badell, i la darrera de la sèrie, pel Director dels Serveis Tècnics, D. Jaume Raventós. Les lliçons han estat acompanyades de pràctiques de camp i assaigs de laboratori per a la qual s'ha comptat amb la cooperació de l'operador D. Salvador Beneit.

El dia darrer, el Director dels Serveis Tècnics, acompanyats de l'Alcalde, del President del Sindicat i altres individus de la Junta del mateix, feren una visita al formós Celler cooperatiu que està ja prop d'ésser acabat. Magnífica demostració del que pot un poble quan s'ha encertat en juntar a l'unisson totes les seves activitats.

Curset d'Ensenyament agrícola a Guissona. — El curset tan bellament començat a Guissona el dia 27 de febrer passat, festa d'inauguració del local social del Sindicat Agrícola, ha tingut fi el dia 7 del present, sense cap cansament del públic que cada dia ha omplert la sala escoltant amb gran interès i atenció.

D. Josep M.ª Soler va donar una lliçó de fisiologia vegetal; D. Josep Poch de Felin, quatre lliçons d'alternativa de conreus, sembra, treballades i adobs; D. August Matons, dues de conreu, adobs i tractaments contra malalties de l'olivera, i D. Joan Salom, una de la poda de l'olivera.

Ordinàriament assistiren a les conferències de dos cents a dos-cents cinquanta alumnes, i passaven de tres-cents els dies de festa; prova notable de l'acord amb que organitzaren l'assistència al curset, el President del Sindicat D. Ramon Parés, el senyor Secretari, i altres membres de la Junta.

Els treballs de laboratori versaren sobre experiències de fisiologia vegetal, ús del calcímetre, assaigs de composició de terres, anàlisis de vins, etc., i els treballs de

camp en proves de brabant, cultivador i grada, i poda de l'olivera.

Cridaren poderosament l'atenció la manera d'esporgar les oliveres pels nostres esporcadors de la Secció d'Arbres fruiters, i la pràctica de rasclar els blats, desconeguda en el país.

A tots causava pena que el curs s'acabés tan aviat; però tothom alumnes i professors, quedaren convençuts de la gran utilitat que reportarien a la comarca aquelles vuit lliçons de divulgació agrícola.

Curssets demanats. — Estan demanats i propers a ésser realitzats els curssets d'Ensenyament agrícola següents:

A Palau d'Anglesola: Data, del 13 al 20 de març. Temes: «Terra campa i vinya».

A Castellterçol: Data, del 28 de març al 4 d'abril. Temes: «Terra campa i ramaderia».

A Marsà: Data, del 10 al 17 d'abril. Tema: «Vinya i oliveres».

A La Bisbal del Penedès: Data, del 24 d'abril al 1 de maig. Temes: «Vinya, vi i oliveres».

INSTITUT DE MECÀNICA APLICADA AGRÍCOLA

Acords del Consell Permanent

Aprovà el Consell:

A proposta del Conseller-ponent de la Secció d'Agricultura, designar el següent Jurat qualificador del Concurs de tractors i Exposició de Maquinària agrícola de Lleyda: President: D. Pere Mias i Codina, Conseller d'Agricultura de la Mancomunitat de Catalunya; D. Joan Angel i Genís, Professor de Fitotècnia de l'Escola Superior d'Agricultura; D. Marian Fernández Cortés, Director de l'Estació d'Assaigs de Màquines de Madrid; D. Eusebi Martí i Lamich, Secretari del Consell provincial de Foment de Lleyda; D. August Matons, Cap del Servei d'Arbres Fruiters; D. Carles Pi i Suñer, Director i Professor de Mecànica de l'Escola Superior d'Agricultura; D. Josep Poch i de Felu, Cap del Servei de Terra Campa; D. Jaume Raventós, Director dels Serveis tècnics d'Agricultura; D. Manuel Reventós, Ex-Director de l'Escola Superior d'Agricultura; Secretaris: D. Antoni Vergós, Secretari de la Comissió Organitzadora, i don Albert Daneo, Ajudant de l'Institut de Mecànica Agrícola.

(Sessió del dia 31 de març de 1921.)

Notícies i documents

EXPOSICIÓ DE MAQUINÀRIA AGRÍCOLA I CONCURS DE TRACTORS

Per al Concurs de Tractors i Exposició de Maquinària agrícola que deu celebrar-se a Lleyda, a primers d'abril, han concedit premis el Consell Provincial de Foment de la dita capital, i l'Institut Agrícola Català de Sant Isidre, la Unió de Viticultors de Catalunya i la Cambra Sindical de l'Automòbil de Barcelona.

Demés, el Casino Principal i el Círcol Mercantil de Lleyda, han acordat l'encunyació d'unes medalles de cooperació per a totes les cases concurrents al Certamen.

— Continuen amb gran activitat els treballs preparatoris de l'Exposició General de Maquinària agrícola i Concurs de Tractors que organitzats per la Mancomunitat de Catalunya, es celebraran a Lleyda del 1.º al 10 del proper abril. Ha quedat instal·lada en l'Ajuntament de l'esmentada ciutat una oficina encarregada de la recepció de màquines. També han començat a muntar-se els hangars en el jardí dels Camps Elíseos, on es celebrarà l'Exposició. Tant pel gran nombre de cases de construcció inscrites, com per l'interès que desperta entre els nostres agricultors, és de prevenir que els esmentats actes tindran una real eficàcia.

— Està ja ultimada l'ordre dels actes que compendrà l'Exposició de Maquinària agrícola i Concurs de Tractors, que, organitzat per la Mancomunitat de Catalunya, es celebrarà a Lleyda, del 1.º al 10 del proper abril. Aquesta importantíssima manifestació agrícola es desenrotllarà d'acord amb el següent programa:

Dia 1, a les tres de la tarda. — Inauguració oficial de l'Exposició, instal·lada en els amplis jardins dels Camps Elíseos.

Dies 2, 3, 4, 5, 6 i 7. — Concurs de Tractors; proves dinamomètriques i de capacitat de treballs; consum de combustible; les quals hauran lloc a la finca de Raimat, galantment cedida per aquest objecte per D. Manuel Raventós.

Dies 8, 9 i 10. — Demostracions de cultiu mecànic, prenent-hi part els tractors i aparells adequats, en conreus de vinya, oliveres i terrenys amb bancals, en camps pròxims a Lleyda.

Dia 10. — Clausura de l'Exposició, que haurà estat oberta diàriament, donant-se a les tardes concerts de bandes de música, orfeons, etc.

— Han quedat enllestits els cinc espaiosos hangars que l'entitat organitzadora ha bastit als Camps Elíseos i estan acabant-se els stands particulars muntats per diverses cases exposidores.

La nombrosa afluença de màquines, la presència de representants i mecànics de les marques concurrents, donen ja a Lleyda, un aspecte d'animació, pròleg del que serà a primers del mes vinent. De les comarques lleidatanes pot assegurar-se que els agricultors hi acudirán en massa. Vivíssim és també l'interès despertat a la província d'Ossa. De Barcelona i altres punts de Catalunya seran nombrosos els visitants.

Algunes entitats, com per exemple l'Institut Agrícola Català de Sant Isidre, tenen el projecte d'organitzar excursions col·lectives.

Es justifica aquest interès per la gran varietat de màquines que es reuniran, podent-se dir que s'hi trobarà, a més de ço que tradicionalment es més perfeccionat, totes les innovacions mecàniques que satisfacin necessitats agrícoles. Es prou per a convèncer-se resseguir la llarga llista d'inscripcions. No hi faltará cap casa de les conegudes a Barcelona en maquinària agrícola o tractors: Societat General d'Automòbils; Establiments Vitícoles Casellas; Càndida Civil; Pere Parés; Laboratori Vellino; Ricard i Pérez; Stevenson & Pomagosa; Guisys; Subirà i Anglada; Tallers Raurich; Puig, Cortina i Esteve; Automòbil Saló; Joan Haelg; Cambra Alberti; Ernesto Lohberg, i Cotti i Felu. També estaran ben representades les cases constructors de diverses poblacions catalanes, com són: La Societat Enològica del Penedès, de Vilafranca; L'Agrícola Moderna, de Vich; Fèlix Jaume Gelart, de Figueres; Joaquim Moret, de Lleyda; Oliveras, de Sant Felu del Llobregat; Josep Trepal, de Tàrraga; Blas Madonna, de Sant Sadurní; Antoni Ciutat, de Lleyda; Orga i Ferrer, de Santa Coloma de Queralt; Josep Magriñà, de Valls, i Quirze Codina, de Moyà.

Les grans firmes espanyoles hi seran totes: Múgica

Arellano i C.^a i Dorda Astiz i C.^a, de Pamplona; Ajuria i Aranzabal, de Vitòria; Garteiz Hnos., Yermo i C.^a, i Arcedio de Carcuera, de Bilbao; Marino Dàvila, D'Aussenach, Omnium Ibèric Industrial, Díaz, Vidaurreta i C.^a, Fèlix Schlayer, Industrias Mima, American Trading Co., i Societat Fordson, de Madrid. I finalment, demés de les marques estrangeres que representen les cases esmentades, altres que vénen directament: Société Lyonnaise Plissonnier, de Lyó; Tourand Latil, de Surresnes; Ara, de París; Excelsior, de Txeco-Eslovàquia, i Renault, de Villancourt.

En conjunt passen de seixanta les cases inscrites, totes elles importants, i entre la gran varietat de màquines agrícoles passen de trenta els models de tractors presentats. Aquests nombres i la curosa organització de l'Exposició i Concurs — que preveu tota mena de facilitats per al públic i els forasters en particular — asseguruen el seu èxit tècnic i la transcendència que tindrà en la difusió del coneixement de les aplicacions de la mecànica en l'Agricultura.

PERSONAL

Aprovà el Consell:

Concedir sis mesos de llicència sense sou a D. Llorenç Badell i Roig, Enginyer-ajudant de la Secció de Viticultura, a comptar del dia 1.er del vinent mes d'abril.
(Sessió del dia 10 de març de 1921.)

Concedida a D. Llorenç Badell i Roig, Enginyer-ajudant de la Secció de Viticultura, una llicència de sis mesos sense sou, per a atendre assumptes particulars, a començar el dia 1.er d'abril, el Consell, a proposta de la Ponència d'Agricultura, acordà encomanar amb caràcter interí, i a comptar des de l'esmentada data, els referits serveis de Viticultura a l'Enginyer-ajudant d'Enologia, D. Erasme M. d'Ymbert, qui simultanejarà aquest càrrec amb el que serveix, concedint-se-li una gratificació suplementària de la quantitat mensual corresponent a 2,000 pessetes anuals, amb càrrec a la partida 295 del Pressupost pròxim.
(Sessió del dia 31 de març de 1921.)

TELÈFONS

Acords del Consell Permanent

Aprovà el Consell:

Donar-se per informat del curs dels treballs en la Secció tècnica de Telèfons, que ha deixat ja acabades les línies Pons-Calaf i Figueres-Vilasacra, havent inaugurat el servei a La Coromina el dia 1.er del mes que som.

(Sessió del dia 9 de març de 1921.)

Aprovar la relació de comptes presentada per don Esteve Terradas, Enginyer-director de l'esmentat Servei, d'import 141,327'09 pessetes, per materials adquirits amb destinació a la construcció de línies i satisfet amb cabals recaptats directament per la referida Secció tècnica de Telèfons en concepte de subvencions d'Ajuntaments i particulars.

— Donar-se per assabentat i aprovar el resum de la liquidació d'ingressos de la Secció de Telèfons, corresponent al quart trimestre de 1920, que dona un augment de 45,539'50 pessetes comparat amb el mateix trimestre de l'any 1919.

— La devolució de 300 pessetes que apareixen a favor del Sr. Marín, per haver-les ingressat de més en concepte de subvenció de Vallfogona de Riucorp.

(Sessió del dia 17 de març de 1921.)

Vista la proposició presentada per D. Marian Breton, oferint vendre a la Mancomunitat la finca de la seva propietat on està instal·lada l'estació telefònica de La Garriga i, en cas contrari, assabentant a l'esmentada Corporació que en el successiu haurà de fixar-se el lloguer en 125 pessetes mensuals, atès el dictamen de la Secció segona del Departament d'Administració, i a proposta del Conseller-ponent del Servei; assabentar a D. Marian Breton, en contesta a la referida proposició de 25 de setembre darrer, que a la Mancomunitat no li convé la susdita cessió, però que declara la seva voluntat de prorrogar el contracte d'arrendament subscrit per la Telefonia del Vallès, S. A., anterior concessionària del servei,

pel termini de vuit anys a comptar des de 1.er de juny propinent, en què acaba el termini de deu anys forçosos per ambdues parts, de conformitat amb el que s'estipula en el susdit contracte.

— Vista la comunicació de l'Enginyer-director del Servei de Telèfons, i atès l'informe favorable de la Secció d'Intervenció, autoritzar l'adquisició urgent de 1,500 piles seques, ofertes a 1'90 pessetes, necessàries per al sosteniment del servei telefònic de la Mancomunitat, amb càrrec a la partida 290 del Pressupost en vigència.

— Escoltades les manifestacions del senyor President, respecte diversos afers relatius a Telèfons i Ferrocarrils, acordà autoritzar l'Enginyer D. Esteve Terradas, perquè en nom i representació del Consell, trameti i resolgui a Madrid els referits afers, en la forma més convenient als interessos d'aquesta Corporació.

(Sessió del dia 30 de març de 1921.)

Facultar l'Arquitecte D. Joan Rubió i Bellver, perquè inspeccioni les obres d'habilitació de la Central de Telèfons de la Mancomunitat a Girona, realitzant-hi amb urgència les reformes i addicions que estimi avinentes per al millor compliment de la finalitat a què es destina l'edifici, ampliant-se al dit objecte el crèdit pressupostat fins a la quantitat que prudencialment s'estimi necessària, i donant-se coneixement d'aquest acord a Intervenció perquè, amb ell, entengui completat el de la sessió del Consell del dia 8 de gener, referent a aquesta qüestió.

— Atorgar franquícia telefònica als Vocals i Caporals dels Sometents armats de Catalunya per a la persecució dels malfactors i circulació de dades relatives a l'ordre públic, en les línies de la Mancomunitat, sempre que en els telefonemes que es presentin a les estacions es tracti únicament i exclusiva dels esmentats assumptes en la forma més lacònica possible, tan necessària al bon servei, i que aquests telefonemes siguin degudament signats pels Vocals o Caporals de Districte expedidors, els quals hauran de fer constar, demés, la data i hora de remesa dels telefonemes per a la seva transmissió.

— Atorgar franquícia per a les conferències telefòniques i telefonemes que es cursin per línies de la Mancomunitat al Servei Meteorològic establert en aquesta data pel Consell Permanent, amb subjecció a les instruccions que dicti en son dia la Secció tècnica.

(Sessió del dia 31 de març de 1921.)

Notícies i documents

TREBALLS EN CURS I OBRES ACABADES

Acabada la línia Artesa de Segre-Tudela-Ceró.
Acabada la nova línia Granollers-Ripoll.
Acabada la línia Balaguer-Montgay-Butsenit.
Acabada la línia Balaguer-Benavent de Lleyda-Torrefarrera.

Comencen els treballs en la línia Tiarana-Oliana.
Comencen els treballs en la línia Granollers-Hostalrich.

Comencen els treballs en la línia Artesa de Segre-Tudela i Ceró.

Comencen els treballs en la línia La Garriga-Bigas.
Continuen els treballs d'estesa d'una nova línia Granollers-Ripoll.

El dia 6 de març va quedar inaugurada la central d'Almenar.

El dia 7 de març va quedar inaugurada la central de Montgay.

El dia 6 de març es va inaugurar el servei a Torà.

El dia 21 de març es va inaugurar el servei a Prats de Rey.

El dia 31 de març es va inaugurar el servei a Calaf.

FERROCARRILS

Acords del Consell Permanent

Aprovà el Consell:

Pendre grat esment de la comunicació de la Cambra de Comerç i Indústria de Saragossa a Casp, que en altra banda es transcriu, en sol·licitud de que li siguin procurades les dades oportunes, a l'objecte d'aconseguir que el projectat ferrocarril de Lleyda a Fraga es prolongui fins a Casp, i expressant també el desig que la Mancomunitat pugui fer extensiu fins a Fayon el seu servei telefònic.

(Sessió del dia 9 de març de 1921.)

Aprovar les següents Bases per a la constitució de la Junta d'Obres del Ferrocarril de Tarragona a Pons:

Article 1.º *Objecte de l'Associació.* — A base del conveni establert entre la Mancomunitat de Catalunya i els Municipis interessats en el ferrocarril de Tarragona a Pons, en virtut de les ofertes votades pels Ajuntaments i respectives Junes Municipals en acudir al concurs obert per la Mancomunitat sobre ferrocarrils secundaris, i dels acords presos pel Consell Permanent de la Mancomunitat en resoldre el mateix concurs, es crea una Associació de les dites Corporacions, sota la forma i règim d'una Junta delegada d'aquelles, que tindrà per objecte:

Auxiliar el Consell de la Mancomunitat en tots els tràmits de concessió dels ferrocarrils.

Entendre i servir d'intermediària en les relacions entre la Mancomunitat i els pobles interessats en la línia.

Servir d'òrgue de relació amb els Poders públics com a representant autoritzat de les Corporacions interessades.

Facilitar la tramitació d'opcions sobre terrenys i aports.

Entendre i proposar el que cregui convenient sobre l'admissió de nous pobles en el projecte.

Preparar i assegurar en el que sia possible el bon èxit de la subhasta de la concessió.

Assenyalar i proposar els termes econòmics i més convenients per les comarques que hagin de servir de base a la construcció i explotació.

Promoure totes aquelles iniciatives i gestions que cregui convenientes i encaminades a la més ràpida i millor execució del ferrocarril, sigui prop de la representació electoral, sigui davant el Govern.

Art. 2.º *Denominació de l'Associació.* — Serà nomenada «Junta d'Obres del ferrocarril de Tarragona a Pons», per a conservar el paral·lel amb les ja semblants, tals com les d'Obres de Ports, Obres de Canals i Pantans, etc.

Art. 3.º *Dels mitjans de sosteniment.* — Serà destinat al sosteniment d'aquesta Associació, ultra les quantitats que siguin consignades pels diferents Municipis, una subvenció que podrà concedir la Mancomunitat, amb càrrec al seu Pressupost.

Les sumes que per aquest concepte abonin, tant els Municipis com la Mancomunitat, s'entendran a compte de la part amb que respectivament contribueixin a la formació del capital d'establiment del ferrocarril.

De totes les despeses que s'originin, se'n donarà compte justificat a les Corporacions de les quals s'hagi rebut subvenció.

El personal de la Secció de Ferrocarrils de la Mancomunitat quedarà adscrit als treballs de la Junta, sense rebre d'ella emolument especial.

Art. 4.º *Constitució de la Junta.* — La Junta d'Obres del Ferrocarril de Tarragona a Pons es compondrà:

1.º De la representació delegada de la Mancomunitat de que després es farà esment.

2.º Dels representants dels Municipis interessats en la proporció següent:

Dos per cada un dels següents pobles: Pobla de Mafumet, Morell, Raurell, Massó, Milà, Alió, Figarola, Cabra, Rocafort i Cabanabona.

Tres per cada un dels següents pobles: Constantí, Vallmoll, Villarrodona, Aiguamúrcia, Pont d'Armentera, Pla de Cabra, Barberà, Sarreal, Santa Coloma, Cervera, Guissona i Pons.

Cinc per Valls, dels quals tres seran nomenats per l'Ajuntament, un per la Cambra de Comerç, i un altre per la Cambra Agrícola.

Deu per Tarragona, dels quals quatre seran nomenats per l'Ajuntament, dos per la Cambra de Comerç, altres dos per la Cambra de la Propietat Urbana, i dos per la Cambra Agrícola.

3.º D'un Delegat per cada agrupament d'Accionistes que representi 50,000 pessetes de capital.

Els representants dels Municipis seran nomenats pels Ajuntaments respectius; haurà d'haver-hi un de pertanyent al Consistori, el mandat del qual durarà un bienni. El reste podran ésser persones estranyes a l'Ajuntament i el terme del seu mandat es subordinarà a ço que es disposa en l'art. 7.º, a l'igual que els nomenats per les entitats econòmiques.

Els nomenaments que recaiguin en càrrecs, seran renovats en cessar en el seu exercici.

El President de la Mancomunitat serà President nat de totes les reunions, podent convocar sessions extraordinàries i presidir les ordinàries i extraordinàries. En absència d'aquell, la Junta nomenarà un Vicepresident.

La Junta nomenarà un Consell d'Administració compost de dotze individus, als quals serà encomanada la tasca activa del treball. El nomenament de Conseller podrà recaure en persones aliènes a la Junta.

Aquest Consell tindrà un President, un Secretari i Vocals.

El Secretari podrà ésser extern al Consell.

Fins que per la Junta general sigui nomenat el Consell d'Administració, actuarà com a tal la Comissió designada en l'Assemblea celebrada a Valls el dia 14 de juliol de 1920, composta dels següents senyors: D. Josep Bonet, de Tarragona; D. Joan de la C. Cuadrada, de Tarragona; D. Josep M.º Pujol, de Tarragona; D. Manuel Galés, de Tarragona; D. Josep Montserrat Cuadrada, de Valls; D. Francesc Ballester, de Valls; D. Josep Magriñà, de Valls; D. Florenci Mateu, de Sarreal; D. Francesc Xuxlà, de Cervera; D. Pau Batalla, de Cervera; D. Joan Audet, de Pons; D. Ramon Petit, de Guissona.

Art. 5.º *De les reunions i votacions.* — La Junta d'Obres del Ferrocarril es reunirà ordinàriament almenys dues vegades l'any en un dels pobles de la línia; i quan sigui convocada pel President de la Mancomunitat, a Barcelona.

En les reunions de la Junta, així com també en les del Consell d'Administració, intervindrà, representant la Mancomunitat, la persona que aquesta designi per a la direcció tècnica dels ferrocarrils als que aportí algun ajut o respongui de l'explotació.

Actuarà de Comissari-delegat del Consell de la Mancomunitat, no tenint però vot sense abans recabar l'aprovació expressa del mateix Consell per a l'assumpte concret objecte de deliberació. Obtinguda aquesta aprovació, el seu vot serà decisiu quan es tracti de qüestions que puguin afectar a l'administració i explotació del ferrocarril.

En els altres afers el vot del Comissari-delegat de la Mancomunitat, com el dels representants dels pobles, en les reunions generals de la Junta d'Obres, tindrà un valor numèric proporcional a l'aportació relativa de cada entitat al capital d'establiment del ferrocarril.

En les reunions del Consell d'Administració tindrà el mateix valor el vot de cada un dels Consellers presents o representats, prenent els acords per majoria de vots en la forma ordinària, salvant sempre el que disposa el paràgraf segon d'aquest article respecte la intervenció del Comissari-delegat de la Mancomunitat.

Art. 6.º *Reglamentació interna.* — La Junta d'Obres del Ferrocarril formarà el reglament per al seu funcionament anterior i per al regimne del Consell d'Administració, en quant no s'oposi al que queda establert en les presents bases.

Art. 7.º *Reorganització i cessació de la Junta.* — El Consell Permanent de la Mancomunitat es reserva la facultat de disposar, sempre que ho aconsellin els interessos de l'empresa, la reorganització de la Junta d'Obres del Ferrocarril, o la renovació de les persones que la

constitueixi, les quals cessaran en tot cas en acabar el període preparatori de la concessió, o sigui en el moment que s'anunciï la subhasta per a l'atorgament d'aquella, sense perjudici d'acordar, en son dia, els Estatuts definitius de l'Associació que hagi d'encarregar-se de la construcció i explotació del ferrocarril.

(Sessió del dia 9 de març de 1921.)

Notícies i documents

COMUNICACIÓ DE LA CAMBRA DE COMERÇ I INDÚSTRIA DE SARAGOSSA A CASP

Excm. senyor:

La Delegació oficial de la Cambra de Comerç i Indústria de Saragossa a Casp tenen un honor i ensems una veritable satisfacció en retre testimoni de profund respecte i alta consideració a la il·lustre Mancomunitat de Catalunya.

El President honorari d'aquesta Delegació, D. Maximilià Masip Pueyo, portador d'aquest escrit, ha donat compte a aquesta Cambra en junta general extraordinària celebrada el dia 27 de febrer, que la Mancomunitat de Catalunya, pensava fer els estudis del ferrocarril Lleyda-Fraga. Com que aquest assumpte afecta molt directament els interessos econòmics d'aquesta ciutat de Casp, fou acordat per unanimitat que el nostre president honorari D. Maximilià Masip anés en nom i representació d'aquesta Cambra de Comerç amb amplis poders per a posar-se en comunicació amb l'important organisme de la Mancomunitat, al qual es prega amb el major interès que vulgui facilitar de paraula i per escrit al nostre representant, quantes dades sien pertinents per a veure d'aconseguir que el projectat ferrocarril Lleyda-Fraga tingui la seva prolongació fins a Casp, assumpte d'un interès capitalíssim per a l'economia en tots els ordres d'aquesta ciutat, el seu districte i tot el Baix Aragó.

Amb la clara visió de la realitat, sentit pràctic i orientació vers la senzillesa, fugint de procediments burocràtics i expedienteigs que sempre estirilitzen i destorben l'engrandiment dels pobles, característiques en les quals s'inspira aqueixa il·lustre entitat, mercès al qual sistema la seva vida intensa es desenrotlla en un ambient de progrés digne d'imitació i de lloança, preguem ens indiquin el camí a seguir perquè el nostre vivíssim anhel que el ferrocarril de Lleyda acabi a Casp, i tingui àviat caràcters de viabilitat.

Com que és llei mai desmentida que els corrents dels rius marquen als pobles la ruta a seguir per a la seva expansió econòmica, i l'Ebre, que passa tocant la nostra ciutat, ens indica que vers Catalunya ha d'adreçar-se la nostra acció, nosaltres, que no volem variar sinó que complaguts seguirem aqueixa trajectòria, sancionada per la nostra unió interna en la història durant tants anys, pensem en la conveniència extraordinària que les nostres mútues comunicacions es perfeccionin.

La Mancomunitat té la millora importantíssima del telèfon implantada en tots els pobles de Catalunya. Almatret (Lleyda) es troba a uns set quilòmetres en línia recta de Fayon (Saragossa). Tenir el telèfon a Fayon constitueix per aquesta Cambra un desig fervent. Això ens anima a pregar a la Mancomunitat que ens digui si instal·laria el telèfon a Fayon o quins inconvenients poden presentar-se per a aconseguir-ho, forma i manera que, en tal cas, podríem subsanar-los.

Demés dels extrems que de paraula poden ser resolts amb el nostre representant D. Maximilià Masip, president honorari d'aquesta Cambra, demanem a la Mancomunitat, amb el més gran interès, condensi en un escrit el camí a seguir per a assolir els nostres desigs.

I anc que no tenim, certament, cap mena de títol per a adreçar-nos a la Mancomunitat, ni tampoc per a molestar-la amb el nostre prec, la seguretat que tenim en ço que constitueix la seva idiosincràsia: amor al progrés, en tots els ordres i intensificació de la riquesa del país, ens anima a adreçar aquest escrit obligant-nos també a fer-ho, per altra banda, l'interès d'aquest Baix Aragó, suprem ideal que ens mou amb força irresistible.

Molt devotament ofereix aquesta Delegació oficial de la Cambra de Comerç i Indústria de Saragossa a Casp, a la benemèrita Mancomunitat de Catalunya, els seus majors respectes i altíssima consideració.

Casp, 1.ª de març de 1921. — El President, Josep Guim.

TREBALLS EN CURS I OBRES ACABADES

TARRAGONA-PONS

Continua el replanteig i presa de dades complementàries.

Continua l'estudi de la traça en la part topogràfica ja obtinguda.

Es desenrotllen les dades preses al camp per a l'obtenció del plànol topogràfic des de Roda-Milans fins a Pons.

TÀRREGA-BALAGUER

Continua treballant-se en la formació del projecte. Es completen al camp algunes dades sobre l'emplaçament de l'estació de Balaguer i empalme amb el ferrocarril Noguera-Pallaresa.

LLEIDA-FRAGA

Continua desenrotllant-se les dades preses al camp per a obtenir el plànol topogràfic.

REUS-MONTOIG

Es reuneix a Reus el Consell d'Administració de la Junta d'Obres d'aquest ferrocarril.

CARRETERES, CAMINS I PONTS

CONSTRUCCIONS

Acords del Consell Permanent

Aprovà el Consell:

Comunicar el preuetaire de les obres de nova construcció del camí de Castellbisbal per l'estació del ferrocarril a Martorell, tros primer, trams compresos entre els perfils 1 a 75, 75 a 116, i 116 a 162 del projecte aprovat, que d'insistir en el seu propòsit de renunciar a l'execució de les obres, es procedirà a la rescissió dels respectius contractes, amb pèrdua de la fiança, en virtut de les condicions 2.ª i 6.ª dels referits contractes, i a tenor del que prescriu l'art. 55 del plec de condicions generals per a la contractació d'obres públiques.

Per-li avinent que aquest acord entrarà en vigor una vegada transcorregut el termini de deu dies a comptar de la data en la qual li sigui comunicat, si no ha manifestat la resolució de prosseguir i acabar els susdits treballs.

— Comunicar al contractista de les obres del camí veïnal de Sant Feliu de Buxalleu a la carretera d'Hostalrich a Sant Hilari, que abans del dia 28 del mes que som ha d'enllestir els treballs d'explanació de tot el camí, l'arranc de 500 metres cúbics de pedra per al seu afermat, i l'esbocinament dels 500 metres cúbics esmentats.

Per-li també avinent que en aquesta data es considerarà finida una de les prorroques parcials acordades pel Consell amb data 21 de juliol últim, i de no complir l'anteriorment prescrit, es procedirà a la rescissió del contracte, amb pèrdua de la fiança.

— Atorgar una prorroga nova de quatre mesos al D. Vicens Bofill, per a enllestir els treballs de construcció del camí veïnal de Montmany a Figueró.

Deixar en suspens les sancions acordades en concedir

la primera prorroga, sancions que no hauran d'ésser aplicades sinó en el cas de que en finalitzar la nova prorroga no es trobin els treballs en disposició d'ésser rebuts.

— Rescindir la contracta de les obres de construcció del camí veïnal de Centelles a la barriada de Sant Antoni, a tenor del que assenyala l'art. 52 del plec de condicions generals per a la contractació d'Obres públiques de 13 de març de 1903.

Autoritzar la Secció tècnica de Carreteres, camins i ponts per a procedir a la presa de dades per a la liquidació de les obres executades pel contractista, prèvia la recepció d'aquelles.

Designar el senyor Diputat D. Ramon d'Abadal perquè porti a cap aquesta recepció.

— Rescindir la contracta, amb pèrdua de fiança, de les obres de construcció del camí veïnal d'Arenys de Munt a Sant Iscle de Vallalta, d'acord amb el que prevé l'art. 55 del plec de condicions generals per a la contractació d'obres públiques, sense dret per part del contractista a cap reclamació, ni a què se li reconegui com admissible altra demanda que la d'abonament de la quantitat d'obra construïda i rebuda.

Designar el senyor Diputat D. Josep de Calart, per a assistir a la recepció de les obres, amb caràcter definitiu, per a totes les d'explanació i de fàbrica, que estiguin sense acabar, i com a provisional per a les d'aquesta última classe que es trobin completament enllestides, i que seran objecte de recepció definitiva un cop transcorregut l'any de garantia que assenyala el plec de condicions facultatives que regeixen la contracta, segons determina l'art. 66 del plec esmentat.

(Sessió del dia 9 de març de 1921.)

Aprovar l'acte de fixació de preus d'execució material contradictoris efectuats d'acord amb el que prevé l'art. 48 del plec de condicions generals que hauran

de regir per a l'abonament de l'obra executada i no prevista en la construcció del camí veinal de la carretera de Vich a Clot a Taveret per Santa Maria de Corcó, tros primer.

— Aprovar el projecte d'un mur de sosteniment situat en el quilòmetre 9, hectòmetre 5 del camí de Sant Boy de Llussanès a Sant Hipòlit de Voltregà, el pressupost de contracte del qual és de 14.058'93 pessetes.

Autoritzar la Secció tècnica de Carreteres, camins i ponts per a realitzar aquests treballs pel sistema d'administració.

Lliurar la quantitat de 3.000 pessetes, a justificar, a favor del Pagador primer de la dita Secció per a atendre les despeses que ocasionarà el començament de les obres.

— Aprovar el projecte de defensa del marge esquerre del riu Besòs per a protecció del terraplè del camí de Sant Adrià de Besòs a La Roca, entre els hectòmetres 5 i 9 del quilòmetre 11, el pressupost de contracte del qual és de 14.659'92 pessetes.

Autoritzar la Secció tècnica de Carreteres, camins i ponts per a realitzar aquests treballs pel sistema d'administració.

Lliurar la quantitat de 4.000 pessetes, a justificar, a favor del Pagador primer de la dita Secció per a atendre les despeses que ocasionarà el començament de les obres.

Designar el senyor Diputat D. Josep Monegal per a assistir a les recepcions parcials dels quilòmetres completament enllestits del camí de Figueres a Terrades, tros de Figueres a Llers, que consideri convenients la Secció tècnica de Carreteres, camins i ponts, facultant-se el senyor Enginyer-director per a verificar-les directament en el cas que el Diputat designat es trobés impossibilitat d'anar-hi.

(Sessió del dia 16 de març de 1921.)

Designà el senyor Diputat D. Joan M. Roma per a procedir a la inspecció i, si hi ha lloc, a la recepció definitiva de les obres de construcció del tros primer del camí veinal de la carretera d'Esparraguera a Manresa a la del Bruch a Manresa, per Marganell.

— Comunicar al contractista de les obres de construcció del camí de Barcelona (Sant Andreu) a Santa Coloma de Gramanet, amb pont sobre el Besòs, que les obres complementàries l'execució de les quals li fou ordenada per acord del Consell de 24 de novembre últim, en vista d'haver desatès les ordres donades anteriorment en el mateix sentit per la inspecció facultativa de la seva contracta, no solament no són estranyes a aquella, sinó que l'Administració està facultada per ordenar la seva execució, en virtut del que es disposa en l'art. 11 del plec de condicions generals per a la contractació d'obres públiques, i en l'art. 38 de les especials facultatives, i que, quant el tram del camí que resta per executar entre l'estrep de la dreta del pont sobre el Besòs i la carretera de Barcelona a Ribes, queda definitivament acordada la seva segregació de la dita contracta, d'acord amb la resolució adoptada per la Comissió provincial de Barcelona en sessió de 20 de juliol de 1914, i de conformitat amb el que té sol·licitat, entenent-se resoltes en aquest sentit les instàncies que té presentades.

— Aprovar el projecte de construcció d'un mur de contenció en el quilòmetre 2, hectòmetres 3 i 4 de la carretera de l'estació de Monistrol al Monestir de Montserrat, pel seu pressupost de contracte de 22.429'99 pessetes, així com els plecs de condicions que han de regir la subhasta, a anunciar tot seguit.

— Concedir al contractista del camí veinal de Sant Esteve de la Sarga, per Alsina, Moro i Estorn, al de Guàrdia de Tremp a la carretera de Balaguer a la frontera, la pròrroga de tres mesos que sol·licita, en el ben

entès però, que no li serà concedida cap altre pròrroga, i que, cas de no tenir enllestides les obres el dia 17 del propi mes de juny, data en què acaba la que ara se li concedeix, li serà rescindida la contracta, amb pèrdua del dipòsit.

— Aprovar l'acte de recepció definitiva de les obres de construcció del camí veinal de Fontanilles a la carretera de Vilademat a Palafrugell.

(Sessió del dia 31 de març de 1921.)

CONSERVACIÓ I REPARACIÓ

Aprovà el Consell:

Aprovar els actes de recepció següents:

El de la pedra en gros destinada a la reparació del ferm de la carretera d'Igualada a Santa Coloma de Queralt.

El de la pedra partida per a la reparació del ferm del quilòmetre 1 del camí de Barcelona a Prat de Llobregat.

El de la pedra en gros destinada a la reparació del ferm del camí de Martorell a Vilafranca del Penedès.

El del replanteig del camí veinal de Mura per Rocafort, Pont de Vilumara i Sant Vicens de Castellet a la carretera d'Esparraguera a Manresa, tros quart, travessia per Sant Vicens de Castellet, i pont sobre el Llobregat, d'enllaç amb la carretera.

El de la definitiva de les obres executades en el camí veinal d'Olost a la carretera de Prats de Llussanès a Sant Quirze de Besora.

— Comunicar a l'Ajuntament de Sant Pere de Ribes, que va ésser equivocació del peó caminer del camí de Vilanova al dit poble el pintar l'escut de la Mancomunitat en el pont situat a l'entrada de Sant Pere de Ribes, ja que aquesta Corporació no es pot fer càrrec de la conservació d'una via que no reuneix les condicions de solidesa per al trànsit rodat.

— Comunicar a l'Alcalde de les Bordes que després d'efectuada la recepció definitiva del camí veinal de Les Bordes a la carretera de Balaguer a la frontera, s'incautà l'Estat del camí, i per tant, a ell correspon la seva conservació.

— Comunicar a l'Ajuntament d'Almatret que, tant bon punt les brigades volants hagin acabat els seus treballs en els camins que precedeixen als del seu terme en l'ordre de preferència assenyalat pel Consell, es traslladarà una d'elles a Almatret per a apariar-ne els que li interessin.

— Ordenar a la Secció de Caixa que s'incauti de la quantitat de 100 pessetes que D. Miquel Biosca ha satisfet en concepte de indemnització per als danys i perjudicis que el seu aute ocasionà en el quilòmetre 1, hectòmetre 8, de la carretera de Sant Sadurní d'Anoya a Sentmenat.

— Assenyalat un termini de seixanta dies, a partir del següent en què aparegui l'anunci corresponent a la *Gaceta de Madrid*, per a la presentació de reclamacions contra la devolució de la fiança constituïda per respondre dels treballs de proveïment de pedra per a la conservació del ferm de la carretera de Martorell a Vilafranca del Penedès, quilòmetres 1 a 80, fent avinent que si no se'n formula cap, restarà anul·lat el resguard expedit per la Caixa de la Mancomunitat avui extraviat, i es retornarà al contractista dels treballs esmentats, l'import de la fiança.

— L'apariament provisional dels desperfectes ocasionats per les avingudes dels rius Ripoll i Besòs en els quilòmetres 8-10 i 11, del camí de Sant Adrià de Besòs a La Roca, per un import de 1.992'34, 1.969'87, 1.977'36 i 1.984'85, segons divisió en pressupostos parcials.

— La inversió i consolidació de pedra partida per a l'arranjament del ferm dels hectòmetres 1 a 5 del quilòmetre 11 de la carretera de Vich per Roda, a empalmar amb la de Vich a Olot, per un import de 1,974'15 pessetes.

— La inversió i consolidació de pedra partida per a l'arranjament de la mateixa via, hectòmetres 5 a 10 del quilòmetre 11, per un import de 1,982'18 pessetes.

— Adreçar un ofici a la Delegació d'Hisenda de la província de Barcelona, indicant-li que la quantitat de 9,195'30 pessetes que li va ésser lliurada pel Pagador de la Jefatura d'Obres públiques, import del pressupost d'exhauriments per a la cimentació del viaducte sobre el Torrent del Llop, en el camí veïnal de Sant Esteve Sesrovires a la carretera de Madrid a França, l'ha de percebre la Mancomunitat.

Consultar a la Direcció General d'Obres públiques, si correspon pagar a l'Estat l'import líquid total de les certificacions expedides que puja a 9,154'12 pessetes, o bé si solament l'import del 25 per 100, que ascendeix a 2,288'52 pessetes.

— Aprovar el Projecte de Bases per a la concessió i distribució de subvencions amb destinació a l'arranjament i millora de camins rurals, existents a la província de Lleida, i anunciar seguidament, amb subjecció a aquelles bases, la celebració de l'oportú concurs.

Comunicar als Municipis de Coll de Rat, Vilach, Estorn, Alinyà, Oden, Almatret, Freixanet, Mur, Espot, Arròs, Vilà i Serch, que encara que segons la base 6.ª de les que serviren per al concurs de l'any passat l'aparició dels camins per ells sol·licitada té preferència en igualtat de circumstàncies sobre els camins que s'acordi arranjar en virtut del concurs que es celebrarà aquest any, se'ls avisa la convocatòria d'aquest perquè, si ho estimen convenient, renovin llurs instàncies, millorant la cooperació oferta, per tal d'assolir lloc preferent entre els concursants de nou, entenent-se que de no fer-ho així es considerarà no obstant que mantenen els auxilis que tenen oferts i, de conformitat amb ells, es verificarà pel Consell l'ordenació de preferència i distribució de treballs per a l'arranjament dels camins, dintre el propi any econòmic.

Comunicar als Municipis d'Olius, València d'Aneo, Jou, Unarre, Son, Sorpe, Gulls i Castellà la celebració del nou concurs perquè puguin presentar, si ho estimen convenient, noves sol·licituds, ja que les que cursaren l'any passat no pogueren ésser tramitades per mancar-los-hi la pòlissa de la Mancomunitat.

Comunicar als Municipis d'Albagés, Soses, Mayals, Seu d'Urgell, Baent, Llanera, Les Bordes, Les Almenar i Granyanella, la celebració del nou concurs perquè puguin, si ho estimen convenient, presentar noves sol·licituds, ja que les que cursaren l'any passat no pogueren ésser tramitades per mancar-los-hi certificat d'estar al corrent de pagaments amb la Diputació de Lleida.

Comunicar als Municipis de Tàlus, Guardia de Seo i Noves, la celebració del nou concurs, perquè puguin, si ho creuen convenient, presentar noves sol·licituds, ja que les que cursaren l'any passat no pogueren ésser tramitades per mancar-los-hi la pòlissa de la Mancomunitat i el certificat d'estar al corrent de pagaments amb la Diputació de Lleida.

Comunicar als Municipis de Vilanova d'Alpicat i Sapeira la celebració del nou concurs perquè puguin presentar, si ho creuen convenient, noves sol·licituds, ja que les que cursaren l'any passat no pogueren ésser tingudes en compte per manca de tots els documents que s'exigien en les bases de la convocatòria.

— Donar-se per assabentat de les manifestacions de l'Enginyer-director Sr. Turell, qui donà compte al Consell de què per virtut del nou Reglament de Policia i Conservació de Carreteres i camins veïnals, aprovat

per R. D. de 29 d'octubre de 1920 i entrar en vigència el dia 1.º de gener últim, correspon a la Direcció facultativa d'Obres públiques de la Mancomunitat la tramitació de denúncies i imposició de multes quan pertanyin per infraccions al susdit Reglament, conforme a la disposició aclaratòria donada per la Direcció general d'Obres públiques del Ministeri de Foment en 12 del mateix mes de gener. Amb aquest motiu exposà al Consell la conveniència de què per a auxiliar-lo, i en quant sigui pertinent assessorar-lo, en la tramitació de denúncies i pràctica de les diligències que calguin, sempre que ho estimi necessari, sigui designat un lletrat de les Seccions administratives de la Mancomunitat. I designar, de conformitat amb la referida proposta, el Cap del Negociat de Carreteres, camins i ponts, D. Carles Soldevila.

(Sessió del dia 9 de març de 1921.)

Autoritzar la Secció tècnica de Carreteres, camins i ponts per a realitzar pel sistema d'administració la inversió i consolidació de pedra partida per a l'arranjament del ferm dels quilòmetres 1, 2, 3 i 4, i hectòmetres 1 a 6 del quilòmetre 5, de la carretera de Reus a Vilafranca amb ramal a Morell, per un pressupost de 1,122'12 pessetes, a lliurar a favor del Pagador corresponent.

(Sessió del dia 16 de març de 1921.)

Pendre esment de les manifestacions de l'Enginyer-director, Sr. Turell, referents a què s'han presentat al Jutjat de Castellbisbal algunes reclamacions per deutes de jornals i materials contra el Director de la Cooperativa Econòmica, D. Joaquim Servent, amb motiu dels treballs de proveïment de pedra en la carretera de Sant Sadurní d'Anoya a Sentmenat, quilòmetres 1 a 10, per ço que demanà al Consell, i aquest li atorgà, autorització per a fer remesa al Jutjat, cas de produir-se el corresponent requeriment, de la quantitat que pels esmentats treballs tingui pendent de cobrament el referit Sr. Servent, per tal que la dita Autoritat judicial, o la que en dret correspongui, liquidi en ço que abasti, els deutes que aquell ha contret amb motiu dels susdits treballs.

— Comunicar a l'Alcaldia de Vilanova de la Muga que tant bon punt com la corrent del riu ho permeté, es procedí a l'arranjament dels desperfectes que es produïren amb motiu de l'última avinguda en el camí de Peralada a Vilanova de la Muga, i que, quant a les obres de defensa del referit poble, que sol·licita, es creu convenient esperar el resultat de les gestions que es realitzen, a fi que tots els pobles interessats en l'endeament del riu Muga arribin a un acord i pugui procedir-se a la realització d'un pla orgànic i projecte de conjunt de tots els trams del riu on convingui fer obres de defensa i no limitar-ho a una sola població, com en principi es pretenia, per considerar que no se n'obtidrien resultats pràctics.

— Constestar les instàncies de l'Ajuntament d'Agullana sol·licitant una subvenció per a l'arranjament dels camins carreteres existents dins el seu terme municipal i, especialment, per a la construcció d'un pont baden en el lloc conegut per «Pas de l'Estrada» sobre el riu Llobregat, en el sentit que no pertany l'accedir a la seva petició, per no figurar les obres demanades en el pla general de vies de comunicació, ni tampoc en cap relació de camins als quals els ha estat concedida subvenció per virtut de concurs, ni haver-hi partida adequada en el Pressupost vigent.

— Trametre a l'Acadèmia d'Higiene de Catalunya, contestant la seva instància fent remarcar a la Mancomunitat el perjudici que porta a la sanitat de les serres del Tibidabo la formació de grans dipòsits de pols en les vies que la travessen, les extenses raons i

manifestacions contingudes en el dictamen de la Secció, fent-li avinent també els bons propòsits que sempre ha tingut la Mancomunitat de posar aquelles vies en les millors condicions possibles de viabilitat, i fent-li avinent les dificultats en què sempre ha toparat per la resistència que hi oposen els propietaris colimitants amb les referides vies, i pregant-li a l'ensem que faci tot el que d'ella depengui a fi que pugui arribar a ésser un fet la realització de les millores que la Mancomunitat es proposa fer-hi.

—Contestar la instància signada per diversos propietaris i estiuejants de Vallvidrera, protestant de l'estat en què es troben els camins construïts a les serres del Tibidabo i Vallvidrera, en sentit que són fora de raó les queixes contra la Mancomunitat, per quant per part d'ella s'han fet totes les gestions necessàries per a millorar degudament el camí de Vallvidrera a la carretera de Gràcia a Manresa, havent fins i tot començat l'any 1918 les obres per realitzar aquesta aspiració, les quals, contra la seva voluntat, van haver de suspendre's per l'oposició persistent i irreductible d'alguns propietaris colimitants.

—Segons dictamen de la mateixa Secció segona d'Administració, comunicar a l'Alcaldia de Massarach que, atenent la seva petició, s'ha procedit ja a l'arranjament dels desperfectes ocasionats pels últims aiguats en el camí de Figueres a Sant Climent Sassebes, quilòmetre 7.

—De conformitat amb el dictamen de la Secció segona d'Administració, Negociat de Carreteres, camins i ponts, comunicar a l'Alcaldia de Cornellà, en vista del seu ofici denunciant que el peó del camí del dit poble a Sant Felu de Llobregat llençà terres dintre la vall pluvial del Municipi, que s'han donat al referit peó les ordres oportunes perquè no tiri les terres procedents del camí a la vall pluvial esmentada i que extregui les que hi havia tirat abans.

(Sessió del dia 31 de març de 1921.)

ARBRAT

Aprovà el Consell:

Comunicar a l'Ajuntament de Montmeló, que havent fet tardanament la seva demanda de plantació d'ar-

bres a la carretera de Montmeló a la de Granollers a Masnou, sols es podria atendre si volgués contribuir-hi pagant les despeses d'obertura dels clots, o bé fer-ho eil directament, atenent-se a les indicacions tècniques; subministrant-li la Mancomunitat els arbres i satisfent les despeses de transport fins al camí de Montmeló.

(Sessió del dia 9 de març de 1921.)

Notícies i documents

El dia 4 del present mes de març es verificà la inspecció, als efectes de la recepció i remesa a l'Estat, del camí veïnal de Fontanilles a la carretera de Vilademant a Palafrugell, amb assistència del Diputat provincial D. Miquel Roger, Enginyer-cap d'Obres públiques de Girona D. Josep C. de Ucelay, Enginyer-director d'Obres públiques de la Mancomunitat D. Frederic Turell, Enginyers-encarregats de l'Estat i Mancomunitat respectivament D. Josep March i D. Ramón Compte; i contractista del susdit camí D. General Solé.

Així mateix tingué lloc el dia 11 la inspecció de les obres del camí veïnal de l'estació del ferrocarril de Lleyda a Torrelameo per Corbins, tros primer, als efectes de la seva recepció i remesa a l'Estat per a la conservació del mateix, amb assistència del Diputat provincial D. Marià Jaques, Enginyer-cap d'Obres públiques de Lleyda don Alfons Benavent, Enginyer-director d'Obres públiques de la Mancomunitat Sr. Turell, Enginyer-encarregat don Josep Oriol, i contractista de les dites obres D. Josep Pujol.

—El dia 21 del corrent mes tingué lloc el reconeixement, als efectes de la recepció, de les obres executades del camí veïnal de Sant Iscle de Vallalta a Arenys de Munt, el qual contracte ha estat rescindit per acord del Consell Permanent de data 9 del corrent, amb assistència del Diputat provincial D. Josep Caralt, en representació de la Mancomunitat; D. Blas Sorribas, Cap d'Obres públiques de l'Estat; Enginyer-director d'Obres públiques de la Mancomunitat Sr. Turell; Enginyers-encarregats per part de l'Estat i Mancomunitat respectivament, Srs. Sans i Lagarde, i el contractista de les dites obres Sr. Robert.

BENEFICÈNCIA I SANITAT

BENEFICÈNCIA

Acords del Consell Permanent

Aprovà el Consell:

Concedir la gratificació de 250 pessetes a D. Pere Pedrosa, mosso flequer de la Casa Hospici de Girona, amb càrrec al cap. 8, partida, 4, del pressupost de la dita Casa, tal com proposava la Junta de Govern dels Establiments de Beneficència d'aquella província.

—Gratificar els Srs. D. Josep Monzon i D. Josep Samitier, amb 900 pessetes cada un, a càrrec de la quantitat sobrant del cap. 1.º, «Atencions generals», del Pressupost vigent, tal com proposava la Junta de Govern dels Establiments de Beneficència de Lleyda.

—Aprovar les bases provisionals proposades pel referit Consell de Pedagogia per al règim docent dels Establiments de Beneficència a càrrec de la Mancomunitat, en la forma següent:

1.ª El Consell de Pedagogia queda encarregat d'estudiar, adjuntant-se tots els elements que cregui necessaris, el problema general de l'ensenyament de Beneficència a Catalunya, comprénent tots els infants que han d'ésser objecte de l'assistència pública, molt especialment els anormals d'ambdós sexes: cecs, sords-muts, i tota mena de defectius.

2.ª Mentre no s'hagi marcat un pla de conjunt per atendre d'una manera global l'ensenyament de Beneficència a Catalunya, els problemes que s'oïereixen es resoldran dintre de cada Casa a base de les possibilitats amb què compti i d'acord amb les normes següents:

a) Les Juntes de Govern dels Establiments de Beneficència tindran en absolut al seu càrrec el règim ordinari de les Escoles dels dits Establiments, responnent, per tant, del seu funcionament dintre les condicions que vinguin previstes.

b) Tot el que signifiqui modificació del que figura actualment establert en les dites Escoles, ja sigui en el personal, distribució de graus, material, reforma de locals, etc., no podrà ésser executat per les Juntes sense informe previ del Consell de Pedagogia. En les Cases de Beneficència de Barcelona l'informe del Consell de Pedagogia serà suplert pel de la Ponència mixta que funciona a l'efecte.

c) Quan s'hagin de dur a terme reformes, la iniciativa de les quals correspongui al Consell de Pedagogia, es constituirà per dictaminar sobre elles, i en els llocs on no funcioni, una Ponència mixta que presidiran el senyors President del Consell de Pedagogia i President de la Junta de Govern que correspongui i serà integrada per dos membres de la mateixa Junta i dos del Consell de Pedagogia. Aquesta Ponència, un cop constituïda, tindrà caràcter permanent.

Aquest acord haurà d'ésser comunicat a la Junta de Govern dels Establiments de Beneficència de Lleyda, molt especialment, perquè serveixi de contestació a les observacions que feia i de norma de funcionament.

— Vista la instància presentada per la Superiora de les Filles de la Caritat del Refugi-Bressol de la ciutat de Girona, exposant que des de 1.º d'octubre de 1913 la Diputació d'aquella província venia sostenint dues Filles de la Caritat amb les mateixes condicions que les establertes per la presó correccional, i, com sia que pel traspàs dels Serveis de Beneficència a la Mancomunitat no ha estat rebuda pel Refugi-Bressol la quantitat amb què venia essent subvencionada la institució, pregant que aquesta Corporació vulgui continuar la referida bona obra, de conformitat amb la proposta de la Ponència del Servei:

Concedir la subvenció que s'interessava, consistent en sostenir dues Filles de la Caritat en el Refugi-Bressol de la ciutat de Girona, mitjançant el pagament mensual, a comptar del dia 1.º d'abril proppassat, de la quantitat de 10 pessetes mensuals per vestir i 1'50 pessetes diàries per menjar, per cada una d'elles, amb càrrec a la partida 75 del Pressupost vigent.

(Sessió del dia 17 de març de 1921.)

Concedir una subvenció a la Rvnda. Mare Superiora de les Germanetes dels Pobres de la ciutat de Girona, consistent en la quantitat de 360 pessetes, amb càrrec a la partida 75 del Pressupost vigent, en concepte d'auxili per les despeses dels pobres recollits en aquella casa.

— Que quedi sobre la taula, per sa deliberació definitiva en una altra sessió, una proposta del Conseller-ponent dels Serveis de Beneficència, referent a l'aprovació del projecte formulat pels Arquitectes Srs. Masó i Pericas, de la primera etapa de construcció d'una Clínica d'Observació i Hospital per al tractament de malalties mentals en la finca «Torre Ribera», que comprèn les obres d'urbanització i sanejament de l'expressada finca.

(Sessió del dia 31 de març de 1921.)

Notícies i documents

JUNTES DE GOVERN DELS ESTABLIMENTS DE BENEFICÈNCIA

LLEYDA

A la sessió de la Junta de Govern dels Establiments de Beneficència hi assistiren els Vocals Srs. Solé, Pereña,

Florensa, Vicens i Izquierdo, sota la presidència del senyor Canonge Dr. Cortecans, i es resolgueren els assumptes que figuraven en l'ordre del dia, prenent-se els següents acords:

Contestar una comunicació de l'Alcalde de Monrós preguntant si estava asilada a la Misericòrdia Josepa Palau Sanmartí.

Trametre llibretes d'alletament a l'Administrador de la fillola d'exposits de Tremp amb l'encàrrec de què en trametre una a l'Alcalde de Durro per al bessó Ramon Bardají.

Admetre a la Casa de Misericòrdia a Josep Prat Pons, de Cervera, impedit per al treball.

Concedir les pensions d'alletament sol·licitades per Josep Solans Palmes, d'Almacelles, i Carles Mir, d'Alcarraç, per als fills bessons llurs.

Concedir 100 pessetes per a despeses d'enterrament de l'infermer de l'Hospital Ramon Pérez García.

Trametre a la Junta de Govern dels Establiments de Girona la certificació facultativa expedida pels metges de l'Hospital, perquè faci l'expedient de reclusió de l'asilat Eduard Cortada Mercadé.

Acceptar la donació feta a la Junta pels hereus de D.ª Rosa Aixut consistent en una peça de terra de tres jornals i quatre porques de la partida de Grañena per a destinar les rentes en forma determinada als malalts de l'Hospital.

Aprovar les següents factures: Joan Tapiol, per llenya pel forn, 308'05 pessetes; Casa Dalman i Oliveres, medicaments, 517'05; Hartmann i C.ª, medicaments, 653'60; Jaume Calvo Marceri, medicaments, 6; Josep Carnicer, medicaments, 25; Marian Abadías, queviures, 6'75; Francesc Cuspinera, reparacions, 45; Magatzems generals de vidres i metalls, S. A., 655; Joan Balasch, material obres, 58'50; Teresa Pasquet, material obres, 175; Domènech Roch, material obres, 275; Teresa Grau, material obres, 292; Larrosa germans, material obres, 115; Josep Claramunt, material obres, 34; Antoni Vives, material obres, 8 pessetes.

Aprovar els comptes de despeses fetes per al sosteniment dels asils durant el mes de març, que importen: els de la Casa de Misericòrdia, 10,065'25 pessetes; els de la Maternitat, 6,209'33 pessetes, i els de l'Hospital, 4,814'08 pessetes.

I que tots els asilats que es morin a la Casa de Misericòrdia se'ls faci enterrament en la forma que es detalla en l'acte del dit dia.

— El dia 9 del mes de març de 1921 es va reunir la Junta de Govern dels Establiments de Beneficència presidida per D. Josep Maria Vicens, que es Vocal que en torn d'edat li correspon, per absència dels senyors President i Vice-president, assistint els Srs. Pereña, Izquierdo, Solé i Cúrria, prenent-se els següents acords:

S'admet a la Casa de Misericòrdia a Jaume Coromines, de Seu d'Urgell, i Anna Pagés Coll, d'Alàs.

Trametre a resolució del Consell Permanent de la Mancomunitat l'expedient d'afillament de l'exposita Amàlia Miquela núm. 876, sol·licitat per Josep Perecamps i Filomena Puigdelívol, veïns de Sarraiteix, informat en sentit que pot concedir-se mitjançant la condició que els afillants dotin amb 150 pessetes a l'afillada.

Autoritzar l'adquisició de medicaments per a l'Hospital per un valor de 600 pessetes.

Nomenar caixista de la impremta de la Casa de Misericòrdia a Joan Gassió Sagarra.

Concedir permís per a casar-se als exposits Gregori Torres, núm. 5,601, i Trinitat Torres, núm. 4,476.

Expedir una certificació referent a l'assentament del registre de la Maternitat del vef de Barcelona Joan Tugues.

Adjudicar el subministre dels articles necessaris per

a les atencions dels asils durant el pròxim trimestre en la forma següent:

El de mongetes, a D. Fèlix Vallverdú, a 70 pessetes l'hectolitre.

El de patates, a D. Andreu Cemelis, a 20 pessetes el quintà mètric, i al mateix senyor el de la sal, a 8'75 pessetes els 100 quilos.

El de carn de xai, a D. Ermengol Agelet, a 3'45 pessetes quilo, i el de carn de vaca a D. Tomàs Grau, a 2'50 pessetes.

El de bacallà, a D. Hipòlit Bielsa, a 2'25 pessetes quilo.

El d'arròs i sucre, a D. Carles Bellmunt, a 0'55 i 1'50 pessetes quilo.

El de xocolata, a D. Josep Quadrat, a 3'20 pessetes quilo, i al mateix senyor el d'espècies i safrà.

El d'arengades, a D. Josep Claramunt, a 4'64 pessetes el cent.

El de carbó galleta, a D. Fidel Sabal, a 199 pessetes tona.

El de vi, a D. Ramon Recasens, a 0'30 pessetes litre, si de l'anàlisi resulta ésser de bona qualitat.

El de llet, a D.ª Gertrudis Vendrell, a 0'50 pessetes litre, i amb la condició de rebair-lo si baixa el preu de plaça.

Trametre al Consell Permanent de la Mancomunitat la plantilla de personal dels Establiments de Beneficència feta de conformitat amb la reorganització de serveis acordada i ajustada a les consignacions del pressupost aprovat per l'Assemblea, per a ésser ratificats els nomenaments, i expedir els interessats els títols corresponents.

— La Junta de Govern dels Establiments de Beneficència reunida el dia 14 de març de 1921, sota la presidència del Sr. Rvnd. D. Josep Cortecans, amb assistència dels Vocals Srs. Florensa, Vicens, Izquierdo i Solé, va pendre els acords següents.

Interinament es resolgui pel senyor Conseller-ponent dels afers de Beneficència, la petició que se li va adreçar perquè volgués gestionar fossin admesos a l'Escola de Sords-muts els pobres de Lleyda que ingressin a la Casa de Misericòrdia els nens Lluís Albarado i Josep Carné, on reberan instrucció a càrrec de la germana de la Caritat Sor Basília Buisan, especialitzada en l'ensenyament dels dits anormals.

Concedir la pensió d'alletament demanada per Felip Castillo, d'Artesa de Lleyda, per a la seva filla orfe de mare.

Com a resultat de l'anàlisi de mostres de vi, fetes pel senyor Apotecari de l'Hospital, s'adjudica el subministre del dit article a D. Ramon Recasens pel trimestre vinent.

Admetre a la Casa de Misericòrdia el veí de Lleyda Baptista Palomera Arnau, i el del poble d'Alamús Josep Bosch Ticó, impossibilitat per al treball.

Aprovar els següents comptes, que es pagaran amb càrrec als capítols corresponents del pressupost de despeses dels respectius Establiments: De l'administrador de la fillola d'exposits de Sort de 75'50 pessetes, import de les despeses de viatge de conducció a la Maternitat de l'exposat núm. 20; de la casa Jerònim Martí, de Barcelona, de 363 pessetes, import de materials de pintura per a la Casa de Misericòrdia; de Jaume Rovira, per la roba que ha facilitat a la Casa de Misericòrdia, que importa 383'65 pessetes; de Dolores Capdevila, de 180 pessetes, per 1,500 rajoles emprades en les obres del pavelló de vells, i de la societat Gelonch i C.^a de 85, pessetes, import dels transports d'oli a la Casa de Misericòrdia.

Donar mercès a la Cooperativa Gremial, S. A., per l'acte de generositat amb què va afavorir els pobres de la Casa de Maternitat el dia 11 del corrent mes.

— A la sessió de la Junta de Govern dels Establiments de Beneficència del dia 21 de març de 1921, que presidí el Conseller de la Mancomunitat de Catalunya D. Romà Sol Mestres, assistiren els Srs. Florensa, Cortecans, Pereña, Vicens i Izquierdo.

Es varen resoldre tots els assumptes que figuraven en l'ordre del dia, que són els següents:

Admetre a la Casa de Maternitat als orfes de mare Josep i Marian Estadella Costa, de Preixana.

Aprovar els comptes de despeses fetes durant el mes de febrer per al sosteniment dels asils, que importen 9,902'65 pessetes els de la Casa de Misericòrdia; 5,866'42, els de la de Maternitat, i 4,903'45, els de l'Hospital.

Queda assabentada la Junta de què l'Assemblea de la Mancomunitat aprovà en la reunió del dia 24 de febrer un pressupost extraordinari de despeses dels Establiments de Beneficència de Lleyda, que importa 27,750 pessetes, i unes transferències de crèdit corresponents a la Casa de Maternitat, per 8,150 pessetes.

Aprovar les factures de D. Joan Tapiol per llenya que facilità per al forn de la Casa de Misericòrdia que importen 1,122'54 pessetes.

Aprovar la distribució de gratificacions que disfrutaran l'any vinent els asilats de la Casa de Misericòrdia que treballen als tallers del susdit Establiment.

Reunir-se en sessió extraordinària el dia 25 per a tractar del projecte d'aportament a la Beneficència de la col·laboració pública que presentaren els Srs. Pereña i Florensa, a proposta d'aquest últim.

TARRAGONA

Sessió del dia 17 de març. — S'autoritza el matrimoni de l'exposita Catarina Marca Carrillo, de Sant Carles, sempre que els antecedents del contraent, que no aporta la sol·licitant, sien favorables.

Foren concedides provisionalment les pensions d'alletament sol·licitades per Donnènc Porqueres, de la Morera, i Joan Monseny, de Solivella, les que es convertiran en definitives quan els interessats justifiquin, ultra la pobresa, la impossibilitat del treball dels pares sol·licitants.

Accedir a l'ingrés dels nens Esteve, Rosa i Mariu Clavé Planas, de Vilaseca, fills de Joan Clavé, per haver justificat les condicions exigides.

La Junta quedà informada d'haver-se possessionat del càrrec de metge oto-rino-laringòleg de l'Establiment el Dr. D. Lluís Torrens, pel que fou nomenat, acceptant els oferiments que tingué la bondat de fer a la Junta de prestar gratuïtament tan important servei.

Per a donar més regularitat i exactitud a les reunions de la Junta, s'acordà que d'aquí en endavant tinguessin lloc cada segon i quart dimarts del mes, a l'hora que designés el senyor President, segons l'època de l'any, sense perjudici de celebrar-ne d'extraordinàries si les circumstàncies així ho exigeixen.

GIRONA

Sessió del dia 11 de març de 1921. — Amb assistència del senyor President D. Agustí Riera, i del Vocal senyor D. Jaume Sagrera, celebrà sessió aquesta Junta de Govern.

S'aprovà l'acte de la sessió anterior.
Es concediren les següents pensions d'alletament: a D. Joan Mout, de Perelada, per a un seu fill bessó; a D. Francesc Bernades, de Ribes de Freser, per a la seva filla Margarida; a D. Joan Martra Noguera, de La Sellera, per al seu fill Lluís; a D. Ramon Llagostera,

de Santa Pau, i a D. Vicens Barnada, de Cassà de la Selva, per a uns seus fillets bessons.

Es denegà la que demana En Salvador Pujadas, de Brunyola.

Fou concedit a Bonaventura Vidal, a la seva muller Juliana Pelagós i al seu fill Carles, l'ingrés a la Casa de Misericòrdia.

S'aprovà el compte de les obres que ha realitzat, en el pavelló de dones del Manicomi de Salt, En Pere Simon, l'import del qual és de 581'45 pessetes.

El senyor President donà compte del donatiu de 1,250 pessetes que per a millores no consignades en Pressupost li ha estat remès per la Junta Benèfica Provincial, i s'acordà donar les gràcies pel mateix.

A proposta de l'Administració, s'acordà demanar al Consell Permanent la provisió de la plaça d'escrivent del Manicomi de Salt.

I no havent-hi altres afers a tractar, s'aixecà la sessió.

Sessió del dia 23 de març de 1921. — Assisteixen a la mateixa els següents senyors: D. Agustí Riera, President; D. Jaume Sagrera, D. Josep M.ª Pérez Xifra, D. Josep Morera i D. Leopold Cànovas.

Fou llegida i aprovada l'acte de la sessió anterior.

A instància de Clara Tarré Gotarra, de Llagostera, es concedeix l'ingrés a la Casa de Misericòrdia a la seva germana Concepció.

S'acordà abonar el didatge d'un fill de Benet Canalias Ponts, veí de Ridaura.

S'accedí a què les exposites Anna Pineda Urús i Teresa Vila Martí continuïn, per temps indefinit, en poder de les seves dides respectives, Enlla Juventeny, esposa de Pere Nadal, de Sant Julià de Ramis, i Dolores Blanquera, esposa de Pere Baus, de Salt.

S'acordà treure a concurs el proveïment dels articles combustibles, de neteja i queviures que necessitin els Establiments durant els mesos d'abril, maig i juny.

S'aprovà un compte de reparacions realitzades per D. Pere Simon a la Casa de Misericòrdia, important 522'30 pessetes. Igual acord recaigué en els presentats per la Intervenció referents a la instal·lació de llum elèctrica i a material d'oficina de la dita dependència, important, respectivament, 170 i 462'05 pessetes.

I no havent-hi altres afers a tractar s'aixecà la sessió.

SANITAT

Acords del Consell Permanent

•Aprovà el Consell:

Vista la comunicació tramesa per D. Lluís Sayé, i de conformitat amb el dictamen raonat de la Secció primera d'Administració, visat pel Conseller-ponent don Agustí Riera, deixar sense efecte l'acord pres en sessió de 30 de desembre darrer, aprovant dues factures de l'Institut de Biologia i Sueroteràpia de Madrid, per cent dosis de vacuna antitífica, important en junt 300 pessetes; i aprovar, en canvi, una nova factura presentada pel propi Institut, amb data 22 de febrer últim, important 120 pessetes per les mateixes cent dosis de vacuna antitífica, rebuixades de 190 pessetes en virtut de les gestions practicades pel Servei de Sanitat. Havent de fer-se efectiu aquest nou compte amb càrrec a la partida 83 del Pressupost vigent.

(Sessió del dia 17 de març de 1921.)

Designar el senyor Diputat D. Lluís Ysamat, perquè, junt amb l'Arquitecte D. Joan Rubió i Bellver, proce-

deixi a la recepció provisional del muntatge de la calefacció en el Dispensari anti-tuberculós del carrer de Radas.

(Sessió del dia 31 de març de 1921.)

Notícies i documents

PALUDISME

Estan preparant-se els plans de la campanya profilàctica antipalúdica que el Servei porta a terme en els nuclis més intensos dels diversos fogars palúdics de Catalunya.

Atesa l'especial significació que té el naixent focus del Prat del Llobregat, i després d'un acurat estudi previ de l'estat actual del paludisme en aquell lloc fet pels tècnics del Servei, i davant de la probable marxa invasora que de no ésser combatut seguiria, la Comissió de Sanitat, en la seva darrera sessió, acordà atendre d'una manera preferent la qüestió del paludisme, al qual efecte es fan gestions prop dels propietaris dels terrenys on es conrea l'arròs perquè cooperin econòmicament a l'obra que el Servei de Sanitat s'ha imposat.

TIFOIDEA

Apurant l'estudi detallat fet amb motiu de l'epidèmia tifòdica de la tardor passada a Pont de Vilumara, s'han realitzat dos nous viatges pels tècnics del Servei. En un d'ells foren acompanyats pel geòleg Mn. Faura, a fi de cercar lloc on poder trobar una deu d'aigua que subministrí aigua pura al poble.

També s'han practicat nous anàlisis bacteriològics de les aigües de les diverses fonts de la població.

Amb tal de plantejar-se amb tota la generalitat possible el problema a resoldre de les epidèmies hidríques a Catalunya, s'han començat a cursar als Alcaldes i Metges de tots els pobles una detallada enquesta per a aconseguir reunir el major nombre d'elements.

S'han subministrat, a petició de l'Ajuntament de Figueres, cinquanta dosis de vacuna antitífica polivalent. A l'Ajuntament de Mollet, un altre lot de cent dosis completes de vacunes de la mateixa classe. S'ha tramès un article de propaganda de la vacuna per la publicació en un periòdic de Figueres, i es facilitaren instruccions als facultatius encarregats per a la deguda aplicació.

TUBERCULOSI

El dia 18 de març va tenir lloc la inauguració oficial del primer Servei d'Assistència Social dels Tuberculosos de Catalunya, situat en el cor del districte VII de Barcelona, el més castigat per la infecció, en el carrer de Radas, núm. 27, Poble Sec.

Hi assistiren representants de les autoritats i un nodrit concurs de metges i dames infermeres.

Després d'una detinguda visita als diversos departaments del local, els invitats s'aplegaren en el saló destinat a conferències, on tingué lloc la cerimònia inaugural amb unes paraules del Dr. Pittaluga, Director del Servei de Sanitat, glossant la significació de l'obra que s'anava a començar, a les que va seguir unes notes que s'insereixen a continuació, llegides pel Dr. Sayé, Cap del nou Servei. Després, el Dr. Léon Bernard, catedràtic d'Higiene de París, expressament invitat per la Mancomunitat per donar tres conferències sobre la lluita antituberculosa, explanà la segona parlant de l'organització de la lluita antituberculosa.

Posà fi a l'acte el President de la Mancomunitat

amb un breu parlament, fent ressaltar l'atenció que aquesta presta a les coses que fan referència a la salut del poble.

— El Prof. Léon Bernard, catedràtic d'Higiene de la Facultat de Medicina de París, va donar, a més de la conferència inaugural del Servei d'Assistència Social dels Tuberculosos de Catalunya, altres dues conferències, una d'elles parlant dels «Fonaments científics de la lluita antituberculosa» al gran amfiteatre de la Facultat de Medicina, i l'altre sobre «El paper del metge en la lluita contra la tuberculosi», professada a l'Institut d'Estudis Catalans. Les tres conferències seran publicades en el llibre-report dels treballs del Servei.

— El Dr. Pittaluga va donar el dia 20 de març, davant de la quasi totalitat dels metges del partit judicial d'Igualada, una conferència en el local de l'Ateneu Igualadí parlant sobre «Política social i política sanitària».

— Expressament invitat pel Claustre de la Facultat de Medicina de Madrid, el Dr. Sayé, Director del Servei d'Assistència Social dels Tuberculosos de Catalunya, va professar en l'edifici de San Carlos de la Real Academia de Medicina, una sèrie de conferències que versaren sobre «Fonaments anatomo-patològics per la interpretació clínica i radiogràfica de la tuberculosi del pulmó».

DISCURS DEL DR. D. LLUÍS SAYÉ

EN LA INAUGURACIÓ OFICIAL DEL
PRIMER SERVEI D'ASSISTÈNCIA SOCIAL DELS TUBERCULOSOS

La Mancomunitat de Catalunya va començar la seva obra sanitària fa ja sis anys, quan En Prat de la Riba, escoltant les suggestions d'En Pi Suñer, d'En Fargas i d'En Pittaluga, va fundar el Servei tècnic del Paludisme sota els auspicis de l'Institut de Ciències. Aquest organisme tenia una missió precisa: investigar la significació de l'endèmia palúdica i de les mesures més convenients per a combatre-la. Es començava així a recollir una informació sobre l'epidemiologia general a Catalunya, i l'exploració que anava fent el Servei sobre els diferents problemes de la nostra Higiene pública va convèncer al Dr. Pittaluga que era necessari estendre l'acció del Servei a la previsió de les grans endèmies que sofrim a Catalunya. En proporció inadequada a les malalties d'origen hídric per la tifoidea i altres i a la tuberculosi. L'Institut de Ciències va aprovar aquesta proposició que el Dr. Estadella, aleshores Ponent de Beneficència i Sanitat, va fer seva. Aleshores, en 1918, se'm va encarregar el problema de la tuberculosi a Catalunya. Un any després, en 1919, vaig comunicar al Tercer Congrés de Metges de la Llengua catalana el seu resultat, i com a conclusió vaig proposar a l'Institut de Ciències, i després a la Comissió de Sanitat, un projecte de lluita antituberculosa a desenrotllar en cinc anys i quin primer element era el Servei que avui inaugurem.

Durant aquests anys l'ajuda que he merescut dels Drs. Pittaluga, Pi Suñer, Bofill i Pitxot i dels membres de la Comissió de Sanitat Drs. Nubiola, Turró, Salvat i Estadella, i d'una manera principalíssima del Conseller-ponent de Beneficència i Sanitat Dr. Agustí Riera, i del Sr. Puig i Cadafalch, que en totes les ocasions ha tingut per mi la paraula més encoratjadora i plena de realitat, m'ha fet sentir més gran encara la responsabilitat del meu intent i m'ha sostingut en el mateix malgrat comprendre que sobrepassava a les meves forces. Permeteu-me que els hi endreci en aquest moment l'expressió de la més profunda gratitud.

Els elements que he cregut que havien d'ésser la base de l'orientació a seguir, són:

- 1.ª Les dades epidemiològiques.
- 2.ª Els mitjans econòmics de què disposàvem.
- 3.ª L'estat d'esperit de l'opinió pública envers aquestes qüestions.

Les dades epidemiològiques. — Avui la profilaxia contra la tuberculosi té una base rigorosament científica d'aplicació social amb normes cada vegada més precises i segures: ho heu sentit molts de vosaltres en escoltar la paraula de l'il·lustre Professor que ens acompanya. Avui sabem que el principal causant de la tuberculosi és l'home tuberculós que escup o elimina bacils virulents; sabem que el tuberculós és tant més perillós per la col·lectivitat, quant més dolentes són les condicions econòmiques en què vivim. En considerar la qüestió en un sentit general, resulta que el principal focar de tuberculosi en un poble determinat són els barris més pobres i poblats de les grans ciutats, on viuen en condicions inversemblants de misèria i de brutícia milers de tuberculosos amb les seves famílies. Aquest és l'enemic principal a combatre. Al costat d'aquestes totes les altres condicions que determinen o afavoreixen la malaltia tenen una significació relativa. Si fos possible intervenir contra l'endèmia tuberculosa d'una manera executiva i ràpida com es fa contra les epidèmies d'altre origen i combatre per tots els mitjans possibles, aquest fet influiria decisiva i ràpidament en la mortalitat per tuberculosi allà on es fes l'experiència. Avui sabem que la primera víctima de l'home tuberculós són els infants en contacte immediat amb ell, per no tenir el nen una disposició defensiva prou forta per resistir a les repetides infeccions que la convivència amb els malalts tuberculosos determina. Mes la tuberculosi no es localitza a les grans ciutats, s'estén per les diferents poblacions amb intensitat tant més gran quan més dolentes siguin les condicions econòmiques i les d'habitatge. Aquestes regles generals les hem vistes confirmades a Catalunya, i així nosaltres, a més de tenir una xifra de mortalitat més gran de la que ens correspondria pel tipus dominant de la nostra indústria, que no és ni de molt especialment tuberculitzant, i per la relativa sobrietat dels nostres costums, oferim exemples evidents del valor de l'agombolament i de l'organisme com a factor essencial de tuberculosi. A Barcelona tenim xifres que varien des del 12 per 10,000 en el districte més ric a un 37 en el més pobre; i a la ciutat on hem vist les habitacions més dolentes i l'Higiene general més descuidada, Girona, és la que ens ofereix una xifra de mortalitat tan alta, que per si sola justificaria tota la campanya. El mal tuberculós no afecta sols a la ciutat; a les relacions comercials i altres es deu el fet de què al voltant seu al camp sofreixi tant més com més infectada està la ciutat pròxima, i així el camp de Girona té doble mortalitat que el de Tarragona, Lleyda i Barcelona. Aquestes dades ens assenyalen com tenim el mal i com l'hem de combatre.

Els mitjans econòmics de què hem disposat han estat forçosament limitats. L'obra sanitària de la Mancomunitat és obra de preparació pel dia en què un nou estat polític ens permeti treballar amb atribucions i mitjans adequats. Una obra antituberculosa completa necessitaria almenys un capital inicial de 10 milions de pessetes per fer les instal·lacions necessàries, sense tenir en compte el que això vol dir d'entreteniment; mes, àdhuc en el cas que haguéssim pogut disposar de moment aquestes quantitats, no hauriem cregut oportú plantejar ara de sobte, sense un estat previ de preparació de l'esperit públic, una obra total. Tampoc hauriem demanat a la Mancomunitat aquesta xifra, perquè les despeses que representi en el seu dia una obra completa deuen ésser sufragades proporcionalment per l'Estat, les corporacions populars i pel públic. Els cabals que

hem tingut són suficients per l'obra que inicialment havem de fer, que ha de dirigir atenció principal a crear un estat d'opinió disposat a col·laborar en l'obra antituberculosa. Aquest no existeix encara, i no ens hem d'avergonyar en confessar-ho. Sembla com si els pobles, en civilitzacions més antigues, oferissin la mateixa resistència a aquests nous esforços que els homes ja vells a canviar de costums. Així la relativa indiferència que l'esperit públic té envers les campanyes d'higiene pràctica no es tan sols a la Ibèria, fins fa pocs anys, fins el 1914, la tenien també la França i la Itàlia; davant d'aquest estat de coses, hem cregut que devíem fer una obra parcial, de defensa a les ciutats i un treball de divulgació per tots els mitjans possibles. Per a aconseguir-ho hem creat el Servei d'Assistència Social, centre de treballs amb la diversitat de funcions que el caràcter especial de la campanya exigeix. Les funcions del Servei seran les següents:

D'organització de la lluita a Barcelona i arreu de Catalunya, atenent el principi general de què organitzar la lluita vol dir anar creant les institucions i organismes necessaris per assistir als tuberculosos i a la seva família en les més variades situacions plantejades per la malaltia. Per portar a terme aquest treball perseguirem la coordinació en les tasques amb les institucions amb finalitats anàlogues, per anar fent així una obra conjunta amb la major unitat d'orientació possible. L'èxit definitiu de tota campanya antituberculosa dependrà sempre de què hi hagi la deguda proporció entre el mal a combatre i les institucions per a prevenir. Aquesta proporció té un mínim inexcusable que representa l'assistència al tuberculós pobre: prop dels altres, intervenció, vol dir divulgació i consell. El principi que dirigirà el treball mèdic i profilàctic del Servei serà el següent:

Tot tuberculós greu que viu en condicions higièniques dolentes s'ha de considerar com el testimoni d'un ambient infectat. El que avui podem fer per un malalt greu en algun cas és molt, en altres es tan sols ajudar-lo en el seu penós camí; en canvi, el que es pot arribar a fer prop dels que hi conviuen, i que han de sofrir les conseqüències del seu mal, és il·limitat, i és per això que la lluita ha d'organitzar-se per disposar cada dia de més sales d'isolament de tuberculosos greus, d'escoles-sanatoris, d'escoles de sol, per a tractament i profilaxia de les manifestacions de la malaltia a la infància, de sales a les Maternitats per l'al·letament de fills de mares tuberculosos, d'institucions on la dona tuberculosa sigui especialment tractada quan va a ésser mare, de sanatoris per al tractament d'adultes, de colònies de treball per als convalescents. El treball mèdic serà completat per una enquesta econòmica i social recollida per infermeres visitadores en el propi domicili dels malalts. Aquest treball té una doble finalitat; per una part permet comprendre exactament les condicions veritables dels malalts i, per tant, l'orientació profilàctica i terapèutica és més fonamentada. Demés, permet recollir documents inapreciables per l'estudi de l'habitació com a factor de tuberculosi. Tenim la convicció que a mesura que anem divulgant la significació d'aquest factor guanyarem moltes voluntats per l'obra profilàctica. El Servei farà el tractament d'aquells casos que puguin ésser millorats o guarits, però partirà sempre del principi que el nostre fi primordial és no fer patir el tuberculós greu, isolant-lo en un hospital i instituint a casa seva les mesures profilàctiques a pendre. El Servei farà cursos per metges i estudiants sobre diagnòstic terapèutic i profilaxia de la tuberculosi, amb el fi d'anar preparant el personal per les futures institucions antituberculosos de la Mancomunitat i per millorar els coneixements del metge general. Aquesta tasca és primordial. Fins que tota l'obra de divulgació hagi arrelat fonament i canviïn les idees usuals sobre la tuberculosi,

el metge serà sempre qui haurà de resoldre les més variades qüestions profilàctiques, i al metge no se li ensenya prou sobre la matèria. La Tisiologia s'ha establert definitivament com a especialitat aquests últims anys; té avui una forta base doctrinal i pràctica per ésser fonament d'un ensenyament universitari que si l'interès purament clínic no justificués, la significació de la malaltia exigiria. La Tisiologia és avui tota una especialitat, però de la mateixa en resulten coneixements basals prou precisos que el metge general no pot ignorar. Precisa, doncs, aquesta obra d'altíssima divulgació, la més fecunda, i per arribar-hi no limitarem la nostra càtedra al personal fixe del Servei, sinó que per ella farem desfilar les figures més representatives nostres i d'altres centres científics. Demés d'aquest ensenyament, un altre d'essencial mereixerà la nostra atenció sostinguda, el de l'infermera que ha d'assistir al tuberculós, el de la visitadora que ha d'ésser intermediària entre el metge i el malalt, completant l'estudi del clínic i de quina actuació en derivaran les indicacions més precises per la profilaxia.

El Servei d'Assistència té una secció dedicada exclusivament a informació, oberta al públic per a respondre a totes les qüestions que, relacionades amb la malaltia, se li facin en qualsevol dels seus aspectes, i altra dedicada a divulgació i propaganda, que utilitzarà tots els mitjans que la pràctica ha demostrat com a més eficients: cartells, conferències, opuscles, publicacions periòdiques, follets per als malalts amb consells pràctics, amb regles d'higiene infantil, etc., etc.

Establirem altres serveis anàlegs a Girona, Tarragona i Lleyda. Farem en cada una d'aquestes ciutats escoles de sol i sales d'isolament per tuberculosos greus.

Aquest és el projecte de lluita immediata: obra de cinc anys; obra inicial. Aquesta obra no fracassarà, i m'atreveixo a dir-ho perquè hi ha empreses que el seu interès social estan per sobre dels homes que les agiten. No fracassarà perquè no podrà ésser mai l'obra d'un home, i és el men desig més fervent perquè quantes voluntats se sentin impulsades per aquests fins es reuneixin en un esdevenidor molt pròxim, en una associació catalana per la lluita contra la tuberculosi, on tingui la deguda representació, a més dels tècnics els elements més diversos dels diferents estaments socials; que per combatre mals col·lectius són necessaris esforços col·lectius. Tal vegada es pugui creure que tot aquest projecte és concebut amb optimisme excessiu, que representa massa renovació; però pensem que Catalunya és terra d'entusiasmes, que a Catalunya hi ha energies insospitades pels qui viuen sempre a les grans ciutats; pensem que mai s'ha valorat la salut dels seus fills com es devia, i mai s'ha fet d'aquestes qüestions, qüestions de patriotisme en el seu sentit més enlairat. La lluita antituberculosa la fa i l'organitza una generació, el fruit el recull sempre un altra; tan sols moguts per un ideal així expliquen els esforços admirables que han fet pobles semblants al nostre, França i Itàlia. Fins a la guerra, la sanitat pública era en part defensa i en part luxe d'Estat jove o fort. La guerra li ha donat un valor econòmic primordial, i fins l'Occident ha sortit del seu *laissez faire* i ha reaccionat vivament, i com ho ha fet? Ho ha fet com fan les coses els llatins quan volen, quan les senten amb un rigor crític, agut, amb un concepte exacte de la realitat. Així ho ha fet de manera principal la França; en cinc anys s'ha posat al costat de les nacions més avançades en quant a orientació i comprensió del problema. Ha recollit de cada escola profilàctica el millor, i ho ha adaptat segons les condicions especials de cada cas. Va resoldre el problema plantejat en les pitjors condicions d'urgència pel soldat tuberculós; es varen crear sanatoris, sales d'isolament per greus, hospitals-sanatoris. Es varen multiplicar el nombre de

dispensaris, la campanya de divulgació fou intensíssima i fecunda; es va combatre la tuberculosi de guerra, mes ha vingut la pau i amb ella l'atenció deguda a la població civil, i avui els sanatoris populars, les obres de previsió de la infància i el Servei d'Higiene Social són cada vegada més nombrosos.

He citat aquest exemple per dues raons: en primer lloc, per demostrar que també es pot improvisar una lluita antituberculosa, i en segon lloc, per comprendre la magnitud de l'obra en la que ha tingut part principalíssima el Professor eminent que ens acompanya.

HISENDA

Acords del Consell Permanent

Aprovà el Consell:

Donar-se per informat de les proposicions i mocions que li han estat passades per la Mesa de l'Assemblea com a resultat de les darreres deliberacions, acordant donar-los el tràmit que a continuació s'indica:

Passar a la Ponència d'Hisenda, per a son dictamen, la proposició en la qual l'Assemblea interessa del Consell Permanent que cas d'ésser possible, en formular el Pressupost de l'any pròxim procuri unificar el tipus de contingent que s'ha de repartir entre tots els pobles de Catalunya.

Passar a la Ponència de Política social la proposició en la qual s'encomana al Consell Permanent que, assessorat per la Secció de Política social i pels organismes de qualsevol mena que, eventualment, estimi necessari consultar, porti a la vinent Assemblea un projecte d'acord d'organització de les assegurances a Catalunya, basant-se en l'existència i tradició mutualista de les germandats.

Passar a la Secció d'Estudis Jurídics la moció en la que s'interessa que el Consell, atès que ha estat presentada al Congrés una proposició de llei d'arrendament de predis rústics, vetllí a l'objecte de dirigir-se al Govern recaptant que en legislar sobre aquesta matèria es tingui en compte la diferència de les distintes regions espanyoles i, especialment, la característica organització de la propietat en les comarques catalanes, ecomanant a la dita Secció d'Estudis Jurídics, que prepari un dictamen amb el projecte d'acord a pendre en son dia, cas que la referida proposició de llei arribés a tenir estat parlamentari.

Passar a la Ponència d'Hisenda perquè pugui tenir-ho present en son dia, en formular un nou projecte de Pressupost de la Mancomunitat, la proposició en la que s'interessa la concessió a les Cases de Beneficència de la ciutat de Reus de la quantitat de 50,000 ptes., o bé aquella que es cregui més justa i equitativa per a atendre les despeses que importen els asilats d'aquelles Cases.

Passar a la Ponència de Beneficència, per a son estudi, la proposició en que s'interessa la reorganització total dels Serveis de Beneficència de la Mancomunitat.

Encomanar a la Ponència d'Obres Hidràuliques que prepari les Bases per a la convocatòria de Concursos d'abastiment d'aigües potables entre Municipis de menys de 4,000 habitants, tal com es demanava en la proposició, al dit objecte aprovada per l'Assemblea, i les Bases a que hauran de subjectar-se les proposicions que es presentin en els vinent concursos d'auxilis amb destinació al regatge de terres.

Aprovar les propostes d'acord de la Secció, per al compliment de la proposició aprovada per l'Assemblea encaminada a evitar la derivació de les aigües del riu Carol.

Encomanar a la Ponència de carreteres i camins que

prepari el document a que es refereix la proposició que encomana al Consell que presenti al Ministre de Foment un memorial detallant l'estat en que es troben a Catalunya i especialment a la província de Barcelona les carreteres de l'Estat, i pregant-li que adopti les mesures necessàries per a la seva immediata reconstrucció, o bé que accepti una fórmula en virtut de la qual resti a càrrec de la Mancomunitat la prestació d'aquest servei, donant-se, en son dia, coneixement d'aquest document al públic.

Encomanar a la Ponència d'Agricultura la complimentació dels acords de l'Assemblea referents al projecte d'Acció Social Agrària.

(Sessió del dia 9 de març de 1921.)

A proposta verbal de l'Interventor de la Mancomunitat, i atesos els seus raonaments, que, a comptar del vinent mes d'agost, sigui satisfet l'impost del timbre sobre les conferències i telefonemes amb càrrec a la partida 392 del Pressupost vigent.

(Sessió del dia 10 de març de 1921.)

Nomenar D. Enric Pla i Alegre Agent executiu de la Mancomunitat en la província de Lleyda, tal com ho és per les de Barcelona, Girona i Tarragona, segons acord de 31 de juliol de 1919.

— Vista la instància presentada pel senyor Alcalde President de l'Ajuntament d'Alfarràs dirigida al senyor President de la Mancomunitat, demanant la rebaixa de la quota que per contingent li ha estat assignada per l'exercici econòmic 1921-1922; atès que les quotes assenyalades als respectius Ajuntaments per l'esmentat concepte obeeixen a una sèrie de càlculs matemàtics sobre la base d'unes quantitats fixes que serveixen de fonament a aquells, no estant subjecte per tant a una apreciació per part del que l'imposa que permeti esmenar aquells totals, no essent per tant el contingent d'aquells impostos que gaudeixen de l'elasticitat suficient per fer-los ajustar a la respectiva capacitat contributiva.

Desestimar la instància presentada per la referida Alcaldia d'Alfarràs en 5 de gener de l'any que som; i Comunicar aquest acord a l'Alcalde instant.

— Vista una altra instància de l'Ajuntament de Balsareny demanant també rebaixa de la quota del contingent per estar equivocades, segons manifesta en la seva petició l'Ajuntament interessat, les dades base del repartiment; i atès el dictamen raonat de la Secció d'Intervenció:

Desestimar l'esmentada petició de l'Ajuntament de Balsareny, per ésser de conformitat la quota de contingent atribuïda al dit poble; i

Comunicar a l'Ajuntament peticionari l'acord del Consell.

— Dirigir la següent comunicació a la Presidència de la Diputació de Barcelona:

«Excel·lentíssim senyor:

«El Consell Permanent de la Mancomunitat de Catalunya, en confeccionar el seu Pressupost per a l'any 1921-22, que va ésser aprovat per l'Assemblea en 26 de febrer darrer, es va veure impossibilitat, degut a les crítiques circumstàncies actuals, de tots conegudes, d'introduir-hi a favor dels seus funcionaris les millores que, tant pel que es refereix a augment de sou com en el relatiu a estructuració de quinquennis, va acordar per als seus funcionaris la Diputació de la vostra Presidència.

«Ara bé; les millores acordades per la Corporació últimament esmentada, obeïen a necessitats per tothom sentides que en aquells moments havien arribat al màxim d'intensitat i agudes; mes la Mancomunitat de Catalunya, en confeccionar el seu Pressupost, es trobà amb el fenomen de què la baixa per molts prevista i anunciada, era francament iniciada, no sols en la localitat, sinó arreu del món; ço que féu que desistís de posar en pràctica millores anàlogues a les projectades per la Diputació de Barcelona, limitant-se a mantenir en els seus pressupostos un *status quo* que les circumstàncies i la més elemental prudència aconsellaven.

«És en gran manera convenient evitar que personal d'igual categoria que conviu i labora en una mateixa casa en tasques anàlogues, i pel qual les dificultats de la vida són les mateixes, percebi distinta remuneració, cosa a la qual s'arribaria si la Diputació no amotllés la seva conducta a les noves circumstàncies; i com, per altra banda, aquells acords de la Diputació de Barcelona, exigeixen un altre d'adaptació del personal.

«El Consell Permanent de la Mancomunitat acordà dirigir-se a la Diputació de Barcelona per si en vista dels anteriors raonaments creu oportú adoptar alguna nova resolució.»

(Sessió del dia 17 de març de 1921.)

Vist l'acord del Consell Permanent del dia 5 de novembre últim, vistes les partides 30, 31 i 32 del Pressupost de despeses de la Mancomunitat per l'any 1921-22, vist l'art. 16 del Reglament d'Oficines de la Mancomunitat, i a proposta del Conseller-ponent d'Hisenda, nomenar D. Jacint Vega i March, Cap-director del Departament d'Hisenda, amb funcions d'Assessor jurídic; D. Joan Pelegrí i Nicolau, Cap de Negociat; i D. Francesc Quintana i D. Pere Vives, Auxiliars segons, amb els sous fixats en el Pressupost de la Mancomunitat per a l'any 1921-22, i amb dret als augments reglamentaris per raó d'antiguitat, reconeixent a tots ells els drets que tenen adquirits pels seus anys de serveis a la Diputació provincial de Barcelona.

A proposta de la Ponència d'Hisenda, i atès l'informe de la Secció d'Intervenció, adscriure l'Oficial de la referida Secció, D. Josep M. Escofet i Milà, al Negociat del Deute, cobrant el sou de 4.000 pessetes, amb càrrec a la partida 37 del Pressupost per a 1921-22.

— Aprovà el Consell el compte de les despeses ocasionades amb motiu del viatge de l'Assessor jurídic d'Hisenda, D. Jacint Vega, i del Conseller Sr. Bartrina, al qual aquell acompanyava en comissió, a Madrid, a l'objecte de gestionar l'aprovació d'alguns arbitris especials a favor de la Mancomunitat i l'aprovació dels Pressupostos provincials, important 2.197'60 ptes., a satisfèr amb càrrec a la partida 372 del Pressupost vigent.

(Sessió del dia 31 de març de 1921.)

CAIXA DE CRÈDIT COMUNAL

Acords del Consell Permanent

Aprovà el Consell:

Donar-se per assabentat de l'assumpte següent:
L'Agent executiu de la Mancomunitat de Catalunya

i de la Caixa de Crèdit Comunal, D. Enric Pla, va remetre al President de la primera d'aquestes corporacions, el dia 14 de febrer proppassat, l'expedient d'apremi instruït contra l'Ajuntament de Canet de Mar per deutes a la Caixa de Crèdit dels trimestres vençuts en 15 de març, 15 de juny, 15 de setembre i 15 de desembre de l'any 1920, per interessos i amortització del préstec que se li concedí, havent-se practicat l'embarg sobre el 25 per 100 de totes quantes quantitats i sumes percebi o realitzi l'Ajuntament per virtut del pressupost d'ingressos; però, tenint en compte que en l'escriptura de nou préstec, autoritzada pel Notari D. Melcior Canal i Soler, el 31 de juliol de 1919, resta establerta la estipulació setena, que, copiada textualment, diu així: «En garantia especial del pago puntual de las anualidades convenidas, además de la general de todos los ingresos de sus presupuestos, el Ayuntamiento de Canet de Mar afecta especialmente el producto total de todos los arbitrios de mercados y puestos públicos, mataderos y cloacas, tal como están establecidos en la actualidad, o en aquella parte que no resulte afectada por razón del préstamo que tiene realizado con la Caja de Pensiones para la Vejez y Ahorros, de Barcelona, y se obliga a no conceder de hoy en adelante ningún otro derecho sobre los arbitrios especialmente hipotecados en esta escritura a cualquier otra Entidad distinta de la Caja de Crédito Comunal, ni en la parte que ahora resulta libre ni en la afectada con la mencionada Caja de Pensiones para la Vejez y Ahorros, de Barcelona, una vez quede amortizado totalmente el préstamo con la misma contratado, i per tal d'aconseguir la intervenció i ingrés de la totalitat del producte dels esmentats arbitris, demés del 25 per 100 dels cabals, crèdits i béns del dit Municipi, ja embargat, i exigir les degudes responsabilitats contra qui procedeixi si s'han fet inversions indegudes, des que l'Ajuntament va deixar transcórrer els venciments sense fer els puntuals pagaments a la Caixa de Crèdit de les quantitats procedents dels repetits arbitris afectats en garantia del compliment de les obligacions nascudes del préstec, acordà retornar a l'Agència executiva l'expedient de què s'ha fet esment perquè, en virtut de la més àmplia autorització, l'Agent D. Enric Pla procedeixi de non contra l'Ajuntament de Canet de Mar i intervingui els seus cabals embargats, i si de la inversió d'ells es dedueix que s'ha comès el delictes a què fa referència l'art. 548 del Codi penal, o altres d'incompliment de disposicions administratives, pagui en son dia el Consell Permanent exigir-ne les degudes responsabilitats a l'autor o autors, ja sigui per la via judicial o per l'administrativa.

(Sessió del dia 10 de març de 1921.)

Notícies i documents

SESSIÓ DEL COMITÈ ADMINISTRATIU

A les set del vespre del dia 4 de març es reuní al Palau de la Generalitat el Comitè administratiu de la Caixa de Crèdit Comunal, sota la presidència de D. Josep Puig i Cadafalch, assistint-hi els Srs. D. Joan M. Roma, D. Pere Corominas, D. Josep Calbany, D. Joan Rubió, i actuant de Secretari el que ho és del referit Comitè D. Guillem Virgili.

El senyor President disposà fossin immediatament repartides als senyors Vocals dels Comitès, còpies de la Memòria redactada pel Director de l'actuació de la Caixa des que prengué possessió del càrrec i de l'Inventari-balanç de l'any passat, per tal que els Vocals, en la reunió vinenta, puguin fer les observacions que son zel els dicti.

El Comitè restà informat de l'acte d'arqueig estès el dia 3 de març d'enguany.

Acordà proposar al Directiu l'aprovació del préstec sol·licitat per la Societat Agrícola Pràctica, d'Albatàrrech, reduint-lo, però, a la quantitat de 20.000 pessetes, i desestimar la petició formulada pel Sindicat de Soses.

Restà assabentat d'una comunicació de l'Alcalde de Granadella, desistint de la petició formulada per l'Ajuntament de la dita població.

Proposar al Consell Permanent de la Mancomunitat, respecte de l'Ajuntament de Canet de Mar, el curs de quin expedient d'apremi el Comitè estudià detingudament, que acordi exigir les responsabilitats a què hi hagi lloc per l'incompliment de les garanties establertes.

Així mateix acordà el Comitè no concedir préstecs als Sindicats agrícoles si els municipis on aquells radiquin estan en descobert amb la Mancomunitat o Diputació respectiva, i no concedir-ne tampoc, quan, a judici dels Comitès, l'aplicació dels cabals sigui per a conversions, cancel·lacions o liquidacions de crèdits o deutes anteriors, sotmetent-se, però, dits acords a la sanció del Comitè directiu.

I fou pres acord així mateix de:

Que es proporcioni als senyors Vocals dels Comitès una relació dels préstecs concedits des de la fundació de la Caixa.

Autoritzar al senyor President perquè gestioni prop de les entitats bancàries d'aquesta capital la col·locació de dues centes obligacions de la Caixa, i que quan se sotmetin a l'aprovació del Directiu les operacions proposades, cal que les entitats peticionàries hagin manifestat llur acceptació de l'annualitat que els hi pertorqui pagar, un cop feta l'operació, d'acord amb els tipus de cotització a què hagin estat negociats els títols de la Caixa necessaris per a l'obtenció del capital prestat.

El senyor President aixecà la sessió a les nou de la vetlla.

— *Extracte de la Memòria presentada pel Director de la Caixa al Comitè administratiu del dia 4 de març, fent esment de l'actuació de la mateixa durant l'any 1920.* — En un principi, els negocis de la postguerra, l'afluència del diner vers accions de caràcter industrial oferint rendes desacostumades, les emissions de deutes nous de tot gènere, les especulacions amb moneda estrangera, l'afany del crèdit per al fals negoci de l'acaparament, les pignoracions i les vendes de valors i accions per a obtenir disponibilitats, les agitacions socials i després les situacions del canvi, la depreciació de la pesseta semblant a la d'un nou ric tornat a l'antic règim, l'excés de la circulació fiduciària, el saldo contrari del comerç exterior, i l'explosió de la crisi bancària, la immobilització poruga del diner en espera de millors temps de confiança, foren les causes de retret del diner, de l'atur econòmic, repercutint tot en borsa — sedàs del diner i de la riquesa — on s'han produït grans baixes en els preus de quasi tots els valors, s'han estripat cotitzacions, sentint-se la inactivitat a la concurrència de venedors amb manca de demanda i flexibilitat. Aquestes circumstàncies han influit en les restriccions de crèdit imposades en les operacions de la Caixa.

Cal dir que en 1917 es cobraren cinc quotes d'estudi per valor de pessetes 11,957; en 1918, vuit de 6,714'75; en 1919, catorze de 18,902'25, i en 1920, tretze de 13,509'40 pessetes. Això és una positivitats.

A principis de 1920 hi havia pendents d'estudi, aprovació o tràmit, les demandes de uns cinc o sis Ajuntaments i de dos o tres Sindicats. Avui tenim les de cinquanta vuit Ajuntaments i de trenta Sindicats, ço que significa un nombre considerable de consultes, verbals i escrites, que s'han despatxat.

S'han efectuat inspeccions als Ajuntaments de Borges Blanques, Arbós, Bisbal del Penedès, Pobla de Claramunt i Granadella, i als Sindicats agrícoles de Sant Isidre d'Artesa de Lleyda, Albagés, Arbeca, Soses i Albatàrrech.

Durant l'any darrer s'han venut 904 títols, essent l'últim posat en circulació el de número 7,904; ço vol dir que s'han invertit pessetes 452,000 del deute especial de la Caixa.

Foren celebrats dos sorteigs per l'amortització de noranta títols, d'import 45,000 pessetes.

Notes informatives del moviment i marca de la Caixa d'interès públic, han aparegut en els tres números de la CRÒNICA OFICIAL de la Mancomunitat i en la premsa diària. Se n'ha fet propaganda en una Revista d'administració local, en el Butlletí de les Joventuts Nacionalistes, en diversos folletons agrícoles d'*El Sol*, en *La Veu de Catalunya*, i amb motiu de pendre possessió el nou Director, en assabentant-ho a tots els periòdics de Catalunya, als representants parlamentaris, senyors Diputats de la Mancomunitat i als Bancs de la nostra terra.

Per acord de l'Assemblea de la Mancomunitat, es sol·licità del Ministre de la Governació la modificació de la part dispositiva de la R. O. de 20 d'octubre de 1914, perquè la Caixa pugui transferir dues dècimes parts del capital nominal a les operacions de crèdit en favor d'associacions agrícoles. Actualment, resta en la Secció de Política de l'esmentat Ministeri.

S'han interposat recursos contra liquidacions d'imposicions de drets reials als Ajuntaments de Tarragona, Figueres i Bisbal del Penedès, suara pendents de tràmits i resolucions.

En el curs del darrer any fou redactada una Memòria sobre l'auxili que pogués prestar la Caixa a la construcció dels ferrocarrils secundaris de Catalunya; una biografia del crèdit agrícola; modificacions en la Reglamentació provisional; un mapa gràfic dels préstecs concedits; modelacions per a la Secció Agrària Social de la Mancomunitat, per tal de què les associacions agrícoles sabessin a què atendre's en la part formal al sol·licitar crèdits a la Caixa; foren trameses circulars a les entitats agrícoles que han contractat amb la nostra institució fent-los-hi avinent que en virtut d'acord de l'última Assemblea, podran utilitzar, gratuïtament, la Caixa de la Mancomunitat, per a dipositar-hi títols dels emprèstits de les Diputacions, Mancomunitat i Caixa de Crèdit.

Ha quedat instal·lat el nou despatx de la Direcció en el vestíbul de les oficines de la Intervenció general.

Una explicació de l'Inventari-balanz de 1920 completa les dades del present report.

Hom confiadament espera que represa la normalitat, la vida del mercat bursàtil i dels negocis, l'acostumada col·locació del capital català, s'obtinran a bon preu les necessàries disponibilitats per a contractar els préstecs de segura garantia i responsabilitat.